

SIEMENS
Ingenuity for life

Egzemplarz
bezpłatny

Przewodnik programowania dla S7-1200/S7-1500

STEP 7 Professional oraz STEP 7 Safety
w TIA Portal
Opis systemu – wydanie 3/2019

siemens.pl/s7-1500

Szkolenia 2019

Autoryzowane szkolenia SITRAIN

siemens.pl/sitrain

Nazwa szkolenia	Kod szkolenia	Dni	STY	LUT	MAR	KWI	MAJ	CZE	LIP	SIE	WRZ	PAŹ	LIS	GRU
SIMATIC S7 + SIMATIC Manager														
Programowanie SIMATIC S7-300/400 – podstawowy	ST-PRO1	5		18-22		8-12		10-14	8-12		23-27		25-29	16-20
Programowanie SIMATIC S7-300/400 – zaawansowany	ST-PRO2	5	28.01-1.02				20-24					14-18		
Serwisowanie SIMATIC S7-300/400 – podstawowy	ST-SERV1	5				1-5					30.09-4.10			
SIMATIC S7 + TIA Portal														
Migracja systemów automatyki do SIMATIC S7-1500	TIA-SYSUP	4		25-28			7-10							3-6
Programowanie SIMATIC S7-1500 – podstawowy	TIA-PRO1	5	21-25		4-8		13-17	24-28			16-20		18-22	
Programowanie SIMATIC S7-1200 Failsafe	TIA-S7F MICRO	2		14-15			30-31					10-11		
Programowanie sterowników SIMATIC S7-1500F	TIA-S7F PRO	4			18-21			3-6			3-6			
Programowanie SIMATIC S7-1200 – podstawowy	TIA-MICRO1	3		4-6	11-13	15-17	6-8	17-19	1-3	5-7	2-4	7-9	6-8	2-4
Programowanie SIMATIC S7-1200 – zaawansowany	TIA-MICRO2	3		11-13		24-26	27-29				9-11		13-15	9-11
Programowanie sterowników S7-1500 w SCL	TIA-SCL													Wyślij zapytanie szkolenia.pl@siemens.com
Programowanie sterowników S7-1500 w GRAPH	TIA-GRAPH													Wyślij zapytanie szkolenia.pl@siemens.com
DISTRIBUTED SAFETY														
Programowanie sterowników SIMATIC S7 Failsafe	ST-PPDS													Wyślij zapytanie szkolenia.pl@siemens.com
SIMATIC NET														
Konfiguracja i diagnostyka sieci PROFIBUS	IK-PBSYS	3			25-27								28-30	
Konfiguracja i diagnostyka sieci PROFINET	IK-PNSYS	3				17-19					11-13			
SIMATIC HMI														
Programowanie paneli HMI w WinCC flexible	ST-WINCC	3						5-7				7-9		
Systemy wizualizacji SCADA WinCC v7.x	ST-BWINCC	3					13-15						18-20	

Dokładny opis wszystkich szkoleń dostępny pod adresem siemens.pl/sitrain

Gwarancja i zrzeczenie się odpowiedzialności

Ważne

Przykładowe aplikacje opisane w tym podręczniku nie są obowiązujące i mogą być niekompletne pod względem konfiguracji, wyposażenia jak również innych opcji.

Informacje te stanowią jedynie przykład standardowego zastosowania omawianych rozwiązań i nie należy ich stosować w przypadkach niestandardowych. Odpowiedzialność za poprawną eksploatację opisanych produktów leży po Państwa stronie.

Przykłady opisane poniżej nie zwalniają Państwa z obowiązku bezpiecznego obchodzenia się ze sprzętem podczas instalacji, eksploatacji i konserwacji. Korzystając z przykładów zamieszczonych w tym podręczniku uznają Państwo, że firma Siemens nie może być pociągnięta do odpowiedzialności za ewentualne szkody wykraczające poza powyższą regulację.

Zastrzegamy sobie prawo do wprowadzenia zmian do zamieszczonych przykładów bez uprzedzenia. W przypadku różnic pomiędzy rozwiązaniami zawartymi w poniższych przykładach a innymi publikacjami np. katalogami, należy postępować zgodnie z informacjami zamieszczonymi w innych publikacjach.

Zrzekamy się odpowiedzialności z tytułu informacji zawartych w niniejszym podręczniku. Nasza odpowiedzialność, niezależnie od podstawy prawnej za szkody spowodowane korzystaniem z opisanych niżej przykładów, informacji, programów, danych projektowych itp. jest wykluczona, o ile nie występuje przypadek odpowiedzialności przymusowej np. zgodnie z ustawą o odpowiedzialności za produkty w przypadkach działania umyślnego, rażącej niedbałości, uszkodzenia życia lub zdrowia, albo z powodu przejścia gwarancji za cechy i stan jakiegoś produktu, zatajenia jego wady lub naruszenia istotnych postanowień wynikających z umowy.

Odszkodowanie z tytułu naruszenia kluczowych zobowiązań wynikających z umowy ograniczają się jednak do typowych dla umów, przewidywalnych szkód, o ile nie dotyczą odpowiedzialności przymusowej z tytułu działania umyślnego, rażącej niedbałości, lub uszkodzenia życia lub zdrowia.

Nie wiąże się to ze zmianą ciężaru dowodowego na Państwa niekorzyść.

Wskazówki dotyczące bezpieczeństwa

Produkty firmy Siemens są opracowywane z myślą o bezpiecznym użytkowaniu w środowisku przemysłowym. Poszczególne elementy np. urządzenia, sieci oraz inne oferowane przez nas rozwiązania stanowią część całościowego systemu bezpieczeństwa przemysłowego.

Mając to na uwadze, staramy się ciągle ulepszać nasze produkty. Warto regularnie odwiedzać naszą stronę internetową i być na bieżąco z najnowszymi aktualizacjami. Aby zagwarantować bezpieczne użytkowanie naszych produktów należy podjąć odpowiednie środki ochronne i zintegrować wszystkie urządzenia we wspólnym systemie bezpieczeństwa przemysłowego. Dotyczy to również produktów innych producentów.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej:
<http://www.siemens.com/industrialsecurity>.

Jeżeli chcesz być na bieżąco z najnowszymi aktualizacjami, zapisz się do newslettera produktu, który Cię interesuje.

Więcej informacji znajdziesz na stronie <http://support.automation.siemens.com>.

Spis treści

Gwarancja i zrzeczenie się odpowiedzialności	3
1. Wstęp	8
2. Nowości w S7-1200/1500	10
2.1 Wprowadzenie	10
2.2 Główne pojęcia	10
2.3 Języki programowania	13
2.4 Optymalizacja kodu maszynowego	13
2.5 Tworzenie nowych bloków	14
2.6 Blok zoptymalizowane	15
2.6.1 Budowa bloków zoptymalizowanych sterownika S7-1200	15
2.6.2 Budowa bloku zoptymalizowanego sterownika S7-1500	16
2.6.3 Najlepsza forma zapisu danych w procesorze sterowników S7-1500	17
2.6.4 Konwertowanie zmiennych	20
2.6.5 Przesyłanie parametrów pomiędzy blokami zoptymalizowanymi a niezoptymalizowanymi	21
2.6.6 Wysyłanie i odbieranie danych zoptymalizowanych	22
2.7 Właściwości bloków	23
2.7.1 Rozmiary bloków	23
2.7.2 Ilość bloków organizacyjnych (OB)	24
2.7.3 Ukrywanie parametrów bloku (V14 lub wyższa)	24
2.8 Nowe typy danych dla S7-1200/1500	24
2.8.1 Podstawowe typy danych	25
2.8.2 Dane typu Date_Time_Long	26
2.8.3 Typy danych do określenia czasu	26
2.8.4 Dane Unicode	27
2.8.5 Dane typu VARIANT (wyłącznie dla S7-1500)	28
2.9 Polecenia	31
2.9.1 Polecenia MOVE	31
2.9.2 Polecenia VARIANT (S7-1500 oraz S7-1200 wersja FW4.1 lub wyższa)	33
2.9.3 RUNTIME	35
2.9.4 Porównanie zmiennych PLC (V14 lub wyższa)	35
2.9.5 Wielokrotne przypisanie (V14 lub wyższa)	36
2.10 Symbole i komentarze	37
2.10.1 Środowisko programowania	37
2.10.2 Komentarze w watch table	38
2.11 Stałe systemowe	39
2.12 Stałe użytkownika	40
2.13 Wewnętrzna identyfikacja sterowników oraz zmiennych HMI	41
2.14 Błędy oraz tryb STOP	43
3. Programowanie	44
3.1 System operacyjny i program użytkownika	44
3.2 Bloki programowe	44
3.2.1 Bloki organizacyjne (OB)	45
3.2.2 Funkcje (FC)	47
3.2.3 Bloki funkcyjne (FB)	49
3.2.4 Instancje	50
3.2.5 Multi-instancje	51
3.2.6 Przegrywanie instancji jako parametry (V14)	53
3.2.7 Globalne bloki danych	54
3.2.8 Wgrywanie bloków bez utraty wartości aktualnych	55
3.2.9 Bloki wielokrotnego użytku	59
3.2.10 Automagiczne numerowanie bloków	60

3.3	Interfejsy bloków.....	61
3.3.1	Wywołanie przez wartość - dla interfejsu wejścia (In)	61
3.3.2	Wywołanie przez referencję - dla interfejsów wej/wyj (InOut)	61
3.3.3	Transfer parametrów.....	62
3.4	Przechowywanie danych.....	62
3.4.1	Wymiana danych poprzez interfejs.....	62
3.4.2	Pamięć globalna.....	63
3.4.3	Pamięć lokalna	64
3.4.4	Szybkość dostępu do obszarów pamięci areas.....	65
3.5	Funkcja podtrzymywania.....	66
3.6	Adresowanie symboliczne	69
3.6.1	Adresowanie symboliczne zamiast absolutnego	69
3.6.2	Dane typu ARRAY oraz pośrednie wywołanie obszaru	71
3.6.3	Parametr formalny Array [*] (V14 lub wyższa)	73
3.6.4	Dane typu STRUCT oraz typy danych PLC.....	74
3.6.5	Dostęp do obszarów wej/wyj za pomocą danych PLC.....	77
3.6.6	Odwołanie do zmiennych przez „slice access”.....	78
3.6.7	Sieci SCL w LAD i FBD (V14 i wyższa).....	79
3.7	Biblioteki.....	80
3.7.1	Rodzaje bibliotek oraz dane w nich przechowywane	81
3.7.2	Wykorzystanie Typów	82
3.7.3	Różnice w typizacji między CPU a HMI.....	83
3.7.4	Wersjonowanie bloków	83
3.8	Zwiększanie wydajności za pomocą przerwai sprzętowych	88
3.9	Inne zalecenia	90
3.10	Środowisko SCL: Tips and tricks	91
3.10.1	Korzystanie z szablonów „call template”	91
3.10.2	Parametry edytowalne.....	92
3.10.3	Podmianianie zmiennych za pomocą funkcji drag & drop	92
3.10.4	Porządkowanie kodu za pomocą słowa kluczowego REGION	93
3.10.5	Właściwe zastosowanie pętli FOR, REPEAT oraz WHILE	94
3.10.6	Wstawianie poleceń CASE.....	95
3.10.7	Pętle FOR oraz licznik przejścia (bez możliwości modyfikacji).....	95
3.10.8	Dekrementacja pętli FOR	96
3.10.9	Tworzenie instancji z poziomu klawiatury	96
3.10.10	Zmienne typu Time (czas)	96
3.10.11	Niewłaściwe stosowanie poleceń IF	98
4.	Programowanie niezależne od sprzętu.....	99
4.1	Typy danych obsługiwane przez S7-300/400 i S7-1200/1500	99
4.2	Brak pamięci bitowej / globalne bloki danych	101
4.3	Programowanie „bitów zegarowych”.....	101
5.	STEP 7 Safety w TIA Portal	102
5.1	Wstęp	102
5.2	Pojęcia	103
5.3	Elementy programu safety.....	104
5.4	Grupa F-runtime.....	105
5.5	Sygnatura F.....	105
5.6	Przypisywanie adresów PROFI-safe dla F-wej/wyj.....	107
5.7	Status modułów F-wej/wyj.....	107
5.8	Status wartości (S7-1500 F).....	108
5.9	Typy danych.....	109
5.9.1	Przegląd	109
5.9.2	Konwersja niejawna	109
5.10	Dane PLC zgodne z sygnaturą F	111
5.11	PRAWDA/FALSZ (True/False)	113
5.12	Optymalizacja oraz wykonanie programu.....	114

5.12.1	Unikanie bloków funkcji czasowych: TP, TON, TOF	115
5.12.2	Unikanie głębokich hierarchii wywołań.....	115
5.12.3	Unikanie struktur JMP/Label.....	115
5.13	Wymiana danych pomiędzy programem standardowym a safety	116
5.14	Testowanie programu safety	117
5.15	Przejsie do trybu STOP w przypadku błędów F	118
5.16	Migrowaniezmiennych(tagów).....	118
5.17	Ogólne zalecenia dotyczące bezpieczeństwa.....	118
6.	Najważniejsze zalecenia	119
7.	Dokumentacja.....	120
8.	Rejestr zmian	121

1 Wstęp

Nowa generacja sterowników SIMATIC oferuje następujące rozwiązania:

- Wspólna platforma dla wszystkich elementów automatyki (sterowników, urządzeń HMI, itp.)
- Jednakowy sposób programowania
- Zwiększona wydajność
- Zestaw poleceń w każdym języku programowania
- Programowanie symboliczne
- Przetwarzanie danych nawet bez użycia wskaźnika
- Możliwość wielokrotnego wykorzystania utworzonych bloków

Podręcznik programowania

Nowa generacja sterowników SIMATIC (S7-1200 oraz S7-1500) charakteryzuje się nowoczesną budową systemu, która w połączeniu z platformą TIA Portal, oferuje nowe oraz wydajne funkcje programistyczne.

Podręcznik ten zawiera przydatne informacje oraz zalecenia, które pomogą optymalnie zaprogramować sterowniki S7-1200/1500.

Wszystkie nowości oraz różnice w budowie systemów S7-300/400 przedstawione są w przejrzysty sposób, co ułatwia napisanie ustandaryzowanego programu dla różnych rozwiązań z zakresu automatyki.

Przedstawione przykłady można zastosować dla wszystkich sterowników z rodziny S7-1200 oraz S7-1500.

Najważniejsze informacje

Podręcznik porusza następujące kwestie dotyczące środowiska projektowego TIA Portal:

- Nowości w S7-1200/1500
 - Języki programowania
 - Bloki zoptymalizowane
 - Typy danych oraz polecenia
- Wskazówki dla programistów
 - System operacyjny i program użytkownika
 - Pamięć
 - Adresowanie symboliczne
 - Biblioteki
- Wskazówki dot. programowania niezależnego od sprzętu (hardware independent programming)
- Wskazówki dot. STEP 7 Safety (TIA Portal)
- Przegląd najważniejszych punktów

Zalety i korzyści

Wskazówki opisane w tym mogą przełożyć się na liczne korzyści, m.in:

- Wydajny program użytkownika
- Przejrzystą budowę systemu
- Intuicyjne oraz skuteczne programowanie

Więcej informacji

Podczas programowania sterowników SIMATIC zadaniem programisty jest stworzenie możliwie przejrzystego i czytelnego programu użytkownika. Każdy programista ma swoją własną strategię, dot. nazewnictwa czy stosowania komentarzy.

W rezultacie mogą powstać bardzo różne programy użytkownika, które są w pełni przejrzyste jedynie dla autora.

Podręcznik programowania zawiera zestaw reguł, które umożliwiają programowanie w sposób spójny.

Programista może swobodnie korzystać z tych reguł i zaleceń; są one jedynie sugestią (nie standardem w programowaniu).

Wskazówka Podręcznik programowania dla S7-1200 i S7-1500 można znaleźć na stronie:
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/81318674>

2 Nowości w S7-1200/1500

2.1 Wprowadzenie

Programowanie sterowników SIMATIC, co do zasady, nie zmieniło się wiele od wersji S7-300/400. Programiści mogą korzystać z popularnych języków programowania takich jak LAD, FBD, STL, SCL oraz bloków organizacyjnych (OB), funkcyjnych (FB), funkcji (FC) i bloków danych (DB). Pełna kompatybilność gwarantuje, że programy napisane dla S7-300/400 mogą być wykorzystane dla S7-1500. Podobnie w przypadku programów napisanych w językach LAD, FBD oraz SCL, które są kompatybilne ze sterownikami S7-1200.

Dodatkowo wprowadzono wiele nowości, które ułatwiły programowanie, umożliwiając napisanie wydajnego kodu, który nie wymaga dużo pamięci.

Zachęcamy nie tylko do korzystania z programów opracowanych dla sterowników S7-1200/1500 1: 1, ale również do odkrywania nowych funkcjonalności.

Niewielkim nakładem pracy można stworzyć kod, który jest:

- Zoptymalizowany pod kątem wymaganej pamięci oraz czasu wykonania programu na nowszych CPU
- Przejrzysty i klarowny
- Łatwy w obsłudze

Wskazówka

Jak przeprowadzić migrację z S7-300/S7-400 do S7-1500:

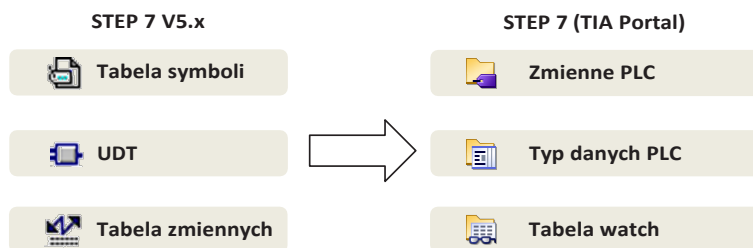
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/109478811>

2.2 Główne pojęcia

Główne pojęcia w TIA Portal

Niektóre pojęcia uległy zmianie, aby ułatwić korzystanie z TIA Portal.

Rysunek 2-1: Nowe pojęcia w TIA Portal

Pojęcia związane ze zmiennymi oraz parametrami

W poniższej tabeli można znaleźć ujednoczoną terminologię dotyczącą zmiennych oraz parametrów.

Rysunek 2-2: Pojęcia związane ze zmiennymi oraz parametrami

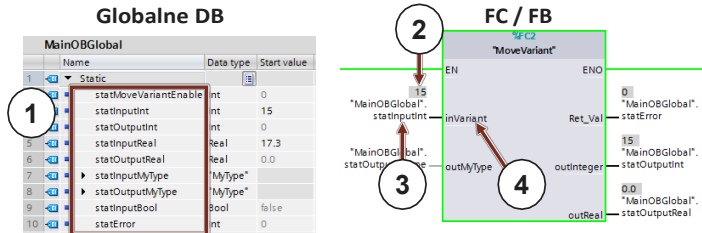

Tabela 2-1: Pojęcia związane ze zmiennymi oraz parametrami

	Pojęcie	Opis
1.	Zmienne	Zmienne to obszary pamięci sterownika zarezerwowane dla określonej wartości. Określone są za pomocą rodzaju danych np. Bool, Integer, itp.: <ul style="list-style-type: none"> • Zmienne PLC (PLC tags) • Pojedyncze zmienne w blokach danych • Pełne bloki danych
2.	Wartości zmiennych	Są to wartości przechowywane w danej zmiennej (np. 15 jako wartość zmiennej Integer).
3.	Parametr aktualny	Parametry aktualne to zmienne powiązane ze sobą na poziomie interfejsów poleceń, funkcji oraz bloków funkcyjnych.
4.	Parametr formalny (parametr transferu, parametr blokowy)	Parametry formalne to parametry interfejsów dla poleceń, funkcji oraz bloków funkcyjnych (Input, Output, InOut, Temp, Static, oraz Return).

Wskazówka

Więcej informacji można znaleźć w poniższych dokumentacjach:

Które podręczniki poruszają temat migracji projektów do STEP 7 (TIA Portal) oraz WinCC?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/56314851>

Jakie warunki należy spełnić, aby migrować projekt z STEP 7 V5.x do STEP 7 Professional, (TIA Portal)?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/62100731>

Migracja zmiennych PLC do sterowników S7-1500 z wykorzystaniem STEP 7 (TIA Portal)

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/67858106>

Wskazówki dot. programowania w STEP 7 (dla S7-1200 oraz S7-1500)

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/67582299>

Dlaczego nie można łączyć funkcji przenoszenie wartości rejestru (register passing) oraz przenoszenie parametrów jawnych (explicit parameter transfer) z S7-1500 w STEP 7 (TIA Portal)?

<http://support.automation.siemens.com/WW/view/en/67655405>

2.3 Języki programowania

Pisząc program użytkownika, można skorzystać z wielu języków programowania. Każdy blok programu użytkownika można zaprogramować w dowolnym języku programowania, w zależności do funkcji, jaką będą miały pełnić.

Tabela 2-2: Języki programowania

Języki programowania	S7-1200	S7-1500
Ladder diagram (LAD)	tak	tak
Function block diagram (FBD)	tak	tak
Structured Control Language (SCL)	tak	tak
Graph	nie	tak
Statement list (STL)	nie	tak

Wskazówka Więcej informacji można znaleźć w poniższych dokumentacjach:

Porównanie języków programowania dla SIMATIC S7-1200 / S7-1500:
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/86630375>

Na co należy zwrócić uwagę podczas migracji programu S7-SCL do STEP 7 (TIA Portal)?
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/59784005>

Jakie polecenia są niedostępne dla programu SCL w STEP 7 (TIA Portal)?
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/58002709>

Jak definiować stałe w programie S7-SCL w STEP 7 (TIA Portal)?
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/52258437>

2.4 Optymalizacja kodu maszynowego

TIA Portal oraz S7-1200/1500 gwarantują optymalne wykonanie programu niezależnie od języka programowania. Wszystkie języki programowania zostają skompilowane do tego samego kodu maszynowego.

Zalety

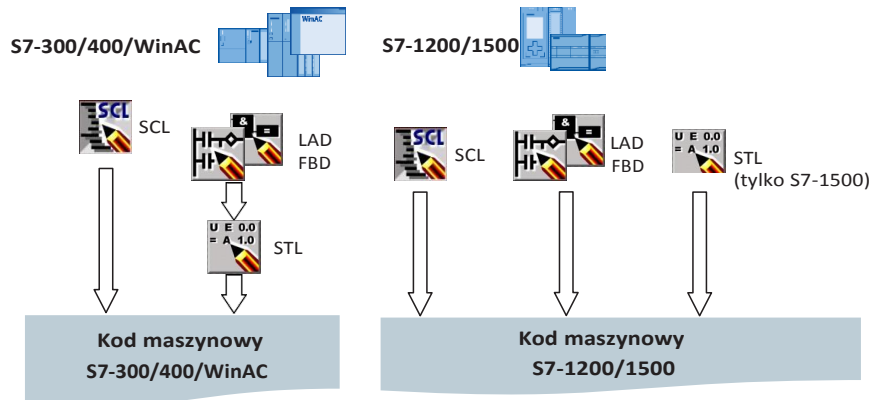
- Wysoka wydajność, niezależnie od języku programowania (przy tym samym typie dostępu)
- Brak spadku wydajności w wyniku dodatkowej kompilacji (krok pośredni w STL)

Właściwości

Poniższy rysunek przedstawia różnice w kompilacji programów S7 do kodu maszynowego.

2.5 Tworzenie nowych bloków

Rysunek 2-3: Generowanie kodu maszynowego w S7-300/400/WinAC oraz S7-1200/1500

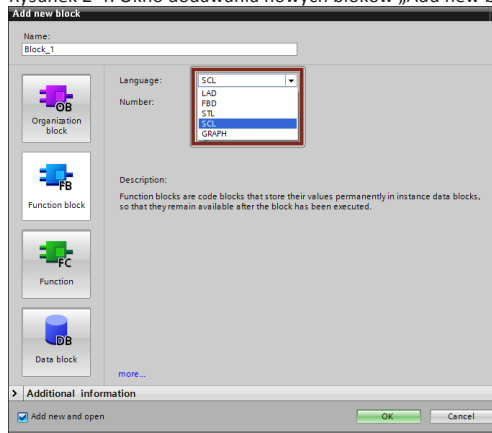

- W przypadku sterowników S7-300/400/WinAC, programy napisane w językach LAD oraz FBD są wpierw kompilowane na język STL. Dopiero potem następuje wygenerowanie kodu maszynowego.
- W przypadku sterowników S7-1200/1500 wszystkie języki programowania są bezpośrednio kompilowane na kod maszynowy.

2.5 Tworzenie nowych bloków

Wszystkie bloki (OB, FB oraz FC) można programować za pomocą dowolnego języka programowania. Dlatego, w przypadku języka SCL nie ma potrzeby tworzyć źródeł. Wystarczy tylko wybrać blok oraz SCL jako język programowania.

Rysunek 2-4: Okno dodawania nowych bloków „Add new block”

2.6 Bloki zoptymalizowane

Bloki zoptymalizowane pozwalają usprawnić przechowywanie oraz wywoływanie danych. Wszystkie zmienne są automatycznie sortowane według typu danych. Dane tego samego typu przechowywane są razem, dzięki czemu procesor ma do nich optymalny dostęp, a dane jednego typu przechowywane są razem.

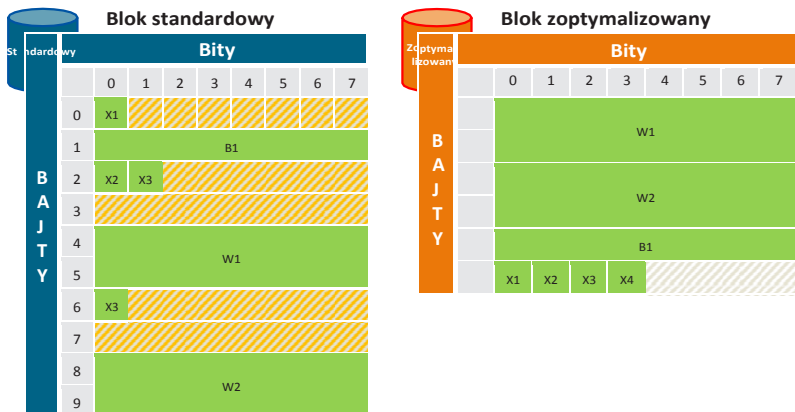
Bloki niezoptymalizowane istnieją wyłącznie, aby zagwarantować maksymalną kompatybilność sterowników S7-1200/1500.

Zalety

- Szybki dostęp do danych, dzięki systemowemu sortowaniu plików, niezależnie od deklaracji.
- Wyeliminowanie błędów wywołania związanych z adresowaniem absolutnym dzięki dostępowi symbolicznemu.
- Wyeliminowanie błędów wywołania związanych ze zmianą deklaracji, ponieważ dostęp do np. urządzeń HMI jest symboliczny.
- Każdą zmienną z osobna można definiować jako „retain”.
- Bloki danych typu „instance”, nie wymagają osobnej konfiguracji, ponieważ przejmują ustawienia skojarzonych bloków funkcyjnych (FB), takie jak np. ustawienia, „Retentivity”.
- Obszar dodatkowy pamięci dla bloku pozwala rozszerzyć blok DB bez utraty wartości aktualnych (sprawdź w rozdziale: 3.2.8 Wgrywanie bloków bez utraty wartości aktualnych).

2.6.1 Budowa bloków zoptymalizowanych sterownika S7-1200

Rysunek 2-5: Blok zoptymalizowany sterownika S7-1200

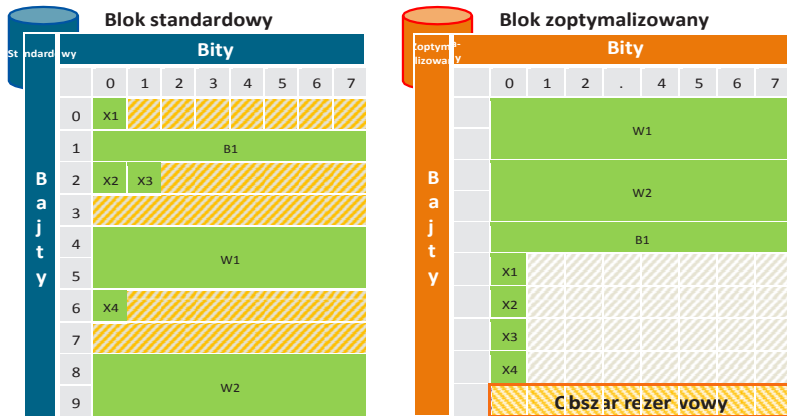

Właściwości

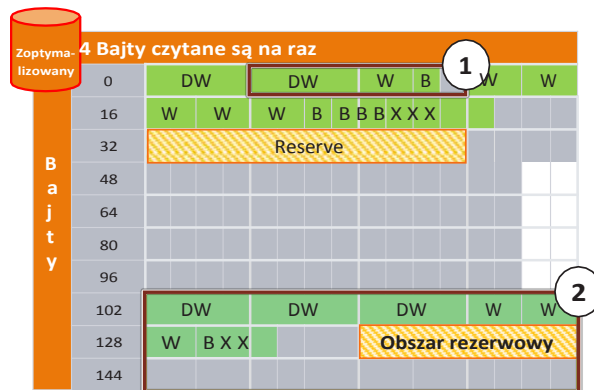
- Blok jest lepiej zorganizowany. Większe zmienne znajdują się na początku bloku, a mniejsze na końcu. Nie ma również odstępów między poszczególnymi zmiennymi.
- Dostęp do bloków zoptymalizowanych jest wyłącznie symboliczny.

2.6.2 Budowa bloku zoptymalizowanego sterownika S7-1500

Rysunek 2-6: Blok zoptymalizowany sterownika S7-1500

Rysunek 2-7: Organizacja pamięci w blokach zoptymalizowanych

1. Struktury są przechowywane jako całość, dzięki czemu można je skopiować, jako jeden blok.
2. Dane podrzysmywane (retentive) przechowywane są w osobnym sektorze i również mogą być skopiowane jako jeden blok. W przypadku awarii zasilania, dane te są przechowywane wewnątrz CPU. Polecenie „MRES” resetuje te dane do wartości startowych, przechowywanych w pamięci „load memory”.

Właściwości

- Blok jest uporządkowany. Większe zmienne znajdują się na początku bloku, a mniejsze na końcu. Nie ma również odstępów między poszczególnymi zmiennymi.
- Szybki dostęp do danych przechowywanych w procesorze (odczyt/zapis), możliwy jest za pomocą jednego polecenia.
- Zmienne Boolean przechowywane są jako jeden bajt. Dzięki temu sterownik nie musi maskować wywoływania poszczególnych bitów.

2.6 Bloki zoptymalizowane

- Bloki zoptymalizowane posiadają specjalne obszary dodatkowe pozwalające rozszerzyć blok DB bez utraty wartości aktualnych (sprawdź w rozdziale: 3.2.8 Wgrywanie bloków bez utraty wartości aktualnych).
- Dostęp do bloków zoptymalizowanych jest wyłącznie symboliczny.

2.6.3 Najlepsza forma zapisu danych w procesorze sterowników S7-1500

Sterowniki S7-300/400 korzystają z formy zapisu w sekwencji „Big Endian”, aby zagwarantować kompatybilność z pierwszymi sterownikami SIMATIC.

W związku z nową architekturą procesora, nowa generacja sterowników S7-1500 wykorzystuje formę zapisu na 4 bajtach (32 bitach) w sekwencji „Little-Endian”.

Rysunek 2-8: Wywoływanie danych przez sterownik S7-1500

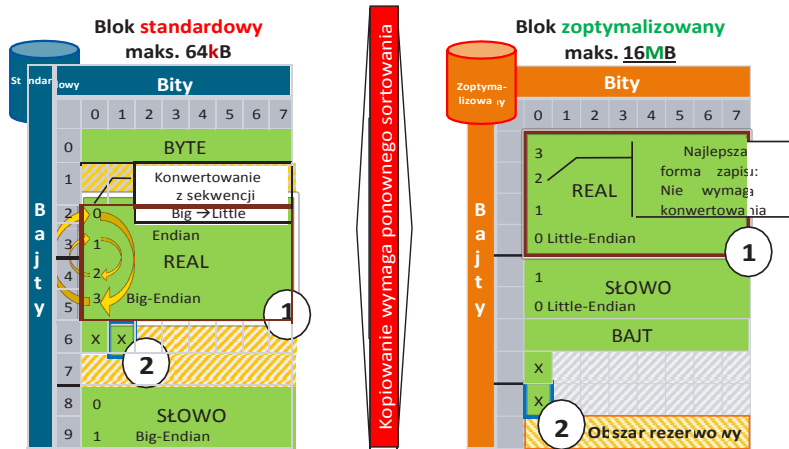

Tabela 2-3: Wywoływanie danych przez sterownik S7-1500

	Blok standardowy	Blok zoptymalizowany
1.	W przypadku niekorzystnego przesunięcia sterownik potrzebuje 2x16 bitów, aby uzyskać dostęp do wartości zapisanej na 4 bajtach (np. wartości REAL). Bajty muszą zostać zamienione.	Zmienne przechowywane są w sterowniku, który potrzebuje 32 bitów (REAL), aby je odczytać. Zamiana bajtów nie jest konieczna.
2.	Cały bajt czytany jest bit po bicie, a następnie maskowany. W tym czasie cały bajt jest blokowany dla jakiegokolwiek próby dostępu.	Każdy bit jest przypisany do danego bajtu. Podczas odczytu, sterownik nie musi maskować bajtu.
3.	Maksymalny rozmiar bloku to 64 kB.	Maksymalny rozmiar bloku to 16 MB.

Zalecenia

- Zawsze korzystaj z bloków zoptymalizowanych.
 - Nie wymagają one adresowania absolutnego i mogą zostać wywołane w sposób symboliczny. Zapis symboliczny ułatwia umożliwić ponadto adresowanie pośrednie (sprawdź w rozdziale: 3.6.2 Dane typu ARRAY oraz pośrednie wywołanie obszaru).
 - Przetwarzanie bloków zoptymalizowanych przebiega dużo szybciej niż w przypadku bloków standardowych.
- Z uwagi na długi czas konwertowania, unikaj przenoszenia/przypisywania danych pomiędzy blokami zoptymalizowanymi a niezoptymalizowanymi.

Przykład: Ustawianie zoptymalizowanego dostępu do bloków

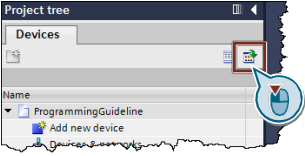
Wszystkie nowo utworzone bloki S7-1200/1500 mają domyślnie ustawiony dostęp zoptymalizowany „optimized block access”. Ustawienie to można oczywiście zmienić dla bloków organizacyjnych (OB), funkcyjnych (FB) oraz globalnych bloków danych (DB).

Podczas przenoszenia bloków pomiędzy sterownikami S7-300/400 a S7-1200/1500 należy pamiętać, że ustawienia dostępu nie są resetowane automatycznie.

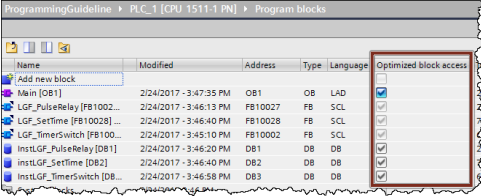
Można je zmienić po przeniesieniu danego bloku. Aby zmiany weszły w życie, należy przeprowadzić rekompilację programu.

W przypadku bloków danych (DB) typu „instance” wystarczy zmienić ustawienia dostępu dla skojarzonych bloków funkcyjnych (FB).

Tabela 2-4: Ustawianie dostępu do bloków zoptymalizowanych

Krok	Polecenie
1.	Wybierz pole „Maximizes/minimizes the Overview” w oknie nawigacji.
2.	Następnie przejdź do „Program blocks”.

2.6 Bloki zoptymalizowane

Krok	Polecenie
3.	<p>Wyświetlone zostaną wszystkie bloki programu, wraz z informacją czy są zoptymalizowane, czy też nie. Zaznacz odpowiednie pole, aby ustawić zoptymalizowany dostęp do bloków.</p> <p>Uwaga: W przypadku bloków danych instance wystarczy zmienić ustawienia skojarzonych bloków funkcyjnych (w tym przykładzie „Function_block_1_DB”). Dotyczy to również ustawienia dla zoptymalizowanego dostępu. Zmiany zostaną wprowadzone po przeprowadzeniu rekompilacji projektu.</p>

Bloki zoptymalizowane i niezoptymalizowane w TIA Portal

Poniższe rysunki przedstawiają różnice pomiędzy blokiem zoptymalizowanym oraz niezoptymalizowanym. Różnice w przypadku bloków globalnych są takie same.

Rysunek 2-9: Blok zoptymalizowany (bez przesunięcia)

InstLGF_PulseRelay			
	Name	Data type	Start value
1	Input		
2	trigger	Bool	false
3	set	Bool	false
4	reset	Bool	false
5	Output		
6	out	Bool	false

Rysunek 2-10: Blok niezoptymalizowane (z przesunięciem - offset)

InstLGF_PulseRelay				
	Name	Data type	Offset	Start value
1	Input			
2	trigger	Bool	0.0	false
3	set	Bool	0.1	false
4	reset	Bool	0.2	false
5	Output			
6	out	Bool	2.0	false

Tabela 2-5: Różnice pomiędzy blokiem zoptymalizowanym a niezoptymalizowanym

Blok zoptymalizowany	Blok niezoptymalizowany
Bloki zoptymalizowane adresowane są symbolicznie. Parametr przesunięcia „offset” nie jest wyświetlany.	Parametr przesunięcia „offset” jest wyświetlany. Można go wykorzystać podczas adresowania bloku.
Każdą zmienną można zadeklarować jako zmienną typu „Retain”.	Deklaracja „Retain” może dotyczyć wyłącznie wszystkich lub żadnej zmiennej.

2.6 Bloki zoptymalizowane

W przypadku globalnych bloków danych (DB), parametr „retentivity” dla zmiennych określany jest bezpośrednio dla danego bloku.
Ustawienie domyślne to „nonretentive”.

W przypadku instancji, parametr „retentivity” dla zmiennych tej instancji określany jest w bloku funkcyjnym (FB), a nie w bloku danych instance (DB).

Zmiana ustawień w bloku funkcyjnym dotyczy również wszystkich instancji tego bloku.

Typy dostępu do bloków zoptymalizowanych i niezoptymalizowanych

Poniższa tabela przedstawia typy dostępu do bloków

Tabela 2-6: Typy dostępu

Typ dostępu	Blok zoptymalizowany	Blok niezoptymalizowany
Symboliczny	Tak	Tak
Indeksowy (poła)	Tak	Tak
Dostęp „slice Access”	Tak	Tak
Polecenie AT	Nie (użyj „slice Access”)	Tak
Absolutny bezpośredni	Nie (użyj ARRAY z indeksem)	Tak
Absolutny pośredni (wskaźnikowy)	Nie (użyj VARIANT / ARRAY z indeksem)	Tak
Wgrywanie bez reinicjalizacji	Tak	Nie

Wskazówka

Więcej informacji można znaleźć w poniższych dokumentacjach:

Na jakie różnice warto zwrócić uwagę w przypadku dostępu zoptymalizowanego standardowego w STEP 7 (TIA Portal)?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/67655611>

Na jakie własności należy zwrócić uwagę w przypadku poleceń „READ_DBL” oraz „WRIT_DBL”, podczas pracy z blokami danych (DB) z dostępem zoptymalizowanym?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/51434747>

2.6.4 Konwertowanie zmiennych

Najlepiej korzystać wyłącznie ze zmiennych zoptymalizowanych.

Można skorzystać ze starszych struktur programowych, aczkolwiek prowadzi to do wymieszania się zmiennych zoptymalizowanych i niezoptymalizowanych w programie.

System rozpoznaje zawartość każdej zmiennej niezależnie od tego czy jest ona strukturą (lub typem danych użytkownika), czy podstawowa (INT, LREAL, itp.).

W przypadku operacji na zmiennych tego samego typu, zapisanych w różnych obszarach pamięci, system dokonuje automatycznej konwersji.

Proces ten nie jest zalecany dla zmiennych typu Struct, ponieważ obniża wydajność.

2.6 Bloki zoptymalizowane

2.6.5 Przesyłanie parametrów pomiędzy blokami zoptymalizowanymi a niezoptymalizowanymi

Struktury przesyłane do wywoływanego bloku jako parametry wejścia / wyjścia (InOut) są domyślnie przesyłane jako parametry referencyjne (sprawdź w rozdziale: 3.3.2 Wywołanie przez referencję).

Nie dotyczy to jednak sytuacji, gdy dla jednego z bloków ustawiono właściwość „Dostęp zoptymalizowany”, a dla drugiego „Dostęp domyślny”.

W tym przypadku wszystkie parametry są przesyłane jako kopia (sprawdź w rozdziale:

3.3.1 Wywołanie przez wartość - dla interfejsu wejścia), a wywołany blok działa z skopiowanymi wartościami.

Podczas przetwarzania bloku wartości te mogą zostać zmienione i zostaną skopiowane z powrotem do oryginalnego operandu po zakończeniu przetwarzania bloku.

Może to doprowadzić do problemów, jeżeli operand zostanie zmodyfikowany w wyniku procesu asynchronicznego, np. przez przerwanie OB lub żądanie dostępu HMI. Jeżeli powstałe kopie zostaną skopiowane z powrotem do oryginalnych operandów po zakończeniu przetwarzania bloku, zmiany powstałe w wyniku procesów asynchronicznych zostaną nadpisane.

Wskazówka Więcej informacji można znaleźć w poniższej dokumentacji:

Dlaczego dane systemu HMI lub serwera sieciowego są czasami nadpisywane w S7-1500?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/109478253>

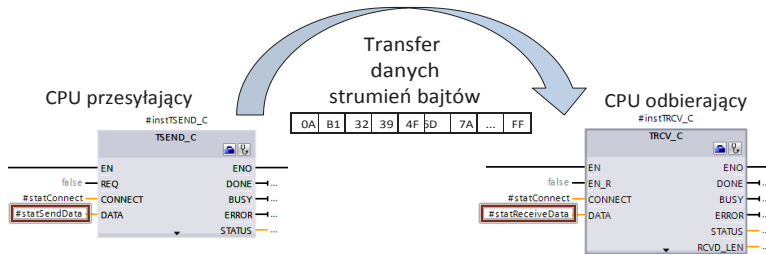
Zalecenia

- Pamiętaj, aby zawsze ustawić ten sam typ dostępu dla dwóch bloków, które komunikują się ze sobą.

2.6.6 Wysyłanie i odbieranie danych zoptymalizowanych

Interfejs (CPU, CM) przesyła dane zgodnie z ich bieżącym ułożeniem (nie ważne czy zostały zoptymalizowane, czy nie).

Rysunek 2-11: Wymiana danych CPU-CPU

Dane wysyłane mogą być:

- zoptymalizowane
- niezoptymalizowane
- zmienną (dowolnego rodzaju)
- buforem (tablica binarna)

Dane otrzymywane mogą być:

- zoptymalizowane
- niezoptymalizowane
- zmienną (dowolnego rodzaju)
- buforem (tablica binarna)

Przykład

- Zmienna zawierająca dane PLC (rekord danych) ma zostać przesłana do CPU.
- Jest ona najpierw podawana jako parametr aktualny na wejście bloku komunikacyjnego (TSEND_C) w CPU przesyłającym.
- Następnie dane przesłane do CPU odbierającego zostają zapisane w zmiennej tego samego typu.
- Można kontynuować pracę z danymi, wywołując je symbolicznie.

Wskazówka

Wszystkie zmienne oraz bloki danych (pochodzące od danych typu PLC) mogą pełnić rolę rekordów danych.

Wskazówka

Możliwe jest przesyłanie i odbieranie danych, które są odmiennie zdefiniowane.

Dane wysłane

Dane odebrane

zoptymalizowane --> niezoptymalizowane

niezoptymalizowane --> zoptymalizowane

Sterownik czuwa nad poprawnym przesłaniem i zapisaniem danych.

2.7 Właściwości bloków

2.7.1 Rozmiary bloków

W przypadku sterowników S7-1200 oraz S7-1500 znacznie zwiększono dopuszczalny rozmiar bloków w pamięci głównej.

Tabela 2-7: Rozmiar bloków

Maks. rozmiar i ilość (rozmiar pamięci jest bez znaczenia)		S7-300/400	S7-1200	S7-1500
DB	Maks. rozmiar	64 kB	64 kB	64 kB 16 MB (zoptymal. CPU1518)
	Maks. ilość	16.000	65.535	65.535
FC / FB	Maks. rozmiar	64 kB	64 kB	512 kB
	Maks. ilość	7.999	65.535	65.535
FC / FB / DB	Maks. ilość	4.096 (CPU319) 6.000 (CPU412)	1.024	10.000 (CPU1518)

Zalecenia

- Bloki danych (DB) sprawdzają się jako kontenery do przechowywania dużych ilości danych (S7-1500).
- W przypadku wolumenów przekraczających 64 kB można skorzystać ze zoptymalizowanych bloków danych (DB) o maksymalnej pojemności 16 MB (S7-1500).

2.7.2 Ilość bloków organizacyjnych (OB)

Bloki organizacyjne różnego typu (OB) mogą posłużyć do stworzenia struktury hierarchicznej programu użytkownika.

Tabela 2-8: Ilość bloków organizacyjnych

Typ bloku organizacyjnego	S7-1200	S7-1500	Korzyści
Cykliczne i rozruchowe OB	100	100	Modularyzacja programu użytkownika
Przerwania sprzętowego	50	50	Możliwy oddzielny OB dla każdego zdarzenia
Przerwania z opóźnieniem czasowym	4 *	20	Modularyzacja programu użytkownika
Przerwania cyklicznego		20	Modularyzacja programu użytkownika
Czas dnia	Nie	20	Modularyzacja programu użytkownika

*Od wersji firmware V4.0 dla S7-1200 możliwe są 4 przerwania z opóźnieniem czasowym oraz 4 przerwania watchdog.

Zalecenia

- Bloki organizacyjne (OB) pozwalają stworzyć program użytkownika o strukturze hierarchicznej.
- Więcej wskazówek odnośnie bloków organizacyjnych (OB) można znaleźć w rozdziale 3.2.1 Bloki organizacyjne (OB).

2.7 Właściwości bloków

2.7.3 Ukrywanie parametrów bloku (V14 lub wyższa)

Parametry danego bloku mogą być widoczne lub ukryte podczas wywołania bloku. Istnieją trzy opcje, które można skonfigurować dla każdego parametru formalnego:

- Pokaż - „Show”
- Ukryj - „Hide”
- Ukryj, gdy nie przypisano parametru „Hide if no parameter is assigned”

Zalety

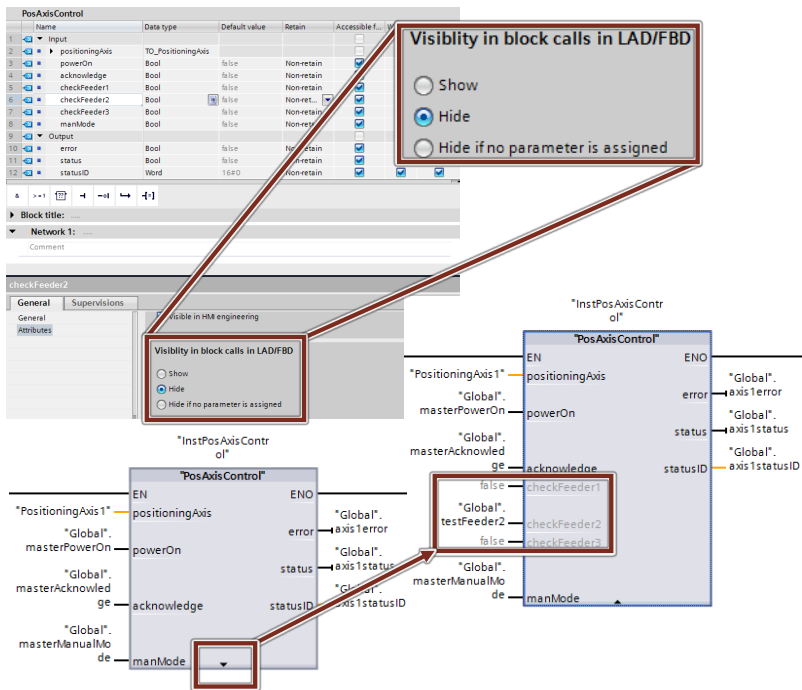
- Przejrzysty układ bloków

Właściwości

- Funkcję można stosować dla :
 - FC, FB
 - In, Out, InOut

Przykład

Rysunek 2-12: Ukrywanie parametrów bloku

2.8 Nowe typy danych dla S7-1200/1500

Programowanie sterowników S7-1200/1500 jest o wiele wygodniejsze z racji obsługi nowych, 64 bitowych typów danych. Umożliwiają one wykorzystanie znacznie większych oraz dokładniejszych wartości.

Wskazówka Więcej informacji można znaleźć w poniższej dokumentacji:
 Jak konwertować typy danych w STEP 7 (TIA Portal)?
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/48711306>

2.8.1 Podstawowe typy danych

Tabela 2-9: Dane typu integer

Typ	Rozmiar	Zakres wartości
USint	8 bit	0 .. 255
SInt	8 bit	-128 .. 127
UInt	16 bit	0 .. 65535
UDInt	32 bit	0 .. 4.3 Mio
ULInt*	64 bit	0 .. 18.4 Trio (10 ¹⁸)
LInt*	64 bit	-9.2 Trio .. 9.2 Trio
LWord	64 bit	16#0000 0000 0000 0000 to 16# FFFF FFFF FFFF FFFF

* wyłącznie dla S7-1500

Tabela 2-10: Dane dziesiętne, zmiennoprzecinkowe

Typ	Rozmiar	Zakres wartości
Real	32 bity (1 bitowy znak, 8 bit wykładnik, 23 bitowa mantysa), z dokładnością do 7 miejsca po przecinku.	-3.40e+38 .. 3.40e+38
LReal	64 bity (1 bitowy znak, 11 bitowy wykładnik, 52 bitowa mantysa), z dokł. do 15 miejsca po przecinku.	-1.79e+308 .. 1.79e+308

Wskazówka Więcej informacji można znaleźć w poniższej dokumentacji:
 Dlaczego wynik DInt Addition w SCL wyświetlany jest niepoprawnie w STEP 7 (TIA Portal)?
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/98278626>

2.8 Nowe typy danych dla S7-1200/1500

2.8.2 Dane typu Date_Time_Long

Tabela 2-11: Budowa DTL (Date_Time_Long)

Rok	Miesiąc	Dzień	Dz. tyg.	Godzina	Minuta	Sekunda	Nanosekunda
-----	---------	-------	----------	---------	--------	---------	-------------

DTL zawsze odczytuje bieżący czas systemowy.

Poszczególne wartości można wywołać za pomocą nazw symbolicznych (np. `My_Stamp.Hour`).

Zalety

- Poszczególne pola (np. rok, miesiąc etc.) można wywołać w sposób symboliczny.

Zalecenia

Korzystaj z danych typu DTL zamiast LDT oraz wywołuj je w sposób symboliczny (np. `My_Stamp.Hour`).

Wskazówka

Więcej informacji można znaleźć w poniższych dokumentacjach:

Jak wprowadzać, odczytywać i edytować ustawienia czasu i godziny dla modułów CPU S7-300/S7-400/S7-1200/S7-1500 w STEP 7 (TIA Portal)?
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/43566349>

Które funkcje w STEP 7 V5.5 oraz TIA Portal są dostępne do przetwarzania danych typu DT oraz DTL?
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/63900229>

2.8.3 Typy danych do określenia czasu

Tabela 2-12: Typy danych do określenia czasu (wyłącznie dla S7-1500)

Typ	Rozmiar	Zakres wartości
LTime	64 bity	LT#-106751d23h47m16s854ms775us808ns do LT#+106751d23h47m16s854ms775us807ns
LTIME_OF_DAY	64 bity	LTOD#00:00:00.00000000 0 do LTOD#23:59:59.99999999

2.8 Nowe typy danych dla S7-1200/1500

2.8.4 Dane Unicode

Dane typu WCHAR oraz WSTRING mogą być przetwarzane za pomocą znaków unicode.

Tabela 2-13: Typy danych do określania czasu (wyłącznie dla S7-1500)

Typ	Rozmiar	Zakres wartości
WCHAR	2 bajty	-
WSTRING	$(4 + 2 * n)$ bajt	Obecna wartość: 0 ..254 znaków Maks. wartość: 0 ..16382

n = długość łańcucha znaków

Właściwości

- Przetwarzanie znaków np. w językach łańskim, chińskim i innych.
- Podział wierszy, przesunięcie strony, tabulatory, znak spacji.
- Znaki specjalne: symbol dolara, znaki zapytania.

Przykład

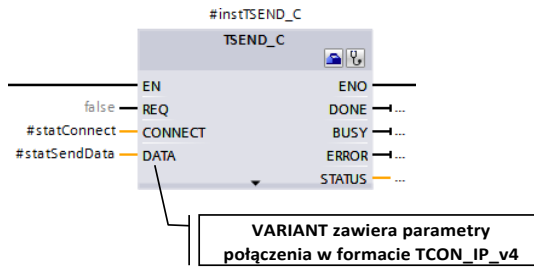
- `WCHAR# 'a '`
- `WSTRING# 'Hello World! '`

2.8.5 Dane typu VARIANT (wyłącznie dla S7-1500)

Parametr VARIANT może być wskaźnikiem dla zmiennych różnego typu. W przeciwieństwie do wskaźnika ANY, VARIANT przeprowadza test zgodności podczas przejścia programu. Struktura źródłowa i docelowa muszą być identyczne.

VARIANT jest wykorzystywany np. dla parametrów wejściowych bloków komunikacyjnych (TSEND_C).

Rysunek 2-13 Dane VARIANT jako parametry wejściowe polecenia TSEND_C

Zalety

- Test zgodności typu danych chroni przed błędami dostępu.
- Symboliczne adresowanie zmiennych typu VARIANT ułatwia czytanie kodu.
- Można wydajniej i szybciej tworzyć kod.
- Wskaźniki VARIANT są bardziej intuicyjne od wskaźników ANY.
- Zmienne typu VARIANT można wykorzystać bezpośrednio za pomocą funkcji systemowych.
- Elastyczne przenoszenie tablic o różnych strukturach.

Właściwości

Poniższa tabela przedstawia porównanie własności wskaźników Variant oraz ANY.

Tabela 2-14: Porównanie wskaźników Variant oraz ANY

ANY	Variant
Wymaga 10 bajtów pamięci o zdefiniowanej strukturze.	Nie wymaga osobnej pamięci dla użytkownika.
Inicjalizacja poprzez przypisanie obszaru danych lub wypełnienie struktury ANY.	Inicjalizacja poprzez przypisanie obszaru danych z poleceniami systemowymi.
Nie można odczytać typu przypisanej struktury.	Można odczytać przypisany typ oraz długość tablicy (array).
Można odczytać długość tablicy.	VARIANT można stworzyć i sprawdzić pod kątem poprawności poleceniami syst.

Zalecenia

- Upewnij się czy poprawnie zastosowałeś wskaźnik ANY. W wielu przypadkach, nie jest on wymagany (patrz tabela poniżej).
- Korzystaj z typu VARIANT wyłącznie do adresowania pośredniego, gdy typy danych zostaną określone dopiero podczas uruchomienia programu.
 - Korzystaj z typu VARIANT jako parametrów InOut, do tworzenia funkcji przetwarzających dane (bloki DB) różnego typu (sprawdź w tym rozdziale).
 - Typ VARIANT oferuje więcej korzyści w porównaniu do wskaźnika ANY. Test zgodności pozwala wykryć błędy podczas kompilacji, a adresowanie symboliczne sprawia, że kod jest bardziej czytelny.
 - Korzystaj z polecenia Variant np. do określenia typu danych (sprawdź w rozdziale: 2.9.2 Polecenia VARIANT (S7-1500 oraz S7-1200 wersja FW4.1 lub wyższa).
- Korzystaj z tablic indeksowanych (ARRAY) zamiast wskaźników ANY do wywołania komórki danej tablicy (sprawdź w rozdziale: 3.6.2 Dane typu ARRAY oraz pośrednie wywołanie obszaru).

2-15 : Porównanie wskaźnika ANY oraz uproszczenie jego funkcji

Zastosowanie wskaźników ANY		Uproszczenie funkcji wskaźnika ANY
Funkcje do przetwarzania danych różnego typu.	→	Funkcje wykorzystujące wskaźnik Variant jako parametr InOut dla bloków (sprawdź poniższe przykłady)
Przetwarzanie tablic <ul style="list-style-type: none"> • Np. odczytywanie, inicjowanie oraz kopiowanie elementów tego samego typu. 	→	Standardowe funkcje: <ul style="list-style-type: none"> • Odczytywanie i zapisywanie za pomocą #myArray[#index] (rozdział 3.6.2 Dane typu ARRAY oraz pośrednie wywołanie obszaru) • Kopiowanie za pomocą MOVE_BLK (rozdział 2.9.1 Polecenia MOVE)
<ul style="list-style-type: none"> • Przenoszenie oraz przetwarzanie struktur. Np. przenoszenie struktur zdefiniowanych przez użytkownika za pomocą wskaźników ANY do funkcji. 	→	Przenoszenie struktur jako parametry wej/wyj (InOut) Rozdział 3.3.2 Wywołanie przez referencję

Wskazówka Jeśli chcesz, aby wartości niestrukturalnych zmiennych VARIANT zostały skopiowane użyj polecenia VariantGet zamiast MOVE_BLK_VARIANT (sprawdź w rozdziale: 2.9.2 Polecenia VARIANT (S7-1500 oraz S7-1200 wersja FW4.1 lub wyższa).

Przykład

VARIANT umożliwia rozpoznanie typu danych już z poziomu programu użytkownika i podjęcie odpowiednich kroków. Aby dowiedzieć się więcej na temat programowania z wykorzystaniem typu VARIANT, sprawdź poniższy kod funkcji (FC) „MoveVariant”.

- Parametr formalny InOut „InVar” wykorzystany jest do wyświetlenia zmiennej bez względu na jej typ danych.
- Polecenie „Type_Of” służy do określenia, jaki typ danych jest przypisany do danego parametru aktualnego.
- Polecenie „MOVE_BLK_VARIANT” kopiuje wartość zmiennej do innych wyjściowych parametrów formalnych uwzględniając typ danych.
- Jeśli typ danych aktualnego parametru nie zostanie wykryty, blok zwróci kod błędu.

Rysunek 2-14: Parametr formalny funkcji FC „MoveVariant”

MoveVariant			
	Name	Data type	Default value
1	▶ Input		
2	▼ Output		
3	▶ outInteger	Int	
4	▶ outReal	Real	
5	▶ outTypeCustom	*typeCustom*	
6	▼ InOut		
7	▶ inOutVariant	Variant	
8	▶ Temp		
9	▶ Constant		
10	▶ Return		

```

CASE TypeOf(#inOutVariant) OF // Check datatypes
Int: // Move Integer
    #MoveVariant := MOVE_BLK_VARIANT(SRC := #inOutVariant,
                                     COUNT := 1,
                                     SRC_INDEX := 0,
                                     DEST_INDEX := 0, DEST =>
                                     #outInteger);

Real: // Move Real
    #MoveVariant := MOVE_BLK_VARIANT(SRC := #inOutVariant,
                                     COUNT := 1,
                                     SRC_INDEX := 0,
                                     DEST_INDEX := 0,
                                     DEST => #outReal);

typeCustom: // Move outTypeCustom
    #MoveVariant := MOVE_BLK_VARIANT(SRC := #inOutVariant,
                                     COUNT := 1,
                                     SRC_INDEX := 0,
                                     DEST_INDEX := 0,
                                     DEST => #outTypeCustom);

ELSE // Error, no sufficient datatype
    #MoveVariant := WORD_TO_INT(#NO_CORRECT_DATA_TYPE);
    // 80B4: Error-Code of MOVE_BLK_VARIANT: Data types do
    not correspond
END_CASE;

```

2.9 Polecenia

Środowisko projektowe TIA Portal, oferuje programistom dostęp do gotowych poleceń (logiczno bitowych, liczników, komparatorów etc.).

Wskazówka Więcej funkcji można pobrać klikając na link poniżej.

Biblioteka funkcji (LGFP) dla STEP 7 (TIA Portal) oraz S7-1200 / S7-1500

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/109479728>

2.9.1 Polecenia MOVE

W ramach STEP 7 (TIA) można skorzystać z następujących poleceń typu MOVE. Polecenie MOVE_BLK_VARIANT zostało dodane dla sterowników S7-1200/S71500.

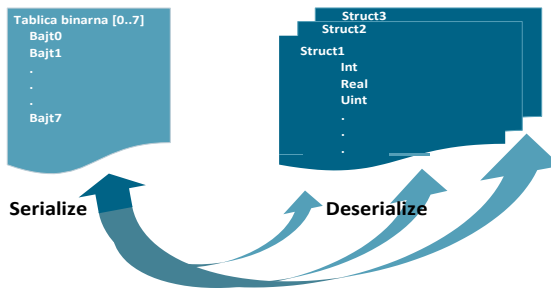
Tabela 2-16: Polecenia typu „Move”

Polecenie	Zastosowanie	Właściwości
MOVE	Kopiowanie wartości	<ul style="list-style-type: none"> Kopiowanie zawartości parametru na wejściu IN do parametru na wyjściu OUT. Parametry na wejściu oraz wyjściu muszą być tego samego typu. Parametry mogą być również zmiennymi uporządkowanymi (dane PLC). Kopiowanie kompletnych tablic i struktur.
MOVE_BLK	Kopiowanie tablicy	<ul style="list-style-type: none"> Kopiowanie zawartości tablicy do innej tablicy. Tablica źródłowa oraz docelowa muszą być tego samego typu. Kopiowanie całych tablic oraz struktur. Kopiowanie poszczególnych elementów tablicy. Można określić ilość kopiowanych elementów oraz element początkowy.
UMOVE_BLK	Kopiowanie tablicy bez przerwania	<ul style="list-style-type: none"> Kopiowanie zawartości tablicy bez ryzyka przerwania procesu przez OB. Tablica źródłowa oraz docelowa muszą być tego samego typu.
MOVE_BLK_VARIANT (S7-1500 oraz S7-1200 wersja FW4.1 lub wyższa)	Kopiowanie tablicy	<ul style="list-style-type: none"> Kopiowanie jednej lub kilku zmiennych uporządkowanych (dane PLC). Rozpoznawanie typów danych w runtime Szczegółowe raportowanie błędów Obsługa danych PLC, tablic oraz bloków danych w tablicy.

2.9 Polecenia

Polecenie	Zastosowanie	Właściwości
Serialize (S7-1500 oraz S7-1200 wersja FW4.1 lub wyższa)	Kopiowanie danych uporządkowanych do tablicy binarnej	<ul style="list-style-type: none"> Łącznie kilku rekordów danych w pojedynczą tablicę binarną, oraz przesyłanie jej do innych urządzeń w postaci komunikatu. Przesyłanie parametrów wejściowych oraz wyjściowych jako danych typu Variant.
Deserialize (S7-1500 oraz S7-1200 wersja FW4.1 lub wyższa)	Kopiowanie danych z tablicy bajtu do jednej lub kilku struktur	<ul style="list-style-type: none"> Wykorzystanie urządzenia I-Device: Urządzenie I-Device odbiera kilka rekordów danych, które są następnie kopiowane do innych struktur . Łączenie kilku rekordów danych w pojedynczą tablicę binarną oraz kopiowanie jej do innych struktur.

Rysunek 2-15: Polecenia: serialize oraz deserialize (S7-1500 oraz S7-1200 wersja FW4.1 lub wyższa)

Właściwości

W przypadku poleceń typu: „Serialize”, „Deserialize”, „CMP” (komparator) i „MOVE: copy value” procesor analizuje strukturę zmiennych w RUNTIME.

Czas przetwarzania może zależeć od następujących czynników:

- Złożoność struktury
- Liczba struktur, które nie wykorzystują bez danych PLC
- Tablica bajtów może być zapisana w blokach zoptymalizowanych (V14 lub wyższa).

Zalecenia

- Zadeklaruj struktury za pomocą typów danych PLC (a nie „STRUCT”)
- Ogranicz liczbę używanych struktur:
 - Unikaj wielokrotnej deklaracji struktur o podobnej budowie. Postaraj się je zawrzeć w ramach jednej struktury.
 - W przypadku, gdy wiele elementów struktury ma zadeklarowany ten sam typ danych, użyj typu danych ARRAY.

2.9 Polecenia

- Istnieją istotne różnice pomiędzy poleceniami MOVE, MOVE_BLK oraz MOVE_BLK_VARIANT
 - Polecenie MOVE służy do kopiowania całych struktur.
 - Polecenie MOVE_BLK służy do kopiowania fragmentów tablicy zawierającej dane o znanym typie.
 - Polecenie MOVE_BLK_VARIANT służy do kopiowania fragmentów tablic, których typ danych zostanie określony dopiero w trakcie wykonywania programu.

Wskazówka UMOVE_BLK: Proces kopiowania nie może zostać przerwany przez system operacyjny. Czas reakcji CPU na sytuacje awaryjne może zostać wydłużony podczas wykonywania polecenia „Copy array without interruption”. Pełen opis polecenia MOVE można znaleźć w pomocy online dla TIA Portal.

Wskazówka Więcej informacji można znaleźć w poniższej dokumentacji:
Kopiowanie obszarów pamięci w STEP 7 (TIA Portal):
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/42603881>

2.9.2 Polecenia VARIANT (S7-1500 oraz S7-1200 wersja FW4.1 lub wyższa)

Tabela 2-17: Polecenia „Move”

Polecenie	Zastosowanie	Właściwości
Polecenia „MOVE”		
VariantGet	Odczyt wartości	Pozwala odczytać wartość zmiennej wskazywanej przez VARIANT.
VariantPut	Zapis wartości	Pozwala zapisać wartość zmiennej wskazywanej przez VARIANT.
Listy		
CountOfElements	Zliczanie elementów	Pozwala zliczyć elementy tablicy wskazywanej przez VARIANT.
Porównanie poleceń		
TypeOf() (tylko w SCL)	Określanie typu danych	Pozwala wywołać typ danych zmiennej wskazywanej przez VARIANT
TypeOfElements() (tylko w SCL)	Określanie typu danych tablicy	Pozwala wywołać typ danych elementów tablicy wskazywanej przez VARIANT

2.9 Polecenia

Polecenie	Zastosowanie	Właściwości
Porównanie poleceń		
VARIANT_TO_DB_ANY (tylko SCL)	Określanie numeru bloku danych	Pozwala określić numer bloku w bloku instancji (typ danych PLC, dane systemowe lub tablice DB).
DB_ANY_TO_VARIANT (tylko SCL)	Tworzenie zmiennej bloku danych	Pozwala stworzyć zmienną VARIANT bloku danych instancji (typ danych PLC, dane systemowe lub tablice DB).

Wskazówka Więcej poleceń typu VARIANT można znaleźć w pomocy online dla TIA Portal.

Właściwości

Z uwagi na złożoność algorytmu, polecenia typu VARIANT wymagają dłuższego czasu przetwarzania niż polecenia bezpośrednie.

Zalecenia

- W miarę możliwości nie używaj poleceń VARIAT dla pętli (FOR, WHILE ...), aby niepotrzebnie nie wydłużyć czasu cyklu.
- Nie używaj pętli do kopiowania tablicy. Przypisz całą tablicę bezpośrednio.

2.9.3 RUNTIME

Polecenie „RUNTIME” służy do zmierzenia ile czasu potrzeba do wykonania całego programu, pojedynczych bloków lub sekwencji poleceń.

Polecenie to pojawia się w językach LAD, FBD, SCL oraz STL (tylko S7-1500).

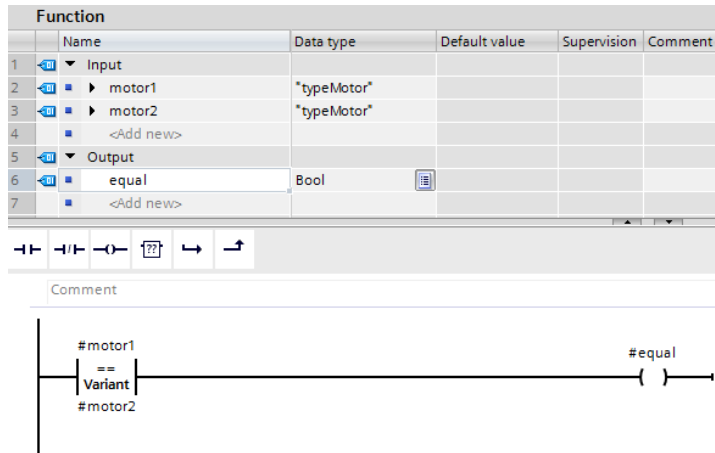
Wskazówka Więcej informacji można znaleźć w poniższej dokumentacji:

Jak zmierzyć czas wykonania części/całego programu w S7-1200/S7-1500?
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/87668055>

2.9.4 Porównanie zmiennych PLC (V14 lub wyższa)

Zmienne, które należą do tego samego typu danych PLC można porównać pod kątem podobieństw i różnic.

Rysunek 2-16: Porównywanie zmiennych w języku LAD

Zalety

- Programowanie symboliczne za pomocą zmiennych uporządkowanych
- Wydajne porównywanie
- Porównywanie możliwe w językach LAB, FBD, STL
- Porównanie możliwe bezpośrednio w poleceniu STL

Przykład

Rysunek 2-17: Porównanie zmiennych PLC w poleceniu STL

Function					
	Name	Data type	Default value	Supervision	Comment
1	Input				
2	motor1	*typeMotor*			
3	motor2	*typeMotor*			
4	<Add new>				
5	Output				
6	equal	Bool			
7	<Add new>				

```

IF #motor1 = #motor2 THEN
    // Statement section IF
;
END_IF;

```

2.9 Polecenia

2.9.5 Wielokrotne przypisanie (V14 lub wyższa)

Zalety

Funkcja wielokrotnego przypisania pozwala wydajnie zaprogramować wiele zmiennych (np. do inicjalizacji).

Przykład

```
#statFillLevel := #statTemperature := #tempTemperature := 0.0;
```

2.10 Symbole i komentarze

2.10.1 Środowisko programowania

Zalety

Aby zwiększyć przejrzystość kodu, można skorzystać z dodatkowych oznaczeń takich jak komentarze oraz nazwy symboliczne.

Oznaczenia te zostają wgrane razem z kodem bezpośrednio do sterownika.

Rozwiązanie to skraca czas serwisowania zakładu, gdy nie ma dostępu do projektu w wersji offline.

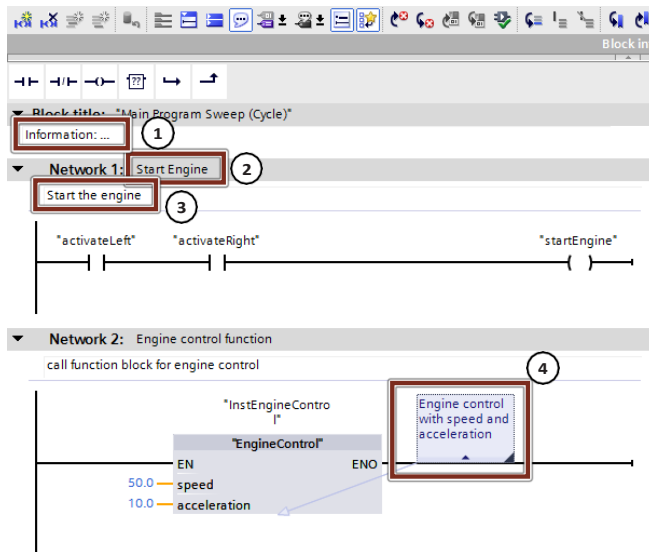
Zalecenia

- Skorzystaj z komentarzy, aby zwiększyć przejrzystość kodu. Komentarze zbiorcze dla networków (sieci) widoczne są nawet, gdy podgląd jest zwinięty.
- Stwórz kod, który będzie czytelny dla pozostałych programistów.

Przykład

Poniższy rysunek przedstawia komentarze dostępne w edytorze LAD (te same funkcje dostępne są dla edytora FDB).

Rysunek 2-18: Wstawianie komentarzy w programie użytkownika (LAD)

Można skorzystać z następujących komentarzy:

1. Komentarz blokowy
2. Komentarz dla sieci (nagłówkek)
3. Komentarz szczegółowy
4. Komentarze do poleceń, bloków oraz funkcji (np. otwórz, zamknij itp.)

2.10 Symbole i komentarze

Komentarze w językach SCL oraz STL, muszą być poprzedzone znakiem // w każdym rzędzie.

Przykład

```
statFillingLevel := statRadius * statRadius * PI * statHigh; // Calculating the filling  
level for medium tank
```

Wskazówka

Więcej informacji można znaleźć w poniższej dokumentacji:

Dlaczego nagłówki oraz komentarze nie są wyświetlane po otwarciu projektu w edytorze bloków w STEP 7 (TIA Portal)?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/41995518>

2.10.2 Komentarze w watch table

Zalety

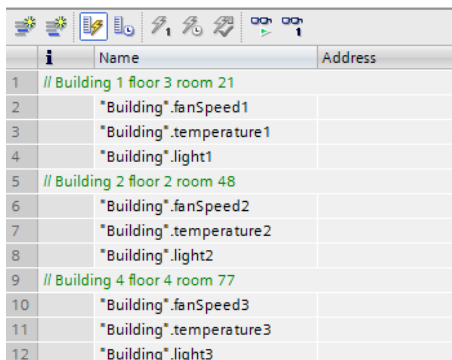
- Komentarze można również dodać w wierszach watch table.

Zalecenia

- Uporządkuj watch table dodając komentarze w wierszach.
- Używaj komentarzy również dla pojedynczych zmiennych.

Przykład

Rysunek 2-19: Watch table ze wstawionymi komentarzami

	Name	Address
1	// Building 1 floor 3 room 21	
2	*Building*.fanSpeed1	
3	*Building*.temperature1	
4	*Building*.light1	
5	// Building 2 floor 2 room 48	
6	*Building*.fanSpeed2	
7	*Building*.temperature2	
8	*Building*.light2	
9	// Building 4 floor 4 room 77	
10	*Building*.fanSpeed3	
11	*Building*.temperature3	
12	*Building*.light3	

2.11 Stałe systemowe

Elementy sprzętowe oraz oprogramowanie sterowników S7 300/400 są identyfikowane za pomocą adresów logicznych oraz diagnostycznych.

Sterowniki S7-1200/1500 wykorzystują do tego stałe systemowe.

Elementy sprzętowe oraz oprogramowanie (np. interfejsy, moduły, bloki organizacyjne) mają własną stałą systemową, która została wygenerowana automatycznie podczas instalacji.

Zalety

- Wywołują moduły korzystając z przypisanej mu nazwy, a nie identyfikatora sprzętowego.

Zalecenia

- Aby ułatwić rozpoznanie, zawsze przypisuj modułom nazwy związane z pełnią przez nie funkcją.

Przykład

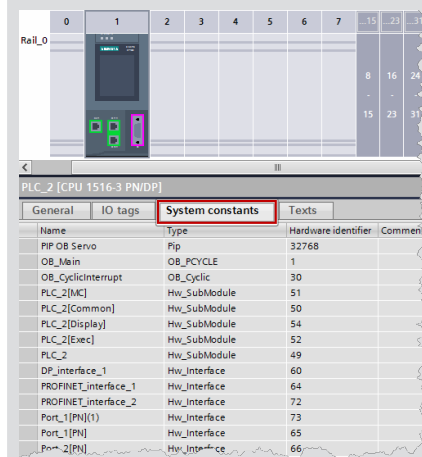
Poniższy przykład przedstawia wykorzystanie stałych systemowych w programie użytkownika.

Rysunek 2-20: „Stałe systemowe” w programie użytkownika

Name	Data type	Value
37	Local-Display	Hw_SubModule 54
38	Local-Esec	Hw_SubModule 52
39	Local-DP_interface_1	Hw_Interface 60
40	Local-PROFINET_interface_1	Hw_Interface 64
41	Local-PROFINET_interface_1-Port_1	Hw_Interface 65
42	Local-PROFINET_interface_1-Port_2	Hw_Interface 66
43	Local-PROFINET_interface_2	Hw_Interface 72
44	Local-PROFINET_interface_2-Port_1	Hw_Interface 73
45	OB_Main	OB_PCYCLE 1
46	OB_fault or plug of modules	OB_Any 83
47	OB_programming error	OB_Any 121
48	Local-PROFINET_ID-System	Hw_IOSystem 260
49	OB_Hardware interrupt Test Station	OB_HWMINT 10
50	Local-RobotArmLeft	OB_INTERRUPT 168
51	Local-RobotArmRight	Hw_SubModule 258
52	Local-RobotArmLeft	Hw_SubModule 259

1. Stałe systemowe sterownika można znaleźć w folderze „PLC tags –Default tag table”.
2. Pozostałe stałe znajdują się w osobnej zakładce „Default tag table”.
3. W tym przykładzie, nazwa symboliczna „Robot_arm_left” została nadana modułowi DI. Moduł ten można odnaleźć pod tą samą nazwą w zakładce stałe systemowe „system constants”.
Nazwa „Robot_arm_left” jest powiązana z blokiem diagnostycznym „GET_DIAG”.

Wskazówka Wejść w zakładkę konfiguracji urządzenia „Device configuration”, aby odszukać stałą systemową interesującego Cię urządzenia.

Wskazówka Więcej informacji można znaleźć w poniższej dokumentacji:

Co nowego wnoszą stałe systemowe do modułów S7-1200/1500?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/78782835>

2.12 Stałe użytkownika

Stałe użytkownika (zmiennne Constant) służą do zapisywania wartości stałych. Rozróżnia się stałe lokalne dla bloków organizacyjnych (OB), funkcji (FC) oraz bloków funkcyjnych (FB) oraz stałe globalne dla całego programu użytkownika.

Zalety

- Stałe użytkownika (zmiennne Constant) można wykorzystać do zmiany wartości stałych (np. wartości progowych, indeksów tablic), zarówno lokalnie w blokach funkcji jak i globalnie w całym programie.
- Dzięki stałym użytkownika, program jest bardziej przejrzysty.

Właściwości

- Stałe lokalne definiuje się w interfejsie danego bloku.
- Stałe globalne definiuje się w folderze „PLC tags”.
- Program użytkownika zezwala jedynie na odczyt stałych użytkownika.
- Stałe użytkownika nie są widoczne w przypadku bloków chronionych.

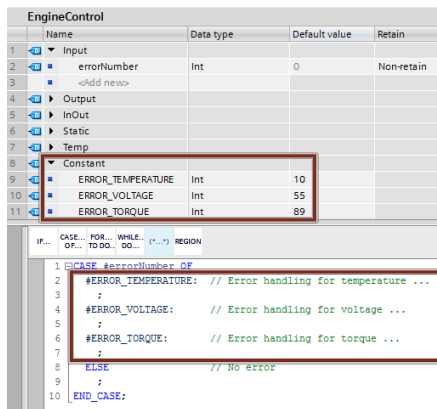
2.13 Wewnętrzna identyfikacja sterowników oraz zmiennych HMI

Zalecenia

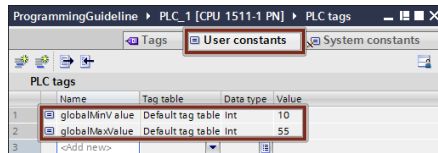
- Korzystaj ze stałych użytkownika, aby poprawić przejrzystość programu oraz do zmiany:
 - kodów błędów,
 - poleceń CASE,
 - współczynników przeliczeniowych,
 - stałych naturalnych...

Przykład

Rysunek 2-21: Stała bloku (lokalna) dla polecenia CASE

Rysunek 2-22: Stała sterownika (globalna)

Wskazówka

Więcej informacji można znaleźć w poniższej dokumentacji:
 W jaki sposób przekonwertować jednostki zmiennych w STEP 7 (TIA Portal)?
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/61928891>

2.13 Wewnętrzna identyfikacja sterowników oraz zmiennych HMI

STEP 7, WinCC, Startdrive, oraz Safety korzystają ze wspólnej bazy danych środowiska projektowego TIA Portal.

Jakiegolwiek zmiany danych obejmują cały program użytkownika, bez względu na to gdzie zmiana została wprowadzona.

Dzięki temu dane pozostają spójne w obrębie całego programu.

Każda nowa zmienna otrzymuje unikalny identyfikator, niedostępny dla użytkownika.

Nie można go wyświetlić ani zmienić nawet podczas modyfikacji adresu zmiennej.

2.13 Wewnętrzna identyfikacja sterowników oraz zmiennych HMI

Poniższy rysunek przedstawia sposób wewnętrznej identyfikacji danych.

Rysunek 2-23: Wewnętrzna identyfikacja dla PLC oraz HMI

PLC1				HMI1		
Nazwa symbolu PLC	Adres absolutny	Wewnętrzny ID PLC	Wewnętrzny ID HMI	Nazwa symbolu HMI	Tryb dostępu	Połączenie z PLC
silnik1	I0.0	000123	009876	silnik1	<dostęp symboliczny>	PLC1_HMI1
zawór2	Q0.3	000138	000578	zawór2	<dostęp symboliczny>	PLC1_HMI1

Wskazówka Identyfikator ulegnie zmianie w przypadku:

- zmiany nazwy,
- zmiany typu,
- usunięcia zmiennej.

Zalety

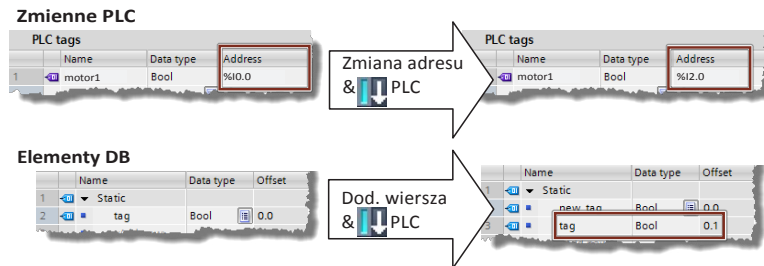
- Można dowolnie zmieniać adresy zmiennych nie zmieniając ich wewnętrznych identyfikatorów oraz powiązania. Komunikacja pomiędzy sterownikiem, urządzeniem HMI, a napędem również pozostaje bez zmian.
- Długość nazwy symbolicznej nie wpływa na komunikację między sterownikiem, a urządzeniem HMI.

Właściwości

Po zmodyfikowaniu adresu zmiennych PLC należy ponownie uruchomić sterownik.

Ponowne uruchomienie urządzenia HMI nie jest konieczne, ponieważ system odnajdzie zmienne po ich wewnętrznym identyfikatorze.

Rysunek 2-24: Zmiana adresu lub dodawanie wiersza

2.14 Błędy oraz tryb STOP

Sterowniki S7-1200/1500 są bardziej stabilne w porównaniu do S7-300/400. Zdecydowanie mniej zdarzeń może spowodować przejście sterownika w tryb STOP.

Spójność bloków programowych jest sprawdzana już na poziomie kompilacji programu w TIA Portal. Dzięki temu sterowniki S7-1200/1500 są bardziej stabilne od ich poprzedników.

Zalety

Tylko trzy rodzaje błędów mogą spowodować przejście sterownika S7-1200/1500 w tryb STOP, przez co łatwiej jest zaprogramować reakcję sterownika na błędy.

Właściwości

Tabela 2-18: Reakcja sterowników S7-1200/1500 na błędy

	Błąd	S7-1200	S7-1500
1.	Czas monitorowania cyklu przekroczony jednokrotnie	RUN	STOP (gdy OB80 nieskonfigurowany)
2.	Czas monitorowania cyklu przekroczony dwukrotnie	STOP	STOP
3.	Błędy programowania	RUN	STOP (gdy OB121 nieskonfigurowany)

Błędy bloków organizacyjnych (OB)

- Blok OB80 „Time error interrupt” zostaje wywołany przez system operacyjny w sytuacji przekroczenia maksymalnego czasu wykonania cyklu.
- Blok OB121 „Programming error” zostaje wywołany przez system operacyjny w przypadku błędu podczas wykonania programu.

Każdy błąd zostaje odnotowany w buforze diagnostycznym.

Wskazówka

Sterowniki S7-1200/1500, posiadają również inne programowalne bloki operacyjne (OB), które można zaprogramować na wypadek np. błędów diagnostycznych, awarii modułu typu rack, itp.

Więcej informacji na temat błędów można znaleźć w pomocy online dla TIA Portal pod hasłem „Events and OBs”.

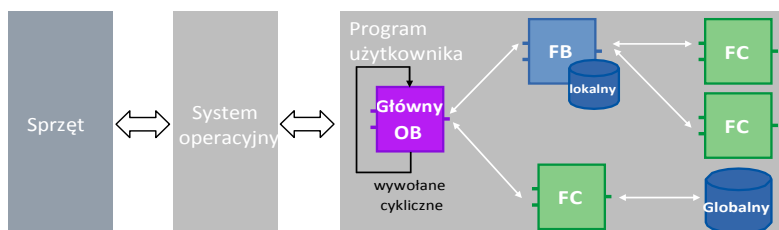
3 Programowanie

3.1 System operacyjny i program użytkownika

Sterowniki SIMATIC składają się z systemu operacyjnego i programu użytkownika.

- System operacyjny odpowiada za wszystkie funkcje, które nie są bezpośrednio związane z głównym zadaniem sterownika (np. ponownie uruchomienie sterownika, aktualizowanie obrazu procesu, wywołanie programu użytkownika, obsługa błędów, organizacja pamięci, itp.) System operacyjny jest integralną częścią sterownika.
- Program użytkownika zbudowany jest z bloków niezbędnych do realizacji danego zadania. Do zaprogramowania programu użytkownika wykorzystuje się bloki programowalne, które zostają wgrane do sterownika.

Rysunek 3-1: System operacyjny i program użytkownika

Program użytkownika jest zawsze wykonywany w sposób cykliczny. Główny blok organizacyjny (OB.) pojawia się w folderze „Program Blocks”, zaraz po stworzeniu sterownika w STEP 7. Następnie jest on przetwarzany przez sterownik w nieskończonej pętli.

3.2 Bloki programowe

Najnowsza wersja STEP 7 (TIA Portal) wykorzystuje podobne rodzaje bloków, co wersje poprzednie:

- Bloki organizacyjne
- Bloki funkcyjne
- Funkcje
- Bloki danych

Doświadczeni użytkownicy STEP 7 bez problemu mogą kontynuować prace z nową wersją oprogramowania. Natomiast dla nowych użytkowników, zaznajomienie się z programowaniem w STEP 7 nie powinno stanowić większego wyzwania.

Zalety

- Zróżnicowane typy bloków pozwalają stworzyć program o przejrzystej budowie.
- Przejrzysta budowa programu umożliwi wielokrotne wykorzystanie programu lub wybranych funkcji np. w innych projektach. Wystarczy jedynie zmienić konfigurację (sprawdź w rozdziale: 3.2.9 Bloki wielokrotnego użytku).

3.2 Bloki programowe

- Łatwiejsze wykrywanie oraz usuwanie błędów, w tym błędów w programowaniu przekłada się na mniej problemów w zarządzaniu zakładem produkcyjnym.

Zalecenia

- Pamiętaj o logicznej budowie każdego zadania.
- Stwórz program, w którym każda funkcja jest podzielona na podfunkcje. Te z kolei zbudowane są z jeszcze mniejszych elementów. Dokonuj dalszych podziałów, aż uzyskasz funkcje, które będziesz w stanie wykorzystać wielokrotnie, podmieniając jedynie parametry.
- Określ interfejsy (wejścia/wyjścia) pomiędzy poszczególnymi blokami funkcji łącznie z interfejsami funkcji dostarczonych przez innych producentów.

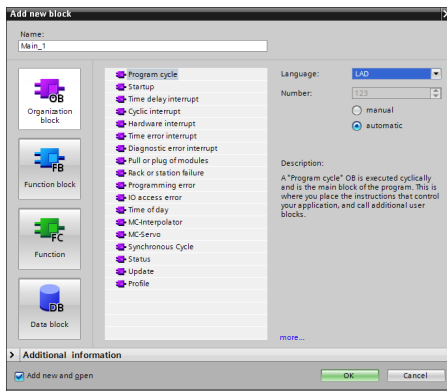
Bloki organizacyjne, bloki funkcyjne oraz funkcje można zaprogramować w językach programowania, które wyszczególniono w tabeli poniżej.

Tabela 3-1: Języki programowania

Język programowania	S7-1200	S7-1500
Ladder diagram (LAD)	Tak	Tak
Function block diagram (FBD)	Tak	Tak
Structured Control Language (SCL)	Tak	Tak
Graph	Nie	Tak
Statement list (STL)	Nie	Tak

3.2.1 Bloki organizacyjne (OB)

Rysunek 3-2: Okno dodawania nowego bloku „Add new block” (OB)

Bloki organizacyjne OB są interfejsem pomiędzy systemem operacyjnym a programem użytkownika. Odpowiadają za następujące procesy:

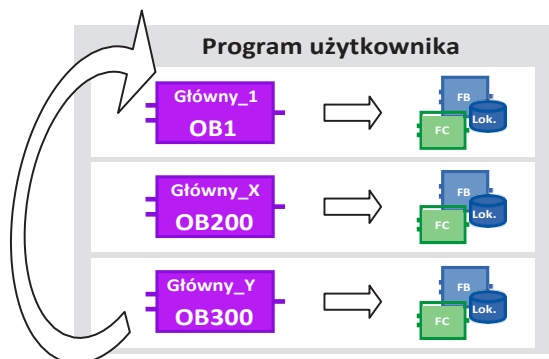
- Zachowanie sterownika podczas rozruchu
- Cykliczne wykonanie programu
- Przetwarzanie programu z kontrolowanymi przerwaniem
- Obsługa błędów

Różnorodność dostępnych bloków organizacyjnych zależy od sterownika.

Właściwości

- Bloki organizacyjne są wywoływane przez system operacyjny sterownika.
- W programie użytkownika można stworzyć kilka głównych bloków organizacyjnych (Main OB). Będą one przetwarzane sekwencyjnie, zgodnie z nadanym numerem.

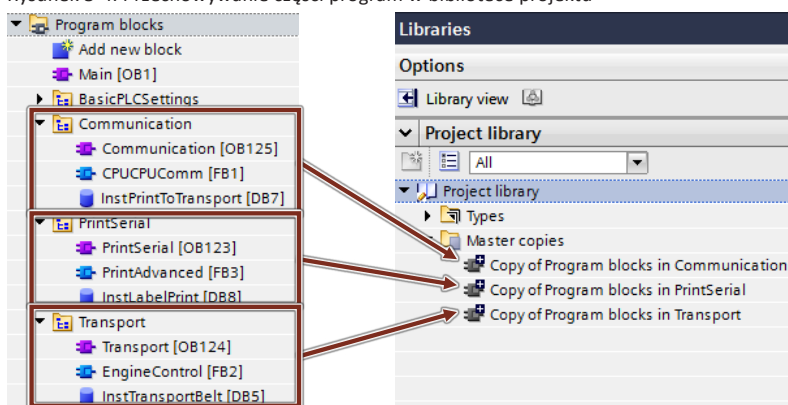
Rysunek 3-3: Korzystanie z kilku głównych bloków organizacyjnych (Main OB)

Zalecenia

- Rozpisz program na kilku głównych blokach organizacyjnych (Main OB) w taki sposób, aby móc swobodnie wymienić poszczególne części między sterownikami.
- Upewnij się, aby główne bloki organizacyjne nie komunikowały się ze sobą. Dzięki temu będą pracować niezależnie. Jeżeli jednak komunikacja między blokami jest konieczna, skorzystaj z globalnych bloków danych (sprawdź w rozdziale: 4.2 Brak pamięci bitowej / globalne bloki danych).
- Posegreguj poszczególne części programu zgodnie z ich funkcją do folderów i przechowuj je w bibliotece projektu lub bibliotece globalnej.

Rysunek 3-4: Przechowywanie części program w bibliotece projektu

Więcej informacji można znaleźć w rozdziale: 3.7 Biblioteki.

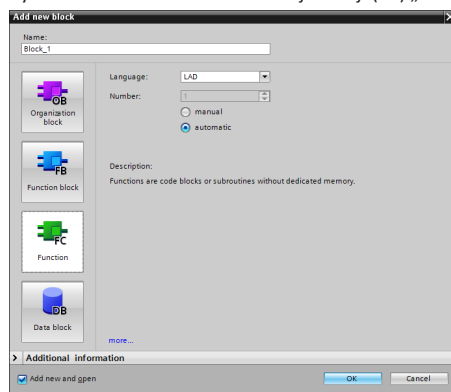
Wskazówka Więcej informacji można znaleźć w poniższej dokumentacji:

Jakie bloki organizacyjne są dostępne w STEP 7 (TIA Portal)?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/40654862>

3.2.2 Funkcje (FC)

Rysunek 3-5: Okno dodania nowej funkcji (FC) „Add new block”

Funkcje (FC) nie posiadają pamięci danych pomiędzy cyklami.

Wartości użytych parametrów nie są zapisywane.

Za każdym razem, kiedy funkcja jest wywołana otrzymuje nowe parametry aktualne.

Właściwości

- Funkcje (FC) służą do przetwarzania danych w pojedynczym cyklu.
- Zmienne tymczasowe oraz zmienne wyjściowe pozostają nieokreślone, kiedy są wywołane w blokach niezoptymalizowanych. W blokach zoptymalizowanych wartości zawsze przyjmują wartość domyślną (S7-1500 i S7-1200 Firmware V4).
- Aby zapisać parametry funkcji należy skorzystać z globalnych bloków danych.
- Funkcje (FC) mogą mieć kilka wyjść.
- Wartość zwracana przez funkcję może zostać bezpośrednio wykorzystana, np. w SCL we wzorze matematycznym.

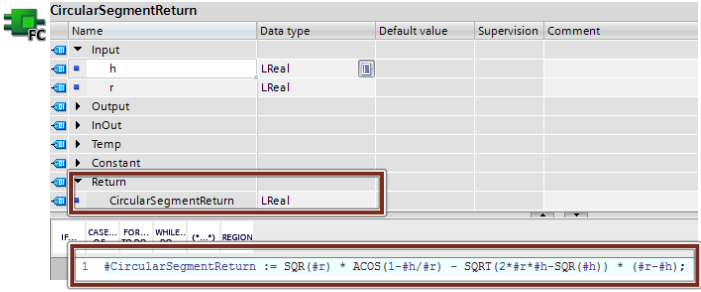
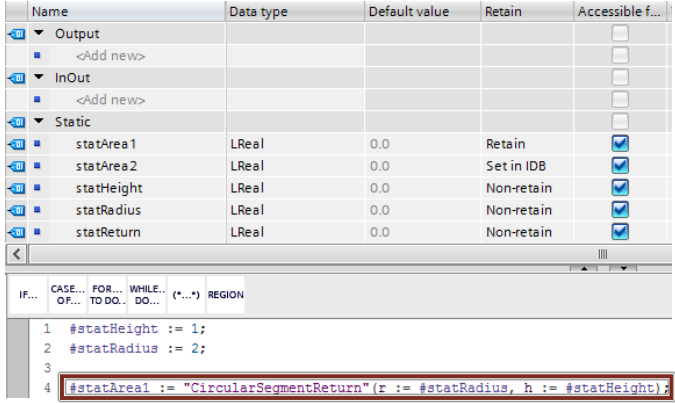
Zalecenia

- Używaj funkcji dla powtarzalnych operacji, które są wielokrotnie wywoływane w różnych obszarach programu użytkownika.
- Skorzystaj z możliwości wykorzystania wartości zwracanej przez funkcję.
`<Operand> := <FC name> (Parameter list);`

Przykład

Poniższy przykład przedstawia wzór matematyczny zaprogramowany w bloku FC. Wynik obliczeń zostaje zadeklarowany, jako wartość zwracana, dzięki czemu może zostać ponownie wykorzystany.

Tabela 3-2: Ponowne wykorzystanie wartości funkcji

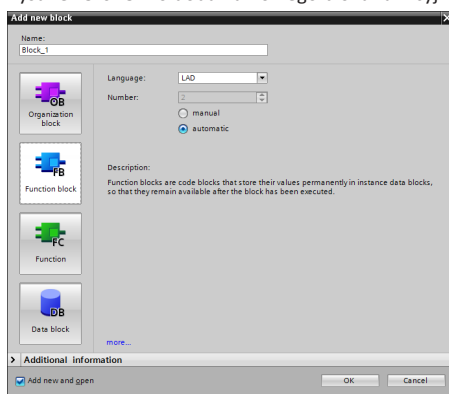
Krok	Polecenie
1.	<p>Utwórz blok FC, którego wartością zwracaną będzie wynik wzoru matematycznego tu: wzór na odcinek koła)</p>
2.	<p>Wywołaj blok FC obliczając odcinek koła w dowolnym bloku (SCL). <Operand> := <FC name> (parameter list);</p>

Wskazówka

Więcej informacji można znaleźć w poniższej dokumentacji:
 Ile parametrów (maksymalnie) można zdefiniować w STEP 7 dla funkcji CPU S7-1200/S7-1500?
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/99412890>

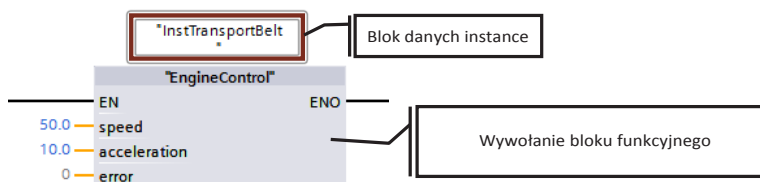
3.2.3 Bloki funkcyjne (FB)

Rysunek 3-6: Okno dodania nowego bloku funkcyjnego (FB) „Add new block”

Bloki funkcyjne (FB) mają wydzielony własny obszar do przechowywania danych pomiędzy cyklami programów. Jest to tzw. blok DB instancji („Instance DB”).

Rysunek 3-7: Wywołanie bloku funkcyjnego

Właściwości

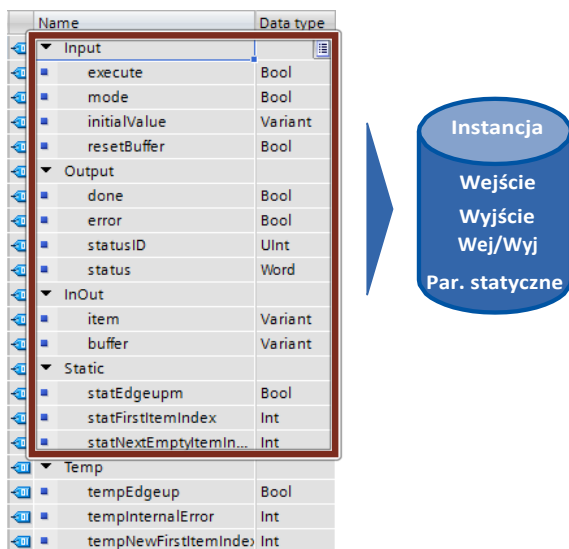
- Bloki funkcyjne (FB) służą do przetwarzania danych z podtrzymaniem wartości między cyklami programu.
- Zmienne tymczasowe oraz zmienne wyjściowe pozostają nieokreślone, kiedy są wywołane w blokach niezoptymalizowanych. W blokach zoptymalizowanych wartości zawsze przyjmują wartość domyślną (S7-1500 and S7-1200 Firmware V4).
- Zmienne statyczne zachowują swoją wartość z poprzedniego cyklu.

Zalecenia

- Używaj bloków funkcyjnych, aby stworzyć przejrzysty program użytkownika. Blok funkcyjny można wywołać wielokrotnie, w różnych obszarach programu użytkownika. Funkcjonalność ta ułatwia programowanie często powtarzających się części programu.
- Jeżeli bloki funkcyjne stosowane są wielokrotnie w programie użytkownika, skorzystaj z osobnych instancji, a najlepiej z multi-instancji.

3.2.4 Instancje

Pojedyncze wywołanie bloku funkcyjnego nosi nazwę instancji. Dane przetworzone podczas tego wywołania zostają zapisane w bloku danych instance. Bloki danych typu instance przejmują strukturę interfejsu powiązanych bloków funkcyjnych. Struktury tej nie można zmienić w obrębie bloku danych (DB).
Rysunek 3-8: Budowa interfejsu bloku funkcyjnego

Blok danych instance zbudowany jest z pamięci trwałej posiadającej interfejsy wejścia, wyjścia, wej/wyj i parametry statyczne (Static) oraz pamięci ulotnej (L stack), w której przechowywane są zmienne tymczasowe.

Wartości tych zmiennych obowiązują przez jeden cykl, po czym muszą zostać zainicjalizowane.

Właściwości

- Blok danych typu „instance” jest zawsze powiązany z blokiem funkcyjnym (FB).
- Bloki danych typu instance są tworzone automatycznie, podczas wywołania bloku funkcyjnego (FB). Nie trzeba ich tworzyć ręcznie w TIA Portal.
- Budowa bloku danych typu instance jest tożsama z budową powiązanego bloku funkcyjnego FB. Wszelkie zmiany możliwe są wyłącznie w bloku funkcyjnym (FB).

Zalecenia

- Pamiętaj, że dane zapisane w bloku danych instance mogą być zmienione wyłącznie w powiązanim bloku funkcyjnym (FB).

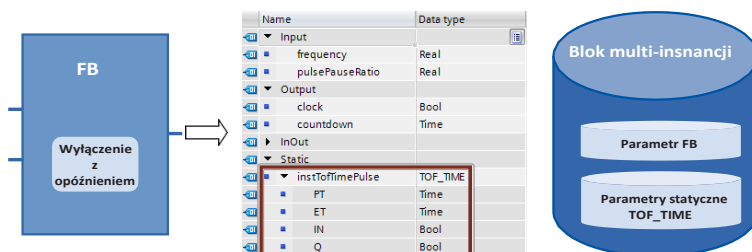
Więcej informacji można znaleźć w rozdziale: 3.4.1. Wymiana danych poprzez interfejs.

3.2.5 Multi-instancje

O multi-instancjach możemy mówić w sytuacji, gdy blok funkcyjny został wywołany w innym bloku funkcyjnym. W tej sytuacji, dane wywołanego bloku funkcyjnego zostają zapisane w bloku danych instance nadrzędnego bloku funkcyjnego. Wywołany blok zachowuje pełną funkcjonalność nawet w przypadku, gdy zostanie przeniesiony.

Poniższy rysunek przedstawia blok funkcyjny, który korzysta z innego bloku funkcyjnego FB („IEC Timer”). Wszystkie dane zapisane zostały w bloku multiinstance.

Rysunek 3-9: Multi-instancje

Zalety

- Możliwość wielokrotnego zastosowania
- Możliwość wielokrotnego wywołania
- Mniejsza ilość bloków danych instance
- Proste kopiowanie programów
- Możliwość tworzenia struktur w trakcie programowania

Właściwości

- Multi-instancje to obszary pamięci wewnątrz bloków danych instance.

Zalecenia

Używaj multi-instancji, aby:

- Zredukować liczbę bloków danych instance.
- Stworzyć przejrzysty program użytkownika do wielokrotnego zastosowania.
- Zaprogramować funkcje lokalne np. timer, licznik, itp.

Przykład

Jeżeli chcesz zaprogramować funkcje timera lub licznika, skorzystaj z bloków „IEC Timer” oraz „IEC Counter” w miejsce SIMATIC Timer (adresowanie absolutne).

Wykorzystanie multi-instancji w tym przypadku zmniejszy ilość bloków wykorzystanych w programie użytkownika.

Rysunek 3-10: Biblioteka IEC Timer

Timer operations	
TP	Generate pulse
TON	Generate on-delay
TOF	Generate off-delay
TONR	Time accumulator
-(TP)-	Start pulse timer
-(TON)-	Start on-delay timer
-(TOF)-	Start off-delay timer
-(TONR)-	Time accumulator
-(RT)-	Reset timer
-(PT)-	Load time duration
Legacy	
S_PULSE	Assign pulse timer parameters and start
S_PEXT	Assign extended pulse timer parameters and start
S_ODT	Assign on-delay timer parameters and start
S_ODTS	Assign retentive on-delay timer parameters and start
S_OFFDT	Assign off-delay timer parameters and start
-(SP)	Start pulse timer
-(SE)	Start extended pulse timer
-(SD)	Start on-delay timer
-(SS)	Start retentive on-delay timer
-(SF)	Start off-delay timer

Wskazówka Więcej informacji można znaleźć w poniższej dokumentacji:

Jak deklarować timery i liczniki dla S7-1500 w STEP 7 (TIA Portal)?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/67585220>

3.2.6 Przegrywanie instancji jako parametry (V14)

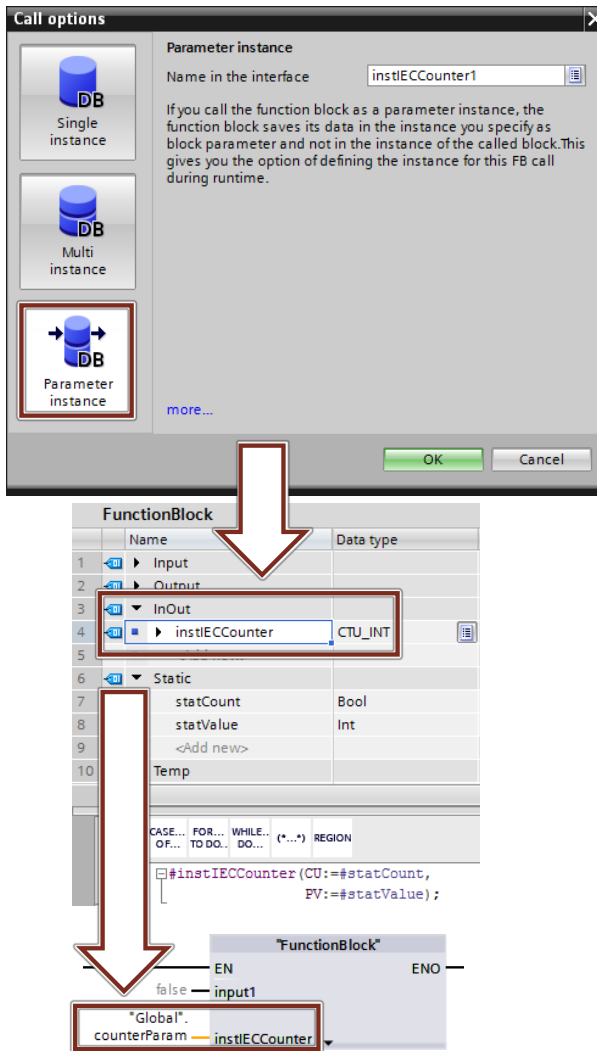
Instancje wywoływanych bloków można zdefiniować jako parametry InOut.

Zalety

- Tworzenie ustandaryzowanych funkcji, których instancje dynamiczne są przesyłane.
- Tylko podczas wywoływania bloku określa się, która instancja jest używana.

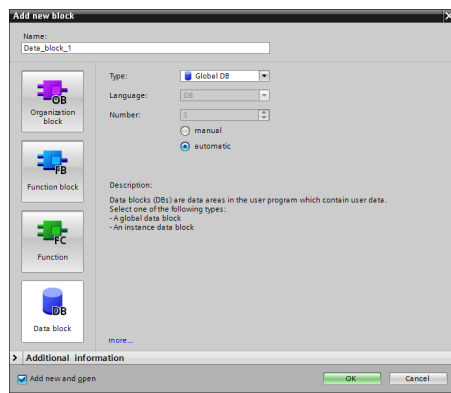
Przykład

Rysunek 3-11: Przegrywanie instancji za pomocą parametrów

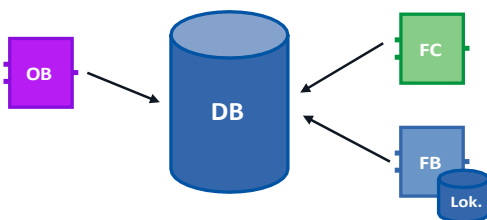
3.2.7 Globalne bloki danych (DB)

Rysunek 3-12: Okno dodawania nowego bloku danych (DB) „Add new block”

Zmienne zapisane w blokach danych są dostępne w obrębie całego programu użytkownika.

Rysunek 3-13: Bloki globalne (Global DB) pełniące funkcję pamięci centralnej

Zalety

- Dobra organizacja obszarów pamięci
- Szybki dostęp

Właściwości

- Wszystkie bloki programu użytkownika mają dostęp do globalnych bloków danych (DB).
- Globalne bloki danych (DB) mogą składać się z danych różnego typu.
- Globalne bloki danych (DB) można stworzyć pomocą edytora programu lub zgodnie z typem danych PLC określonym przez użytkownika (sprawdź w rozdziale: 3.6.3. Dane typu STRUCT oraz typy danych PLC).
- Można zdefiniować maks 256 uporządkowanych zmiennych (ARRAY, STRUCT). Nie dotyczy to zmiennych powiązanych z danymi PLC.

Zalecenia

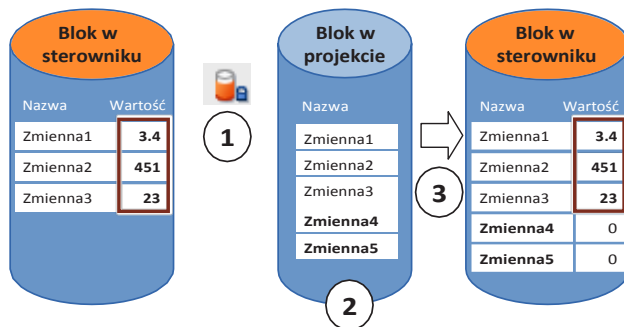
- Korzystaj z globalnych bloków danych, kiedy chcesz udostępnić dane innym blokom oraz innym częściom programu użytkownika.

Wskazówka Więcej informacji można znaleźć w poniższej dokumentacji:
 Jaka jest budowa tabeli deklaracji dla globalnych bloków danych w STEP 7 (TIA Portal)?
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/68015630>

3.2.8 Wgrywanie bloków bez utraty wartości aktualnych (Downloading without reinitialization)

Sterowniki S7-1200 (firmware V4.0) oraz S7-1500 oferują możliwość rozszerzenia interfejsów zoptymalizowanych bloków funkcyjnych oraz bloków danych w trakcie wykonywania programu. Funkcjonalność ta pozwala wgrać zmodyfikowane bloki bez zatrzymywania pracy sterownika. Wartości aktualne zmiennych pozostają bez zmian.

Rysunek 3-14: Wgrywanie bloków bez utraty wartości aktualnych

Postępuj zgodnie z poniższymi krokami, podczas gdy sterownik jest w trybie RUN.

1. Włącz funkcję „Downloading without reinitialization”.
2. Wprowadź nowe zmienne dla istniejącego bloku.
3. Wgraj blok do sterownika.

Zalety

- Możliwość wgrania nowych zmiennych bez utraty wartości aktualnych w trakcie wykonywania programu. Sterownik jest cały czas w trybie „RUN”.

Właściwości

- Funkcjonalność wgrywania bloków bez reinicjalizacji jest dostępna wyłącznie dla bloków zoptymalizowanych.
- Tylko nowe zmienne zostają zainicjowane. Wartość pozostałych zmiennych pozostaje bez zmian.
- Bloki z załączoną funkcją „Downloading without reinitialization” rezerwują dodatkowy obszar pamięci i przez to zajmują więcej pamięci w sterowniku.
- Wielkość obszaru dodatkowego zależy od dostępnej pamięci sterownika, ale nie może przekraczać 2 MB.
- Obszar dodatkowy można określić różny dla każdego bloku.
- Domyślna wielkość obszaru dodatkowego to 100 bajtów.
- Obszar dodatkowy definiuje się osobno dla każdego bloku.
- Bloki mogą być rozszerzane.

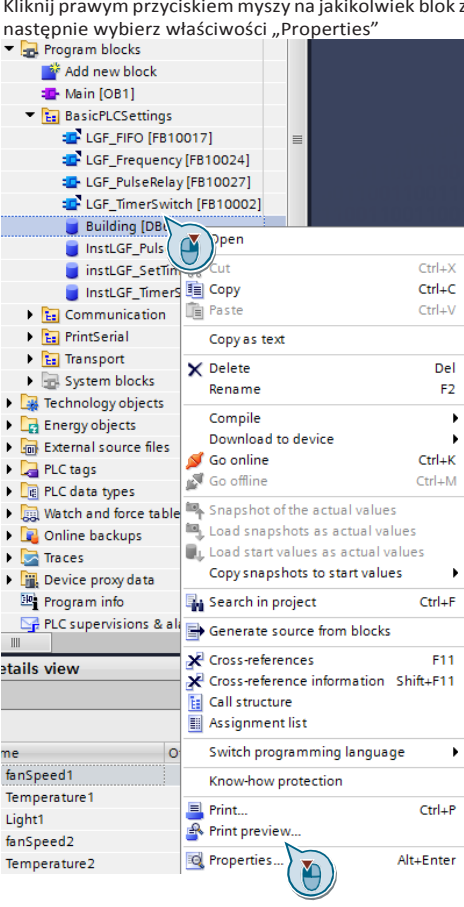
Zalecenia

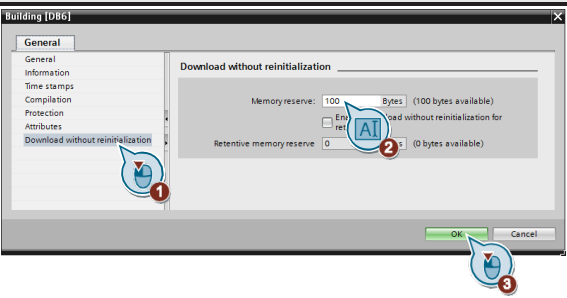
- Określ wielkość obszaru dodatkowego dla bloków, które będziesz chciał rozszerzyć podczas uruchomienia (np. bloki testowe). Wgranie nowych zmiennych nie przerwie pracy sterownika. Zmienne, które zostały wcześniej wprowadzone nie ulegną zmianie.

Przykład: Ustawianie obszaru dodatkowego dla danego bloku

Poniższa tabela opisuje jak ustawić obszar dodatkowy dla funkcjonalności „downloading without reinitializing”.

Tabela 3-3: Ustawianie obszaru dodatkowego

Krok	Polecenie
1.	<p>Kliknij prawym przyciskiem myszy na jakikolwiek blok zoptymalizowany a następnie wybierz właściwości „Properties”</p>

Krok	Polecenie
2.	 <p>Wybierz opcję „Download without reinitialization”.</p> <p>3. Wprowadź wielkość obszaru dodatkowego oznaczonego, jako „memory reserve”.</p> <p>4. Potwierdź „OK”.</p>

Wskazówka W TIA Portal można również ustawić wartość domyślną obszaru dodatkowego dla wszystkich nowych bloków.

Z paska menu, wybierz „Options – Settings”, a następnie „PLC programming – General – Download without reinitialization”.

Przykład: Wgrywanie bloków bez reinicjalizacji

Poniższy przykład przedstawia funkcję wgrywania bloków bez utraty wartości aktualnych.
Tabela 3-4 Wgrywanie bloków bez reinicjalizacji

Krok	Polecenie
1.	Ustaw dodatkowy obszar pamięci (sprawdź powyżej).
2.	Wybierz blok, np. zoptymalizowany blok danych (DB).
3.	Wybierz opcję „Download without reinitialization”, a następnie potwierdź „OK”.

Building				
	Name	Data type	Start	Retain
1	Static			
2	fanSpeed1	Real	0.0	
3	temperature1	Real	0.0	☒
4	light1	Bool	false	☐
5	fanSpeed2	Real	0.0	☒
6	temperature2	Real	0.0	☒
7	light2	Bool	false	☒
8	fanSpeed3	Real	0.0	☐
9	temperature3	Real	0.0	☒
10	light3	Bool	false	☒

Step	Instruction																																																																					
4.	<p>Dodaj nową zmienną (również z atrybutem „retentive”).</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="4">Building</th> </tr> <tr> <th></th> <th>Name</th> <th>Data type</th> <th>Start value</th> <th>Retain</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Static</td> <td></td> <td></td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>fanSpeed1</td> <td>Real</td> <td>0.0</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>temperature1</td> <td>Real</td> <td>0.0</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>light1</td> <td>Bool</td> <td>false</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>fanSpeed2</td> <td>Real</td> <td>0.0</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>temperature2</td> <td>Real</td> <td>0.0</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>light2</td> <td>Bool</td> <td>false</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>fanSpeed3</td> <td>Real</td> <td>0.0</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>temperature3</td> <td>Real</td> <td>0.0</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>10</td> <td>light3</td> <td>Bool</td> <td>false</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>11</td> <td>testValue</td> <td>Bool</td> <td>false</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>12</td> <td>testValueRetain</td> <td>Bool</td> <td>false</td> <td>☒</td> </tr> </tbody> </table>	Building					Name	Data type	Start value	Retain	1	Static			☐	2	fanSpeed1	Real	0.0	☐	3	temperature1	Real	0.0	☐	4	light1	Bool	false	☐	5	fanSpeed2	Real	0.0	☐	6	temperature2	Real	0.0	☐	7	light2	Bool	false	☐	8	fanSpeed3	Real	0.0	☐	9	temperature3	Real	0.0	☐	10	light3	Bool	false	☐	11	testValue	Bool	false	☐	12	testValueRetain	Bool	false	☒
Building																																																																						
	Name	Data type	Start value	Retain																																																																		
1	Static			☐																																																																		
2	fanSpeed1	Real	0.0	☐																																																																		
3	temperature1	Real	0.0	☐																																																																		
4	light1	Bool	false	☐																																																																		
5	fanSpeed2	Real	0.0	☐																																																																		
6	temperature2	Real	0.0	☐																																																																		
7	light2	Bool	false	☐																																																																		
8	fanSpeed3	Real	0.0	☐																																																																		
9	temperature3	Real	0.0	☐																																																																		
10	light3	Bool	false	☐																																																																		
11	testValue	Bool	false	☐																																																																		
12	testValueRetain	Bool	false	☒																																																																		
5.	Wgraj blok do sterownika.																																																																					
6.	<p>Rezultat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wartości aktualne w bloku pozostają bez zmian. 																																																																					

Wskazówka Więcej informacji można znaleźć w pomocy online dla TIA Portal pod hasłem „Loading block extensions without reinitialization” oraz w poniższej dokumentacji:

Jaka jest budowa tabeli deklaracji dla globalnych bloków danych w STEP 7 (TIA Portal)?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/68015630>

3.2 Bloki programowe

3.2.9 Bloki wielokrotnego użytku „reusable blocks”

Podział na bloki niesie ze sobą wiele rozwiązań, które pozwolą stworzyć wydajny program.

Zalety

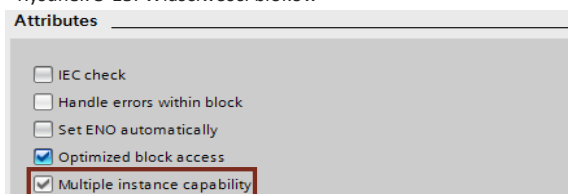
- Bloki mogą być wykorzystane uniwersalnie we wszystkich obszarach programu użytkownika.
- Bloki mogą być wykorzystane uniwersalnie w różnych projektach.
- Kiedy każdy blok realizuje konkretne zadanie, program automatycznie staje się bardziej przejrzysty.
- Mniej błędów.
- Prosta diagnostyka błędów.

Zalecenia

Zanim ponownie wykorzystasz bloki zapoznaj się z poniższymi informacjami:

- Traktuj bloki w sposób całościowy. Każdy blok powinien realizować konkretne zadanie.
- Korzystaj z kilku głównych bloków operacyjnych aby pogrupować poszczególne części zakładu.
- Pamiętaj, aby bloki wymieniały dane poprzez interfejs (wej/wyj), a nie za pomocą instancji (sprawdź w rozdziale: 3.4.1 Wymiana danych poprzez interfejs).
- Korzystaj z danych ogólnych oraz unikaj umieszczania w blokach:
 - Dostępu do bloków danych DB oraz bloków danych instance
 - Dostępu do zmiennych globalnych (tagów)
 - Dostępu do stałych globalnych
- Bloki wielokrotnego użytku „reusable blocks” muszą spełniać takie same wymagania jak bloki chronione „know-how-protected blocks” w bibliotekach. Blok nadaje się do ponownego użytku kiedy pomyślnie przejdzie weryfikację pod kątem wykorzystania w bibliotekach.

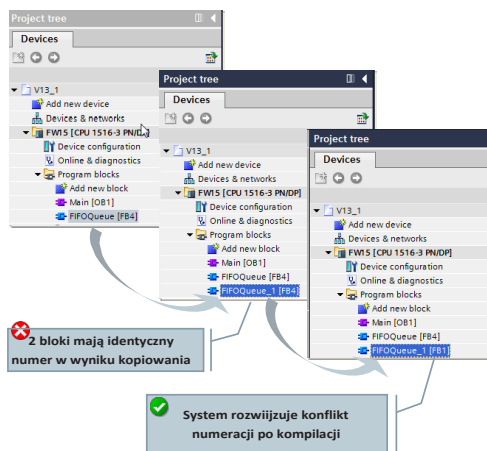
Rysunek 3-15: Właściwości bloków

3.2.10 Automatyczne numerowanie bloków

System automatycznie przypisuje blokom odpowiedni numer (funkcję tę można zaznaczyć we właściwościach bloków).

Rysunek 3-16: Automatyczne numerowanie bloków

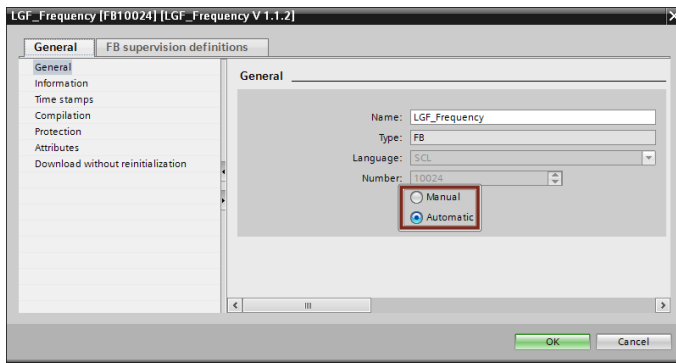
Zalety

- Bloki o sprzecznej numeracji, np. powstałe w wyniku kopiowania są automatycznie usuwane przez TIA Portal podczas kompilacji.

Zalecenia

- Uruchom funkcję automatycznego numerowania bloków.

Rysunek 3-17: Ustawienia bloku danych

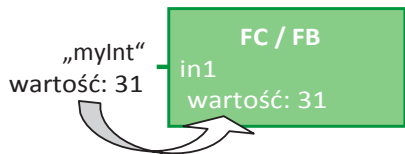
3.3 Interfejsy bloków

Bloki funkcyjne (FB) oraz funkcje mogą mieć trzy rodzaje interfejsów: Wejście (In), Wej/Wyj (InOut) oraz Wyjście (Out). Interfejsy te służą do odbierania oraz przesyłania przetworzonych parametrów. Istnieją dwie możliwości przesyłania parametrów.

3.3.1 Wywołanie przez wartość - dla interfejsu wejścia (In)

Podczas wywołania bloku, wartość parametru aktualnego jest kopiowana do parametru wejściowego bloku. Operacja ta wymaga dodatkowej pamięci.

Rysunek 3-18: Kopiowanie wartości parametru aktualnego do parametru wejściowego

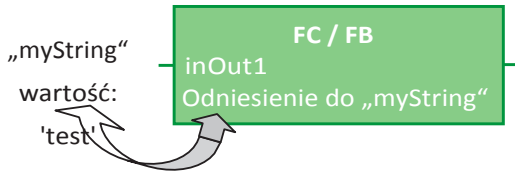
Właściwości

- Operacja ta przebiega tak samo dla każdego bloku.
- Wartości są kopiowane, kiedy blok zostaje wywołany.

3.3.2 Wywołanie przez referencję - dla interfejsów wej/wyj (InOut)

Podczas wywołania bloku, parametr wejściowy odnosi się do adresu parametru aktualnego. Operacja ta nie wymaga dodatkowej pamięci.

Rysunek 3-19: Odwołanie się do wartości (za pomocą wskaźnika)

Właściwości

- Operacja ta przebiega tak samo dla każdego bloku.
- Odniesienie się do parametrów aktualnych podczas wywołania bloku.

Zalecenia

- Korzystaj z interfejsu typu wej/wyj dla zmiennych uporządkowanych (np. ARRAY, STRUCT lub STRING). Opcja ta pozwala zaoszczędzić pamięć.

3.4 Przechowywanie danych

3.3.3 Przesyłanie parametrów

W poniższej tabeli przedstawiono sposób przesyłania parametrów bloku S7-1200 / 1500, które zawierają podstawowe lub uporządkowane typy danych.

Table 3-5: Omówienie transferu parametrów

Typ bloku / parametr formalny		Dane podstawowe	Dane uporządkowane
FC	Input	Kopiuwanie	Odniesienie
	Output	Kopiuwanie	Odniesienie
	InOut	Kopiuwanie	Odniesienie
FB	Input	Kopiuwanie	Kopiuwanie
	Output	Kopiuwanie	Kopiuwanie
	InOut	Kopiuwanie	Odniesienie

Wskazówka Dane o właściwości „nieoptymalizowany dostęp” przesyłane są jako kopie podczas wywołania bloku. Jeżeli blok zawiera wiele parametrów uporządkowanych może to doprowadzić do przepełnienia pamięci tymczasowej.

Aby tego uniknąć należy ustawić taki sam typ dostępu dla obydwu bloków (sprawdź w rozdziale: 2.6.5 Przesyłanie parametrów pomiędzy blokami zoptymalizowanymi a nieoptymalizowanymi).

3.4 Przechowywanie danych

STEP 7 rozróżnia między dwoma obszarami pamięci – pamięcią lokalną i pamięcią globalną. Wszystkie bloki programu użytkownika mają dostęp do pamięci globalnej. Pamięć lokalna dostępna jest wyłącznie w obrębie danego bloku danych.

3.4.1 Wymiana danych poprzez interfejs

Wymiana danych oraz komunikacja między blokami danych poprzez interfejsy niesie ze sobą dodatkowe korzyści.

Zalety

- Program ma budowę modułową; składa się z gotowych bloków o ściśle określonych zadaniach.
- Program można łatwo rozbudować.
- Przejrzysty kod oraz jasne adresowanie.

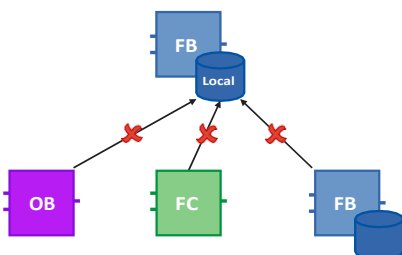
Zalecenia

- Używaj zmiennych lokalnych.
Dzięki temu bloki będą wykorzystane w sposób uniwersalny oraz modułowy.

3.4 Przechowywanie danych

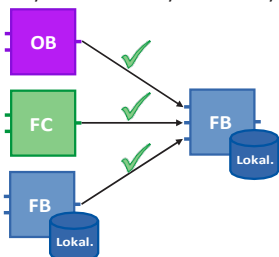
- Wymieniaj dane za pośrednictwem interfejsów (In, Out, InOut), aby umożliwić ponowne wykorzystanie bloków.
- Wykorzystuj bloki instance, jako pamięć lokalną wyłącznie dla powiązanych bloków funkcyjnych.

Rysunek 3-20: Niewłaściwy dostęp do bloków danych instance

Jeżeli wymiana danych odbywa się wyłącznie za pośrednictwem interfejsów, poszczególne bloki mogą funkcjonować niezależnie od siebie.

Rysunek 3-21: Wymiana danych za pośrednictwem interfejsów poszczególnych bloków

3.4.2 Pamięć globalna

Pamięć możemy nazwać globalną, kiedy mamy do niej dostęp z każdego miejsca programu użytkownika. Wyróżniamy pamięć sprzętową (np. pamięć bitowa, timery oraz liczniki), oraz globalne bloki danych (DB).

W przypadku pamięci sprzętowej istnieje ryzyko, że nie uda się przenieść programu do innego sterownika, ponieważ pamięć sprzętowa będzie już wykorzystana. Dlatego też lepiej jest skorzystać z globalnych bloków danych (DB).

Zalety

- Uniwersalny i niezależny od sprzętu program użytkownika.
- Program użytkownika można zbudować w sposób modułowy, bez podziału obszarów adresowych pamięci bitowej na różnych programistów.
- Zoptymalizowane bloki danych (DB) są zdecydowanie bardziej wydajne niż obszar adresowy pamięci bitowej, który nie jest zoptymalizowany ze względu na kompatybilność.

Recommendation

- Zawsze korzystaj z globalnych bloków danych (DB)
- Unikaj korzystania z pamięci sprzętowej takiej jak np. sprzętowe timery lub liczniki. Dla multi-instancji korzystaj z liczników i timerów IEC (sprawdź w rozdziale: 3.2.5 Multi-instancje). Aby dowiedzieć więcej o dostępnych timerach wejdź w „Instructions – Basic Instructions – Timer operations”.

Rysunek 3-22: Timery IEC

Timer operations	
TP	Generate pulse
TON	Generate on-delay
TOF	Generate off-delay
TONR	Time accumulator
-[TP]-	Start pulse timer
-[TON]-	Start on-delay timer
-[TOF]-	Start off-delay timer
-[TONR]-	Time accumulator
-[RT]-	Reset timer
-[PT]-	Load time duration

3.4.3 Pamięć lokalna

- Zmienne statyczne
- Zmienne tymczasowe

Zalecenia

- Używaj zmiennych statycznych dla wartości wymaganych w następnym cyklu.
- Używaj zmiennych tymczasowych, jako pamięci podręcznej obecnego cyklu. Czas dostępu do zmiennych tymczasowych jest krótszy niż w przypadku zmiennych statycznych.
- Jeśli zmienne wej/wyj są wywoływane bardzo często, w ich miejsce użyj zmiennych tymczasowych aby zaoszczędzić pamięć.

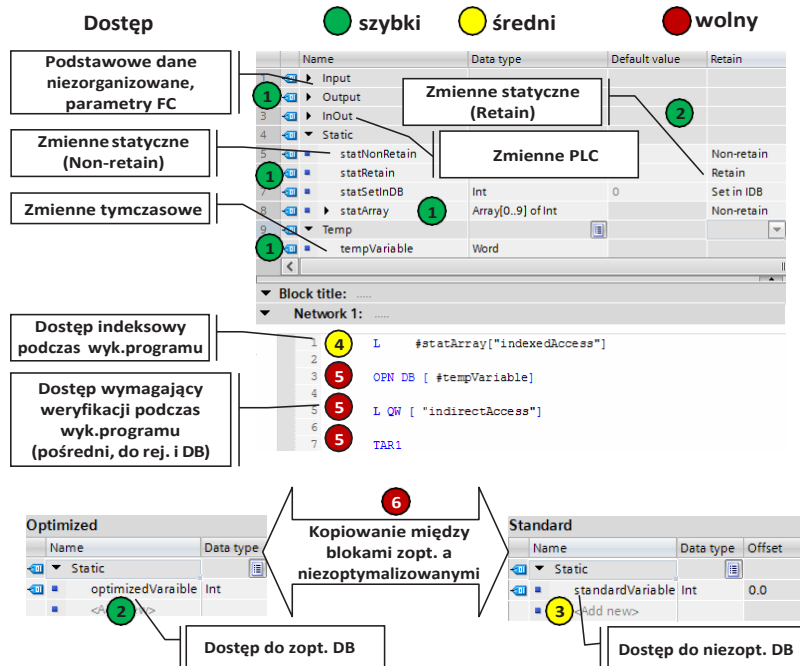
Wskazówka **Bloki zoptymalizowane:** zmienne tymczasowe są inicjowane, za każdym razem kiedy blok jest wywoływany poprzez wartość domyślną „default value” (S7-1500/S7-1200 Firmware V4).

Bloki niezoptymalizowane: zmienne tymczasowe pozostają niezdefiniowane za każdym razem kiedy blok jest wywoływany.

3.4.4 Szybkość dostępu do obszarów pamięci

STEP 7 oferuje różne możliwości dostępu do pamięci. Z powodów systemowych możliwy jest szybki oraz wolny dostęp do różnych obszarów pamięci.

Rysunek 3-23: Różne rodzaje dostępu do pamięci

Najszybszy dostęp dla S7-1200/1500 w kolejności malejącej

1. Bloki zoptymalizowane: zmienne tymczasowe, parametry funkcji (FC) oraz bloków funkcyjnych (FB), zmienne statyczne bez podtrzymywania (Non-retain), zmienne PLC.
2. Bloki zoptymalizowane o sposobie dostępu znanym w czasie kompilacji:
 - Zmienne FB z podtrzymywaniem (Retain).
 - Zoptymalizowane globalne bloki danych (DB).
3. Dostęp do bloków niezoptymalizowanych.
4. Dostęp indeksowy, dla indeksów obliczanych podczas wykonywania programu (np. `Motor [i]`).
5. Dostęp wymagający weryfikacji podczas pracy:
 - Dostęp do bloków danych DBs stworzonych w runtime, lub takich, które zostały otwarte pośrednio (np. `OPN DB [i]`).
 - Dostęp do rejestru lub pośredni dostęp do pamięci.
6. Kopiowanie struktur pomiędzy blokami zoptymalizowanymi a niezoptymalizowanymi (za wyjątkiem tablic wartości binarnych).

3.5 Funkcja podtrzymywania (retentivity)

W przypadku awarii zasilania, sterownik kopiuje dane z atrybutem „Retain” z pamięci operacyjnej do pamięci stałej. Po ponownym uruchomieniu kontrolera następuje wznowienie programu, z wykorzystaniem skopiowanych danych. Rozmiar dostępnej pamięci retain różni się w zależności od sterownika.

Tabela 3-6: Pamięć podtrzymywania (retentive memory) S7-1200/1500

Sterownik	Wielkość pamięci podtrzymywania dla pamięci bitowej, liczników, bloków danych (DB) oraz obiektów tech.
CPU 1211C, 1212C, 1214C, 1215C, 1217C	10 Kb
CPU 1511-1 PN	88 Kb
CPU 1513-1 PN	88 Kb
CPU 1515-2 PN, CPU 1516-3 PN/DP	472 Kb
CPU 1518-4 PN/DP	768 Kb

Tabela 3-7: Różnice pomiędzy S7-1200 a S7-1500

S7-1200	S7-1500
Funkcje podtrzymywania można ustawić tylko dla pamięci bitowej.	Funkcje podtrzymywania można ustawić dla pamięci bitowej, godziny oraz liczników.

Zalety

- Dane z atrybutem „Retain” zachowują swoje wartości nawet, gdy sterownik przejdzie z trybu STOP w RUN, lub w przypadku awarii zasilania, po której następuje ponowne uruchomienie sterownika.

Właściwości

W blokach zoptymalizowanych atrybut retain można zaznaczyć dla każdej zmiennej z osobna. W przypadku bloków niezoptymalizowanych atrybut retain może być zaznaczony lub odznaczony wyłącznie dla całego bloku.

Dane z atrybutem retain można usunąć za pomocą funkcji „memory reset” lub „Reset to factory settings”:

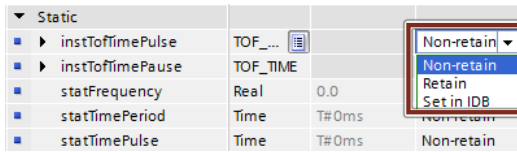
- Wciskając przycisk MRES
- Wybierając odpowiednią opcję odpowiedniej opcji na wyświetlaczu
- Online za pomocą STEP 7 (TIA Portal)

Zalecenia

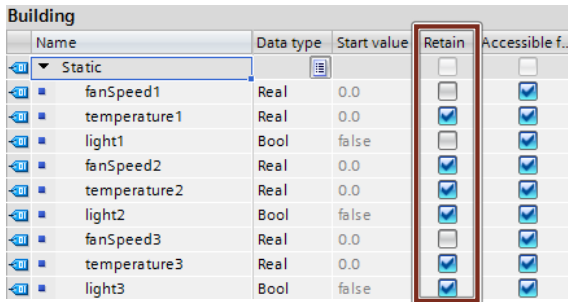
- Unikaj ustawienia „Set in IDB”. Pamiętaj, aby zaznaczyć atrybut retain dla bloków funkcyjnych (FB), a nie bloków instance.
- Ustawienie „Set in IDB” zwiększa czas wykonania sekwencji programu. Korzystaj z ustawienia „Non-retain” lub „Retain”.

3.5 Funkcja podtrzymywania

Rysunek 3-24: Edytor programu (interfejs bloków funkcyjnych)

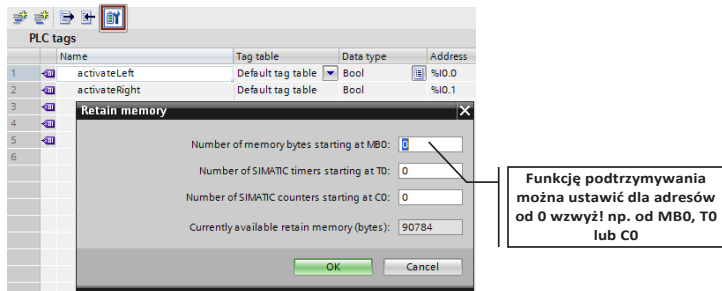
Rysunek 3-25: Edytor programu (bloki danych)

Przykład: Ustawienie atrybutu retain dla zmiennych PLC

Atrybut retain można ustawić w tabelach dla zmiennych PLC, bloków funkcyjnych oraz bloków danych.

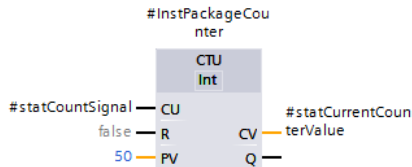
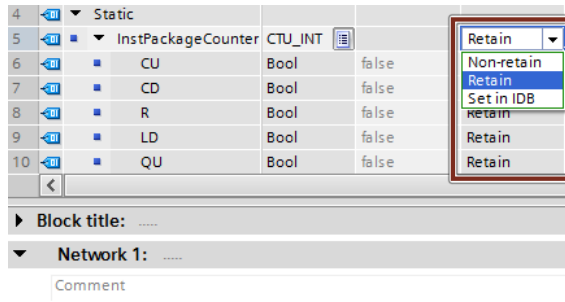
Rysunek 3-26: Ustawienie atrybutu retain dla zmiennych PLC

Przykład: Licznik z atrybutem retain

Atrybut retain można również ustawić dla instancji różnych funkcji np. timera lub licznika itp., zgodnie z opisem w rozdziale: 3.2.5 Multi-instancje.

Rysunek 3-27: Licznik z atrybutem retain multi-instancja

Wskazówka

Jeżeli pamięć podtrzymywania sterownika jest niewystarczająca wówczas można zapisać dane w blokach danych (DB) znajdujących się w pamięci ładowania (load memory) sterownika. Problem ten jest opisany na przykładzie sterowników S7-1200. Proponowane rozwiązanie działa również dla sterowników S7-1500.

Więcej informacji można znaleźć w poniższych dokumentacjach:

Jak skonfigurować bloki danych z atrybutem „Only store in load memory” w STEP 7 (TIA Portal):

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/53034113>

Funkcje receptur dla danych w SIMATIC S7-1200 i S7-1500:

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/109479727>

3.6 Adresowanie symboliczne

3.6.1 Adresowanie symboliczne zamiast absolutnego

TIA Portal został zoptymalizowany pod kątem programowania symbolicznego, co wiąże się z wieloma korzyściami.

Sterownik sam sortuje dane według ich rodzaju, a programista może skupić swoją uwagę na znalezieniu optymalnego rozwiązania dla danej aplikacji.

Zalety

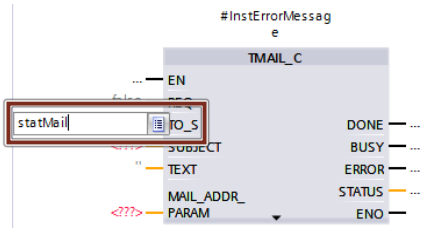
- Bardziej przejrzysty program dzięki nazwom symbolicznym.
- Automatyczna aktualizacja nazw zmiennych w obrębie całego programu.
- W pełni zautomatyzowane przechowywanie danych programowych (w przeciwieństwie do adresowania absolutnego).
- Wydajny dostęp do danych.
- Brak potrzeby ręcznej optymalizacji np. z związanej z rozmiarem programu, lub jego wydajnością.
- Technologia IntelliSense do szybkiego wprowadzania symboli.
- Automatyczna weryfikacja typów danych – mniej błędów wykonania programu.

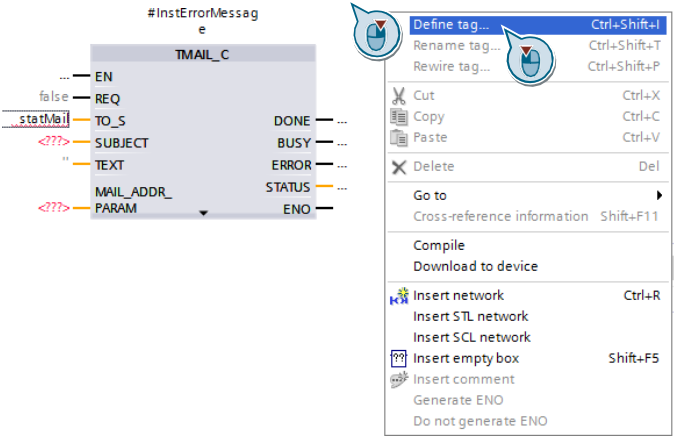
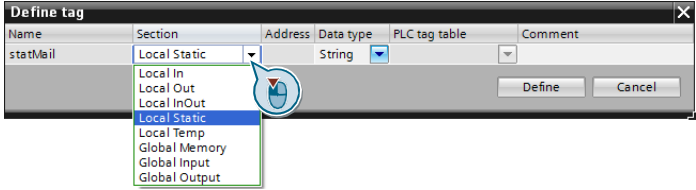
Zalecenia

- Zapomnij o organizowaniu przechowywanych danych.
- Myśl symbolami. Korzystaj z nazw opisowych np. nagrzewnica_pomieszczenie_4, lub boiler_pompa_1. Dzięki temu program będzie łatwy do odczytania i nie będzie wymagał dodatkowych komentarzy.
- Najpierw nadaj wszystkim zmiennym nazwę symboliczną, a następnie je zdefiniuj.

Przykład

Tabela 3-8: Tworzenie zmiennych symbolicznych

Krok	Polecenie
1.	W edytorze programu wybierz dowolny blok.
2.	<p>Wprowadź nazwę symboliczną.</p>

Krok	Polecenie
3.	<p>Wybierz opcję „Define tag...” klikając prawy przycisk myszki.</p>
4.	<p>Zdefiniuj zmienną.</p>

Jest sposób, aby szybko zdefiniować kilka zmiennych w danej sieci. Najpierw należy nadać im nazwy symboliczne, a następnie zdefiniować je wszystkie naraz w identyczny sposób jak zaprezentowano w kroku 4 powyżej.

Wskazówka Więcej informacji można znaleźć w poniższej dokumentacji:

Dlaczego korzystanie z uniwersalnych definicji oraz symboli jest obowiązkowe dla sterowników S7-1500?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/67598995>

3.6.2 Dane typu ARRAY oraz pośrednie wywołanie obszaru

ARRAY to struktura składająca się z danych tego samego typu. Można ją zastosować np. do zapisywania receptur, śledzenia materiałów w kolejce materiałów, protokołów itp.

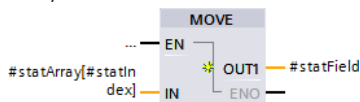
Rysunek 3-28: Struktura ARRAY składające się z 10 elementów Integer (INT)

Name	Data type
statArray	Array[0..9] of Int
statArray[0]	Int
statArray[1]	Int
statArray[2]	Int
statArray[3]	Int
statArray[4]	Int
statArray[5]	Int
statArray[6]	Int
statArray[7]	Int
statArray[8]	Int
statArray[9]	Int

Każdy element struktury można wywołać (pośrednio) używając zmiennych procesowych (array ["index"]).

Rysunek 3-29: Pośrednie wywołanie obszaru

KOP / FUP:

SCL:

```
1 #statField := #statArray[#statIndex];
```

Zalety

- Prosty dostęp, bez względu na typ danych w tablicy
- Nie wymaga tworzenia skomplikowanych wskaźników
- Możliwość rozszerzenia
- Dostępne we wszystkich językach programowania

Właściwości

- Uporządkowane dane
- Struktura składa się z określonej ilości elementów tego samego typu
- Wielo-wymiarowość tablic
- Możliwość pośredniego wywołania obszaru za pomocą zmiennej procesowej (runtime tag) z dynamicznym obliczaniem indeksu podczas wykonywania programu

3.6 Adresowanie symboliczne

Zalecenia

- Korzystaj ze struktur ARRAY zamiast wskaźnika (np. wskaźnika ANY). Nazwy symboliczne wykorzystywane przez ARRAY są bardziej opisowe niż wskaźnik, co przekłada się na czytelność i przejrzystość całego programu.
- Korzystaj z danych typu INT dla zmiennych procesowych, aby zapewnić wysoką wydajność przetwarzania
- Korzystaj z polecenia „MOVE_BLK” do przenoszenia obszarów z jednej tablicy do drugiej
- Korzystaj z polecenia „GET_ERR_ID”, aby wykryć błędy w obrębie tablicy.

Wskazówka

Więcej informacji można znaleźć w poniższych publikacjach:

Jak wdrożyć tablice z indeksem zmiennej dla sterowników S7-1500?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/67598676>

Bezpieczne adresowanie pośrednie w STEP 7 (TIA Portal):

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/97552147>

Jak przegrywać dane pomiędzy dwoma zmiennymi typu „Array of Bool” oraz „Word” w STEP 7 (TIA Portal)?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/108999241>

3.6.3 Parametr formalny Array [*] (V14 lub wyższa)

Parametr formalny Array [*] pozwala przesłać tablice o różnej długości do funkcji i bloków funkcyjnych.

Długość tablicy można określić za pomocą poleceń „LOWER_BOUND” i „UPPER_BOUND”.

Zalety

- Elastyczne przetwarzanie tablic o różnych długościach
- Przejrzystość dzięki programowaniu symbolicznemu
- Brak konieczności programowania wskaźnika dla tablic o różnych długościach

Przykład

Rysunek 3-30: Inicjowanie różnych tablic

Main

	Name	Data type
1	Input	
2	Temp	
3	tempArray1	Array[0..125] of Real
4	tempArray2	Array[10..80] of Real
5	Constant	

Block title: "Main Program Sweep (Cycle)"

Network 1: Array initialization

InitArray

	Name	Data type	Default value
1	Input		
2	Output		
3	InOut		
4	quantityArray	Array[*] of Real	
5	Temp		
6	tempLower	DInt	
7	tempUpper	DInt	
8	count	DInt	

```

IF... CASE... FOR... WHILE... (*...*) REGION
OF... TO DO... DO... DO... DO...
1 #tempLower := LOWER_BOUND (ARR := #quantityArray, DIM := 1);
2 #tempUpper := UPPER_BOUND (ARR := #quantityArray, DIM := 1);
3
4 FOR #count := #tempLower TO #tempUpper DO
5   #quantityArray[#count] := 0.0;
6 END_FOR;
  
```

3.6.4 Dane typu STRUCT oraz typy danych PLC

STRUCT to struktura składająca się z danych różnego typu. Zadeklarowanie struktury odbywa się na poziomie danego bloku.

Rysunek 3-31: Struktura składająca się z danych różnego typu

Name	Data type	Default value
statEngineData	Struct	
power	Struct	
maxpower	Int	1000
cosPhi	Real	0.89
<Add new>		
outputValues	Struct	
voltage	Real	0.0
current	Real	0.0
frequency	Real	0.0
<Add new>		

W przeciwieństwie do struktur, typy danych PLC określone są dla całego sterownika. Można je edytować z poziomu TIA Portal.

Wszelkie zmiany zostaną wprowadzone dla wszystkich danych tego typu w obrębie programu użytkownika. Deklaracja danych PLC odbywa się w folderze „PLC data types”, w oknie nawigacji projektu.

Rysunek 3-32: Dane PLC

typeEngineData			
Name	Data type	Default value	
power	Struct		
maxpower	Int	1000	
cosPhi	Real	0.89	
outputValues	Struct		
voltage	Real	0.0	
current	Real	0.0	
frequency	Real	0.0	
<Add new>			

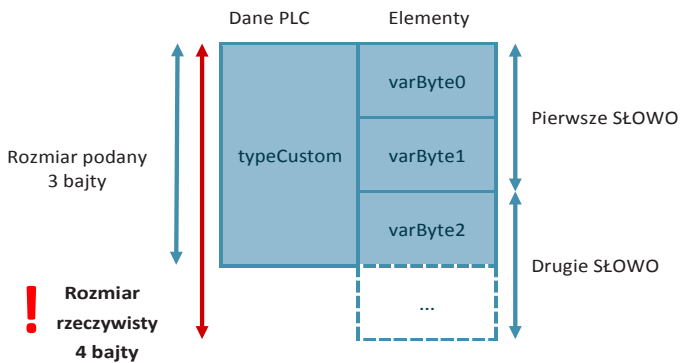
Zalety

- Program użytkownika jest automatycznie aktualizowany po wprowadzeniu zmian.
- Wymiana danych między blokami za pośrednictwem interfejsów blokowych.
- Dla danych PLC można zadeklarować długość zmiennych STRING (np. String [20]).
TIA V14 pozwala również na zastosowanie stałej globalnej dla długości (np. String [LENGTH]).
Jeśli zmienna STRING została zadeklarowana bez określonej długości, wówczas maksymalna długość wynosi 255 znaków.

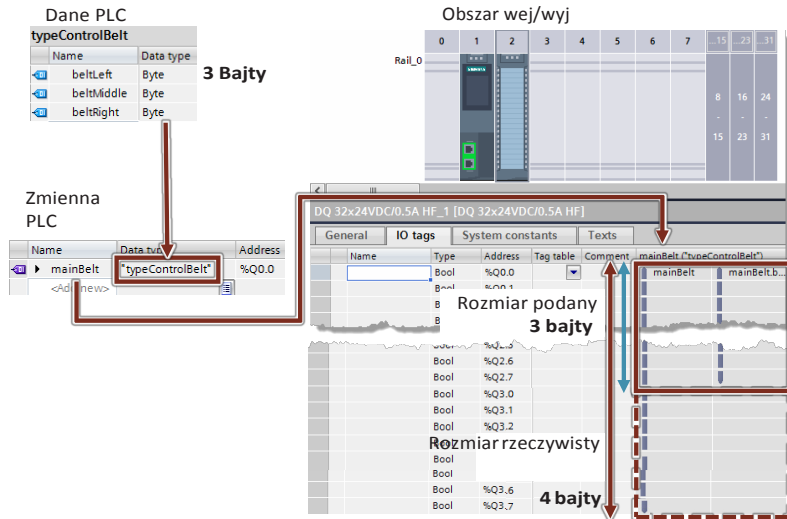
Właściwości

- Dane PLC zawsze kończą się na granicy SŁOWA (WORD) (sprawdź przykłady poniżej).
- Odnosi się to do następujących przypadków:
 - Korzystania z różnych obszarów wej/wyj (sprawdź w rozdziale: **3.6.5 Dostęp do obszarów wej/wyj za pomocą danych**).
 - Korzystania z ramek z danymi PLC do komunikacji.
 - Rekordów zawierających parametry z danymi PLC dla wej/wyj.
 - Adresowania absolutnego bloków niez optymalizowanych.

Rysunek 3-33: Dane PLC zawsze kończą się na granicy SŁOWA

Rysunek 3-34: Dane PLC w obszarze wej/wyj

Zalecenia

- Wykorzystaj dane PLC do podsumowywania danych dot. podobnego zagadnienia np. dane silnika (wartość zadana, prędkość, kierunek obrotów, temperatura, itp.)

3.6 Adresowanie symboliczne

- Jeżeli dane mają pojawiać się wielokrotnie, w różnych obszarach programu użytkownika skorzystaj z danych PLC, a nie ze struktur.
- Używaj danych PLC do tworzenia struktury bloków danych.
- Używaj danych PLC do określenia struktury bloków danych (DB) bez względu na ich ilość. Możesz w prosty sposób stworzyć dowolną ilość bloków danych (DB) o tej samej strukturze, a następnie je wszystkie modyfikować, wprowadzając zmiany w danych PLC.

Wskazówka

Więcej informacji można znaleźć w poniższych dokumentacjach:

Biblioteki z danymi PLC (LPD) dla STEP 7 (TIA Portal) i S7-1200 / S7-1500

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/109482396>

Jak przeprowadzić inicjalizację struktur w zoptymalizowanych obszarach pamięci w sterownikach S7-1500 w STEP 7 (TIA Portal)?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/78678760>

Jak stworzyć nowy typ danych PLC dla sterownika S7-1500?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/67599090>

Jak zastosować własny typ danych (UDT) w STEP 7 (TIA Portal) ?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/67582844>

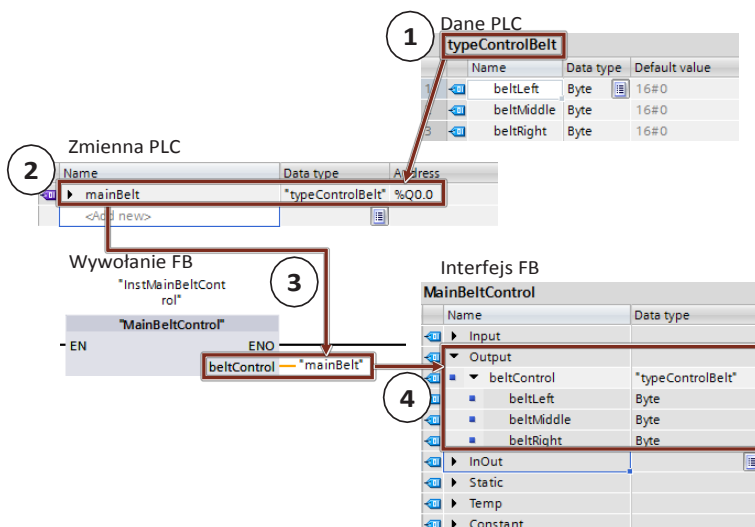
Dlaczego lepiej jest przenosić całe struktury zamiast pojedynczych elementów podczas wywoływania bloku w S7-1500.

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/67585079>

3.6.5 Dostęp do obszarów wej/wyj za pomocą danych PLC

Sterowniki S7-1500 pozwalają dowolnie tworzyć dane PLC, które można następnie wykorzystać do uzyskania dostępu do obszarów wej./wyj.

Rysunek 3-35: Dostęp do obszarów wej/wyj za pomocą danych PLC

1. Dane PLC zawierające wszystkie niezbędne informacje.
2. Zmienna PLC tego samego typu, co utworzone dane PLC oraz adres początkowy obszaru wej/wyj. (%Ix.0 lub %Qx.0, np., %I0.0, %Q12.0, ...).
3. Przeniesienie zmiennej PLC, jako parametru aktualnego do bloku funkcyjnego.
4. Wejście bloku funkcyjnego jest tego samego typu, co utworzone dane PLC.

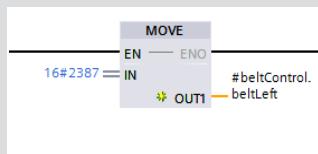
Zalety

- Wysoka wydajność programowania
- Możliwość wielokrotnego wykorzystania, gwarantowana przez dane PLC

Zalecenia

- Korzystaj z danych PLC, aby uzyskać dostęp do obszarów wej/wyj, np. do symbolicznego przesyłania i odbierania telegramów.

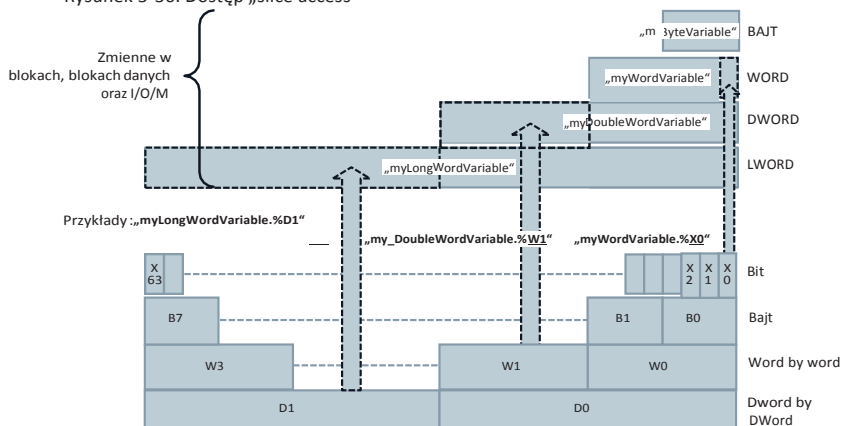
Wskazówka Korzystając z programu użytkownika można uzyskać bezpośredni dostęp do poszczególnych elementów danych PLC.

3.6.6 Odwołanie do zmiennych przez „slice access”

Sterowniki S7-1200/1500 pozwalają na dostęp do obszaru pamięci typu Bajt, Word, DWord, oraz LWord. Podział obszaru pamięci (np. bajtu, lub słowa na mniejsze części (np. Bool) przypomina dzielenie na „plasterki” (slice). Dostęp odbywa się przez dopisanie na końcu nazwy zmiennej kropki, znaku procent oraz litery X (bit), B (bajt), W (Word – 16bit) lub D (DWord – 32 bit). Np. „Zmienna.%X0”, „Zmienna.%B1” itp.

Rysunek 3-36: Dostęp „slice access”

Zalety

- Symboliczny dostęp do fragmentów zmiennej
- Deklarowanie zmiennych bez podawania dodatkowych definicji
- Łatwy dostęp (np. do bitów sterujących)

Zalecenia

- Jeżeli chcesz dostać się do danego obszaru w operandzie, skorzystaj z dostępu przez „slice access” (zamiast konstruktorów AT).

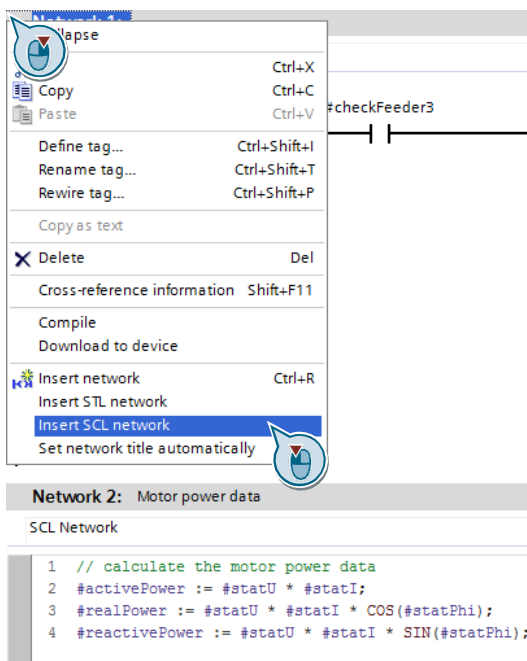
Wskazówka Więcej informacji można znaleźć w poniższej publikacji:

W jaki sposób można uzyskać dostęp do danych nieuporządkowanych bit po bicie, bajt po bajcie, słowo po słowie oraz symbolicznie w STEP 7 (TIA Portal)?
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/57374718>

3.6.7 Sieci SCL w LAD i FBD (V14 i wyższa)

Sieci SCL umożliwiają wykonywanie obliczeń w językach LAD i FBD.

Rysunek 3-37: Dodawanie sieci SCL

Zalety

- Oszczędność czasu
- Przejrzysty kod dzięki programowaniu symbolicznemu

Właściwości

- Obsługuje wszystkie polecenia SCL
- Obsługuje funkcje komentarzy

Zalecenia

- Używaj sieci SCL w LAD i FBD do wykonywania obliczeń matematycznych zamiast poleceń, takich jak ADD, SUBB itp.

3.7 Biblioteki

TIA Portal pozwala stworzyć niezależne biblioteki zawierające różne elementy programowe, które można wielokrotnie wykorzystać w obrębie programu użytkownika.

Zalety

- Proste przechowywanie danych skonfigurowanych za pomocą TIA Portal:
 - Całe urządzenia (sterownik, urządzenie HMI, napęd, itp.)
 - Programy, bloki danych, zmienne, tabele monitorujące
 - Obrazy HMI, zmienne HMI, skrypty itp.
- Łatwa wymiana danych pomiędzy projektami
- Aktualizacja wszystkich elementów danej biblioteki
- Wersjonowanie elementów biblioteki
- Mniej błędów podczas korzystania z bloków sterujących poprzez systemowe uwzględnienie wzajemnych zależności

Zalecenia

- Pamiętaj, aby tworzyć kopie zapasowe bloków, konfiguracji sprzętowych, obrazów HMI itp.
- Pamiętaj, aby tworzyć takie typy elementów aby można było wykorzystać daną bibliotekę w obrębie całego programu użytkownika:
 - Wersjonowanie bloków
 - Aktualizacja we wszystkich obszarach użytkownika
- Globalna biblioteka może pełnić funkcję biblioteki centralnej, z której kilka osób korzysta w tym samym czasie np. pracując nad wspólnym projektem, lub do przesyłania danych pomiędzy użytkownikami.
- Skonfiguruj ścieżkę zapisu biblioteki tak, aby otwierała się automatycznie po uruchomieniu TIA Portal. Więcej informacji można znaleźć na stronie: <https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/100451450>

Wskazówka

Więcej informacji można znaleźć w poniższych publikacjach:

Które elementy STEP 7 (TIA Portal) i WinCC (TIA Portal) można przechowywać w bibliotece jak Typy (Type) lub Kopie zapasowe (Master copies)?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/109476862>

Jak otworzyć bibliotekę tylko do odczytu STEP 7 (TIA Portal)?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/37364723>

3 Programowanie

3.7 Biblioteki

3.7.1 Rodzaje bibliotek oraz dane w nich przechowywane

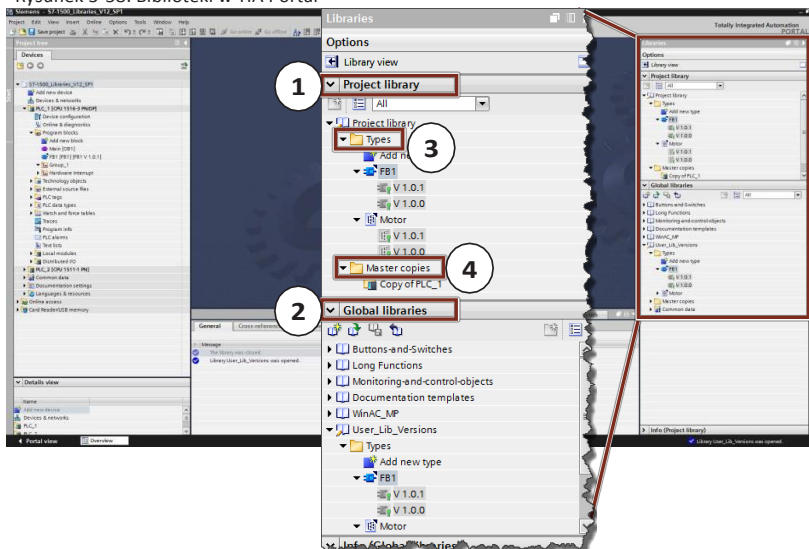
Rozróżniamy dwa typy bibliotek:

- Biblioteka projektu „Project library”
- Biblioteka globalna „Global library”

Zawartość tych bibliotek można podzielić na:

- Typy „Types”
- Kopie zapasowe „Master Copies”

Rysunek 3-38: Biblioteki w TIA Portal

(1) Biblioteka projektu „Project library”

- Zintegrowana i zarządzana w obrębie projektu
- Może być użyta wielokrotnie w obrębie danego projektu

(2) Biblioteka globalna „Global library”

- Biblioteka niezależna
- Można ją wykorzystać w różnych projektach

Elementy przechowywane w bibliotekach dzielą się na dwa typy:

(3) Kopie zapasowe „Master copies”

- Kopie konfiguracji (np. bloków, sprzętu, tabeli ze zmiennymi PLC, itp.)
- Kopie te nie są powiązane z ich plikami źródłowymi
- Kopie zapasowe mogą składać się z kilku elementów

(4) Typy „Type”

- Typy są powiązane z obszarem występowania w projekcie.
Zmiana typu powoduje jego automatyczną aktualizację w obrębie projektu.

3.7 Biblioteki

- Obsługiwane typy: bloki sterownika (FC, FB), dane PLC, obrazy i kontrolki HMI, HMI UDT, skrypty
- Elementy podrzędne automatycznie otrzymują typ elementu nadrzędnego.
- Typy można zmienić poprzez stworzenie nowszej wersji
- Sterownik może korzystać jedynie z jednej wersji danego typu.

3.7.2 Wykorzystanie Typów

Typy umożliwiają tworzenie uniwersalnych funkcji, które można zastosować w różnych zakładach oraz urządzeniach.

Ponadto, wszelkie zmiany np. wersji, czy też aktualizacja elementów tego samego typu mogą być przeprowadzone z poziomu biblioteki programu użytkownika.

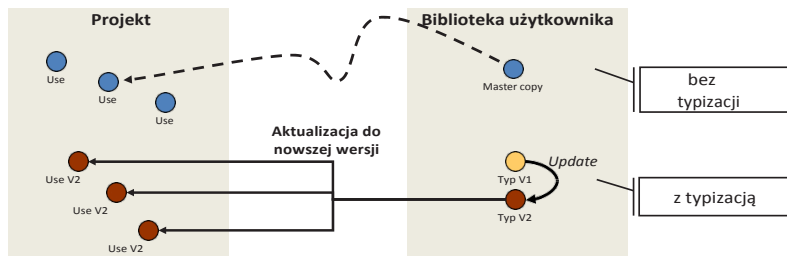
Zalety

- Aktualizacja we wszystkich obszarach danego projektu.
- Ochrona przed zmianą pojedynczego wystąpienia danego typu.
- Systemowa gwarancja zgodności – jakiegokolwiek zmiany dotyczą wszystkich elementów danego typu, niezależnie od ich lokalizacji.
- W przypadku usunięcia danego typu, znika on ze wszystkich obszarów programu użytkownika.

Właściwości

Podział na typy ułatwia wprowadzanie zmian w obrębie całego projektu.

Rysunek 3-39: Typizacja z wykorzystaniem biblioteki użytkownika

- Typy są zawsze oznaczone kolorem, aby ułatwić ich rozpoznanie.

3 Programowanie

3.7 Biblioteki

3.7.3 Różnice w typizacji między CPU a HMI

Elementy podlegające typizacji różnią na poziomie systemowym w przypadku sterowników oraz urządzeń HMI:

Tabela 3-9: Różnice systemowe w przypadku sterowników oraz urządzeń HMI

Sterownik	HMI
Podrzędne elem. sterujące podlegają typizacji.	Podrzędne elem. HMI nie podlegają typizacji.
Podrzędne elementy sterujące mogą występować pojedynczo.	Podrzędne elementy HMI nie mogą występować pojedynczo.
Edycja elementów sterujących odbywa się w środowisku testowym.	Edycja obrazów HMI oraz skryptów odbywa się w środowisku testowym. Edycja kontrolerek oraz HMI UDT odbywa się bezpośrednio w bibliotece (brak środowiska testowego).

Więcej informacji na temat obsługi bibliotek można znaleźć w poniższych przykładach.

3.7.4 Wersjonowanie bloków

Przykład: Stworzenie nowego typu

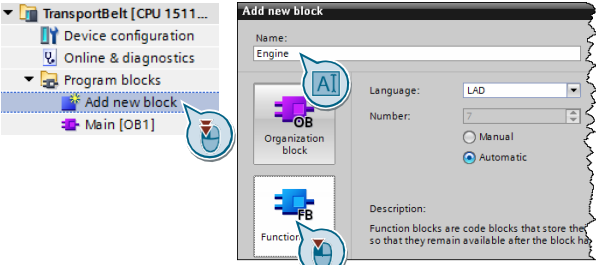
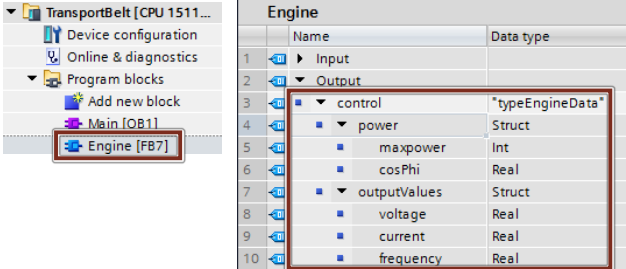
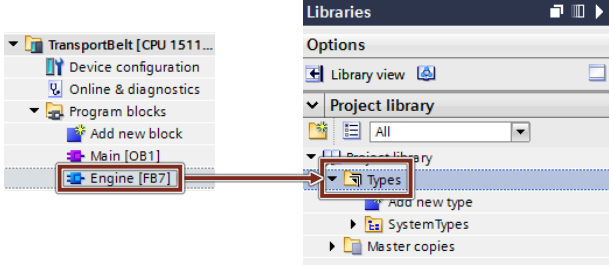
Poniższy przykład przedstawia podstawowe funkcjonalności bibliotek podczas pracy z typami.

Tabela 3-10: Tworzenie nowego typu

Krok	Polecenie
1.	<p>Poniższy przykład przedstawia podstawowe funkcjonalności bibliotek podczas pracy z typami.</p>

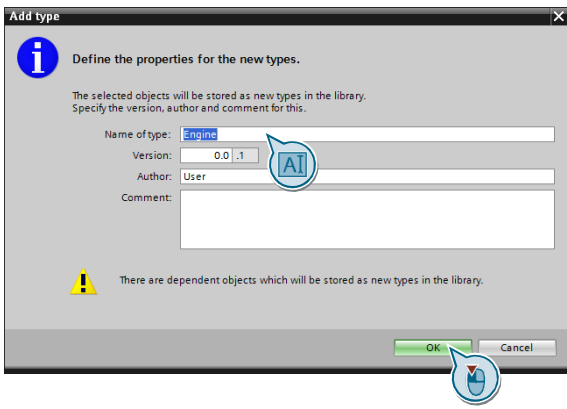
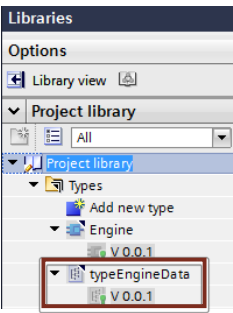
3 Programowanie

3.7 Biblioteki

Krok	Polecenie																																	
2.	<p>Utwórz nowy blok funkcyjny wybierając „Add new Block”.</p> <p>Blok ten będzie typem nadrzędnym.</p>																																	
3.	<p>Zdefiniuj zmienną wejściową dla stworzonego typu danych. Typ danych PLC jest podporządkowany blokowi funkcyjnemu.</p> <table border="1"><thead><tr><th></th><th>Name</th><th>Data type</th></tr></thead><tbody><tr><td>1</td><td>Input</td><td></td></tr><tr><td>2</td><td>Output</td><td></td></tr><tr><td>3</td><td>control</td><td>"typeEngineData"</td></tr><tr><td>4</td><td> power</td><td>Struct</td></tr><tr><td>5</td><td> maxpower</td><td>Int</td></tr><tr><td>6</td><td> cosPhi</td><td>Real</td></tr><tr><td>7</td><td> outputValues</td><td>Struct</td></tr><tr><td>8</td><td> voltage</td><td>Real</td></tr><tr><td>9</td><td> current</td><td>Real</td></tr><tr><td>10</td><td> frequency</td><td>Real</td></tr></tbody></table>		Name	Data type	1	Input		2	Output		3	control	"typeEngineData"	4	power	Struct	5	maxpower	Int	6	cosPhi	Real	7	outputValues	Struct	8	voltage	Real	9	current	Real	10	frequency	Real
	Name	Data type																																
1	Input																																	
2	Output																																	
3	control	"typeEngineData"																																
4	power	Struct																																
5	maxpower	Int																																
6	cosPhi	Real																																
7	outputValues	Struct																																
8	voltage	Real																																
9	current	Real																																
10	frequency	Real																																
4.	<p>Przeciągnij blok funkcyjny do folderu „Types” w bibliotece projektu.</p> 																																	

3 Programowanie

3.7 Biblioteki

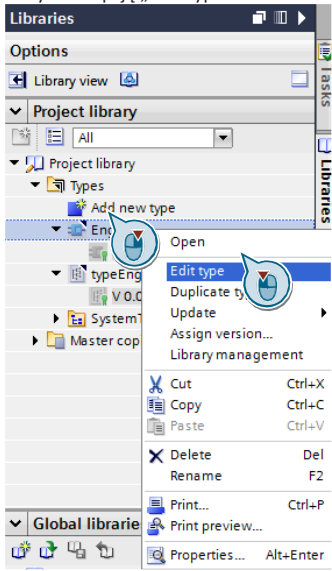
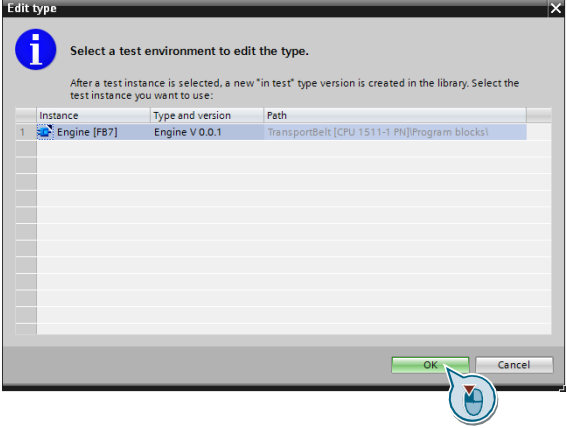
Krok	Polecenie
5.	<p>Możesz również nadać nowemu typowi nazwę, wersję, autora oraz komentarz, a następnie potwierdzić „OK”.</p>
6.	<p>Stworzony typ zostaje również automatycznie zapisany w bibliotece.</p>

3 Programowanie

3.7 Biblioteki

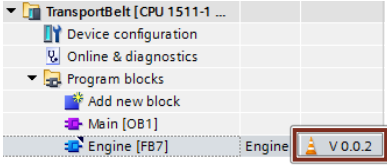
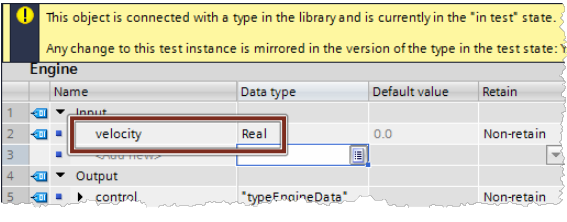
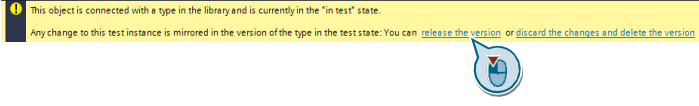
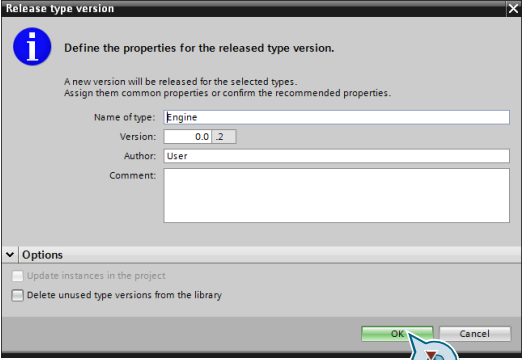
Przykład: Zmiana typu danych

Tabela 3-11: Zmiana typu danych

Krok	Polecenie
1.	<p>W bibliotece projektu „Project library” kliknij prawym przyciskiem na blok, i wybierz opcję „Edit type”.</p>
2.	<p>Następnie wybierz sterownik, który będzie pełnił funkcję środowiska testowego i potwierdź „OK”.</p> <p>Jeżeli wybrany blok jest wykorzystywany przez kilka sterowników, należy określić, ten, który będzie pełnił funkcję środowiska testowego.</p>

3 Programowanie

3.7 Biblioteki

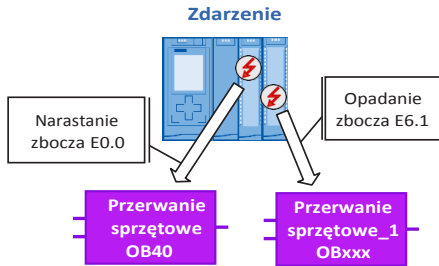
Krok	Polecenie																														
3.	<p>Blok zostanie otwarty. Utworzona zostaje nowa wersja bloku.</p> 																														
4.	<p>Dodaj kolejną zmienną wejściową. Na tym etapie można sprawdzić blok poprzez wgranie projektu do sterownika. Jeżeli skończyłeś testowanie bloku, przejdź do kolejnego kroku.</p> <table border="1" data-bbox="409 630 976 790"><thead><tr><th></th><th>Name</th><th>Data type</th><th>Default value</th><th>Retain</th></tr></thead><tbody><tr><td>1</td><td>input</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>2</td><td>velocity</td><td>Real</td><td>0.0</td><td>Non-retain</td></tr><tr><td>3</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>4</td><td>Output</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>5</td><td>control</td><td>*typeEngineData*</td><td></td><td>Non-retain</td></tr></tbody></table>		Name	Data type	Default value	Retain	1	input				2	velocity	Real	0.0	Non-retain	3					4	Output				5	control	*typeEngineData*		Non-retain
	Name	Data type	Default value	Retain																											
1	input																														
2	velocity	Real	0.0	Non-retain																											
3																															
4	Output																														
5	control	*typeEngineData*		Non-retain																											
5.	<p>Wybierz opcję „Release version”.</p> 																														
6.	<p>Pojawi się okno dialogowe, w którym można dodać stosowny komentarz. Aby potwierdzić, kliknij „OK”.</p> <p>Jeżeli blok jest wykorzystywany w różnych częściach programu oraz przez różne sterowniki, możesz aktualizować go we wszystkich tych obszarach zaznaczając pole „Update instances in the project”.</p> <p>Starsze oraz niepotrzebne wersje można usunąć z biblioteki zaznaczając pole „Delete unused type versions from library”.</p>																														

3.8 Zwiększanie wydajności za pomocą przerw sprzętowych

Przerwania sprzętowe to szybka, zaprogramowana reakcja sterownika na określone zdarzenia takie jak np. narastające zbocze sygnału na wejściu cyfrowym. Każde przerwanie sprzętowe wymaga zaprogramowania osobnego bloku organizacyjnego (OB.)

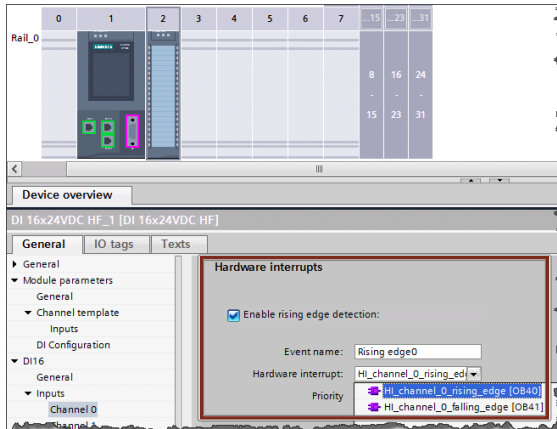
W przypadku wystąpienia określonego zdarzenia system operacyjny wywoła blok organizacyjny, przerywając tym samym wykonywanie programu. Program zostanie wznowiony po przetworzeniu bloku organizacyjnego.

Rysunek 3-40: Wywołanie bloku organizacyjnego (OB) dla przerwa procesowego

Poniższy rysunek przedstawia proces konfiguracji przerwa sprzętowego dla modułu wejść cyfrowych.

Rysunek 3-41: Konfiguracja przerwa sprzętowego

Zalety

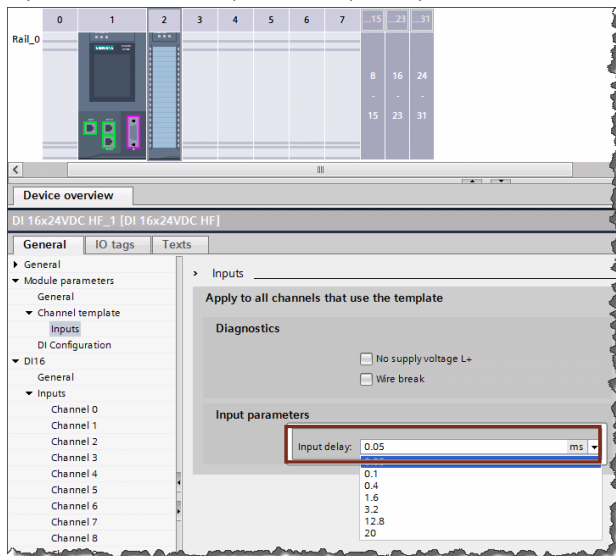
- Szybka reakcja na zaprogramowane zdarzenia (np. narastanie lub opadanie zbocza).
- Każde zdarzenie powoduje wywołanie osobnego bloku organizacyjnego (OB).

3.8 Zwiększanie wydajności za pomocą przerwain sprzętowych

Zalecenia

- Przygotuj się na wypadek zdarzeń sprzętowych programując przerwania procesowe.
- Przerwanie sprzętowe jest inicjowane dopiero po upływie zadane go czasu, który można ustawić dla parametru „input delay”. Jeżeli uznasz, że reakcja nie jest wystarczająco szybka zmniejsz jego wartość.
- Zadany czas opóźnienia służy jako filtr sprzętowy, który pozwala wyeliminować błędy powstałe np. w wyniku chwilowego drgania styków.

Rysunek 3-42: Ustawianie parametru „input delay”

3.9 Inne zalecenia

Poniższe zalecenia pomogą przyspieszyć przetwarzanie programu.

Zalecenia

Jeżeli chcesz zwiększyć wydajność sterowników S7-1200/1500 zwróć uwagę na poniższe zalecenia:

- Dla języków LAD/FBD: Wyłącz opcję „generate ENO”, aby uniknąć przeprowadzanie testów podczas wykonywania programu.
- Dla języka STL: Nie korzystaj z rejestrów. Rejestry adresowe oraz rejestry danych istnieją jedynie po to, aby zagwarantować kompatybilność ze starszymi wersjami.

Wskazówka

Więcej informacji można znaleźć w poniższych dokumentacjach:

Jak dezaktywować wyjście ENO dla danego polecenia?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/67797146>

Jak zwiększyć wydajność STEP 7 (TIA Portal) oraz jednostek centralnych S7-1200/S7-1500?

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/37571372>

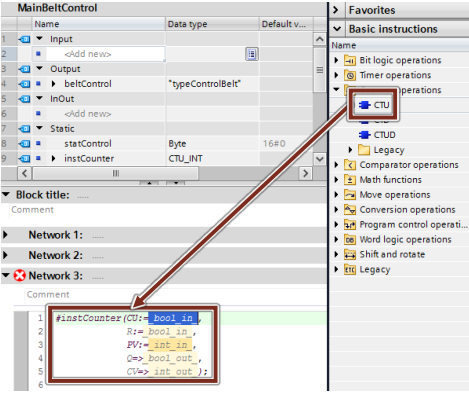
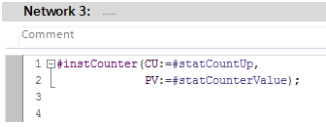
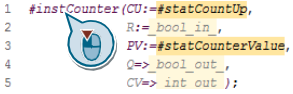
3.10 Środowisko SCL: Tips and tricks

3.10.1 Korzystanie z szablonów „call template”

Wiele poleceń posiada gotowe szablony, wraz z listą możliwych parametrów formalnych.

Przykład

Tabela 3-12: Korzystanie z szablonów oraz ich modyfikowanie

Krok	Polecenie
1.	<p>Przeciągnij polecenie z biblioteki do edytora programu. Pojawi się pełny szablon dla tego polecenia.</p>
2.	Wprowadź parametr i potwierdź wciskając „Enter”.
3.	<p>Edytor automatycznie zwiija szablon.</p>
4.	<p>Jeżeli chcesz edytować szablon, postępuj zgodnie z poniższym opisem. Kliknij w dowolnym miejscu szablonu. Następnie wciśnij „CTRL+SHIFT+SPACE”. Przejdziesz do trybu edycji; szablon zostanie ponownie rozwinięty. Poruszaj się między parametrami za pomocą przycisku „TAB”</p>
5.	Uwaga: Wszystkie pozycje szablonu pisane są kursywą.

3.10 Środowisko SCL: Tips and tricks

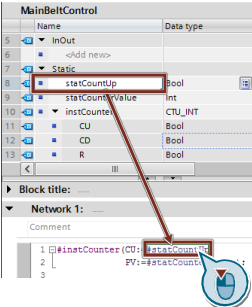
3.10.2 Parametry edytowalne

Edytując szablon bardzo łatwo rozpoznać, które parametry można edytować, a które nie. Parametry nieedytowalne są przyciemnione.

3.10.3 Podmienianie zmiennych za pomocą funkcji drag & drop

Edytor języka SCL obsługuje funkcję drag & drop. Jeżeli chcesz podmienić zmienną na inną, postępuj zgodnie z poniższym opisem.

Tabela 3-13: Podmiana zmiennych za pomocą funkcji Drag & drop

Krok	Polecenie
1.	<p>Przecignij nową zmienną na miejsce starej, a następnie ją upuść (po upływie ponad 1 sek).</p> <p>Zmienna została skutecznie podmieniona.</p>

3.10.4 Porządkowanie kodu za pomocą słowa kluczowego REGION (V14 lub wyższa)

Kod SCL można podzielić na obszary ze słowem kluczowym REGION. Każdy obszar może mieć własną nazwę, oraz można go zwinąć/rozwinąć.

Zalety

- Większa przejrzystość
- Łatwa nawigacja nawet w dużych blokach
- Możliwość zwinienia gotowych fragmentów kodu

Właściwości

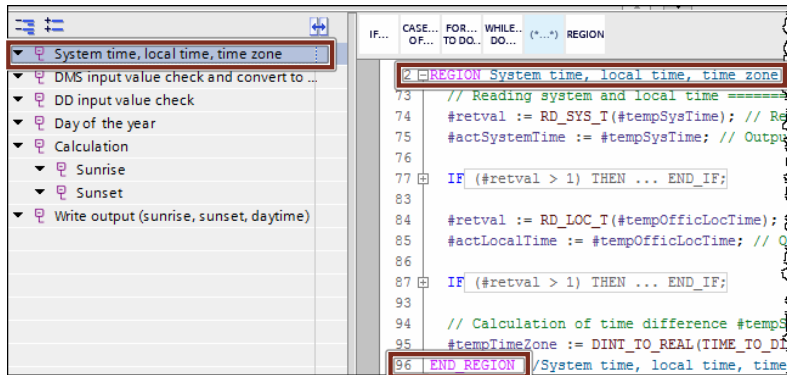
REGION może być zagnieżdżony.

Zalecenia

Użyj słowa kluczowego REGION do porządkowania bloków SCL.

Przykład

Rysunek 3-43: Edytor SCL

3.10.5 Właściwe zastosowanie pętli FOR, REPEAT oraz WHILE

Funkcje pętli można stosować w różnych przypadkach. Poniższe przykłady pokazują zastosowanie pętli FOR, REPEAT oraz WHILE.

Właściwości: pętla FOR

Pętla FOR posiada **określoną liczbę przebiegów**. Zmiennej pętli przypisywana jest wartość początkową. Następnie wartość ta zwiększa się aż do osiągnięcia wartości końcowej. Wartości początkowe i końcowe obliczane są przed rozpoczęciem pętli. W związku z tym zmiennej nie można modyfikować podczas realizacji pętli.

Syntax

```
FOR statCounter := statStartCount TO statEndCount DO  
    // Statement section ;  
END_FOR;
```

Pętlę można przerwać w dowolnym momencie za pomocą polecenia EXIT.

Właściwości: pętla WHILE

Pętla WHILE kończy się warunkiem zakończenia. Warunki zakończenia sprawdzane są przed rozpoczęciem realizacji pętli. Jeżeli warunek nie zostanie spełniony to pętla nie zostanie uruchomiona. Zmienne pętli można modyfikować, a zmiany zostaną wprowadzone przy kolejnym przebiegu pętli.

Syntax

```
WHILE condition DO  
    // Statement section ;  
END_WHILE;
```

Właściwości: pętla REPEAT

Pętla REPEAT kończy się warunkiem zakończenia. Warunki zakończenia sprawdzane są na końcu pętli. Oznacza to, że pętla wykona co najmniej jeden przebieg. Zmienne pętli można modyfikować, a zmiany zostaną wprowadzone przy kolejnym przebiegu pętli.

Syntax

```
REPEAT  
    // Statement section ;  
UNTIL condition  
END_REPEAT;
```

Zalecenia

- Użyj pętli FOR, jeśli zmienna pętli jest jasno zdefiniowana.
- Użyj pętli WHILE lub REPEAT, jeśli chcesz zmodyfikować zmienne podczas realizacji pętli.

3.10.6 Wstawianie poleceń CASE

W przypadku poleceń CASE, jeżeli dany blok spełni zadany warunek, to nastąpi automatyczny przeskoczenie do tego bloku. Następnie instrukcja z tego bloku zostanie wykonana. Polecenie CASE pozwala łatwo i dokładnie sprawdzić najczęściej wykorzystywane zakresy wartości.

Przykład

```
CASE #myVar OF
    5:
        #Engine (#myParam);
    10,12:
        #Transport (#myParam);
    15:
        #Lift (#myParam);
    0..20:
        #Global (#myParam);
// Global is never called for the values 5, 10, 12 or 15!
ELSE
END_CASE;
```

Wskazówka Polecenie CASE można również stosować dla danych typu STRING, CHAR oraz z danymi typu VARIANT (sprawdź w rozdziale: 2.8.5 Dane typu VARIANT).

3.10.7 Pętla FOR oraz licznik przejścia (bez możliwości modyfikacji)

W języku SCL ilość iteracji pętli FOR jest określana w momencie wejścia do pętli. Nie można modyfikować wartości licznika wewnątrz pętli FOR w trakcie jej wykonywania.

Pętla można zostać przerwana w dowolnym czasie za pomocą polecenia EXIT.

Zalety

- Kompilator nie zna ilości iteracji, przez co jest w stanie lepiej zoptymalizować program.

Example

```
FOR #statVar := #statLower TO #statUpper DO
    #statVar := #statVar + 1; // no effect, compiler warning
END_FOR;
```

3.10 Środowisko SCL: Tips and tricks

3.10.8 Dekrementacja pętli FOR

Język SCL dopuszcza dekrementację indeksu pętli, poprzez wprowadzenie liczby ujemnej przy „BY” do nagłówka pętli.

Przykład

```
FOR #statVar := #statUpper TO #statLower BY -2 DO

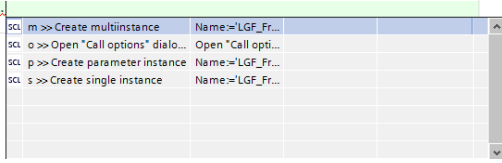
END_FOR;
```

Jeżeli liczba przy „BY” równa jest -2 jak podaje przykład, wartość licznika zostaje zmniejszona o 2 przy każdej iteracji. Jeżeli pominiemy „BY” wartość licznika zostaje domyślnie zwiększona o 1.

3.10.9 Tworzenie instancji z poziomu klawiatury

Jeżeli wolisz pracować z poziomu klawiatury, możesz skorzystać ze skrótów do tworzenia nowych instancji.

Przykład Tabela 3-14: Tworzenie instancji

Krok	Polecenie
1.	<p>Wprowadź nazwę bloku zakończoną kropką „.” Pojawi się poniższe okno.</p>
2.	<p>Utworzone instancje znajdują się na górze. Możesz również dodać nową, pojedynczą instancję lub wiele instancji. Aby dodać nową instancję lubi multi-instancję wciśnij odpowiednio klawisz „s” lub „m”.</p>

3.10.10 Zmienne typu Time (czas)

Język SCL pozwala obliczać odstęp czasu, korzystając ze zwykłych działań arytmetycznych w miejsce funkcji typu T_COMBINE. Procedura ta nosi nazwę „przeciążania operatorów” (overload of operands).

Przykład

```
time difference := time stamp_1 - time stamp_2;
```

Poniższa tabela przedstawia listę przeciążanych operatorów z odpowiadającym im działaniami.

3.10 Środowisko SCL: Tips and tricks

Tabela 3-15: Przeciążane operatory w języku SCL

Przeciążane operatory	Działanie
ltime + time	T_ADD LTime
ltime – time	T_SUB LTime
ltime + lint	T_ADD LTime
ltime – lint	T_SUB LTime
time + time	T_ADD Time
time - time	T_SUB Time
time + dint	T_ADD Time
time - dint	T_SUB Time
ldt + ltime	T_ADD LDT / LTime
ldt – ltime	T_SUB LDT / LTime
ldt + time	T_ADD LDT / Time
ldt – time	T_SUB LDT / Time
dtl + ltime	T_ADD DTL / LTime
dtl – ltime	T_SUB DTL / LTime
dtl + time	T_ADD DTL / Time
dtl – time	T_SUB DTL / Time
ltod + ltime	T_ADD LTOD / LTime
ltod – ltime	T_SUB LTOD / LTime
ltod + lint	T_ADD LTOD / LTime
ltod – lint	T_SUB LTOD / LTime
ltod + time	T_ADD LTOD / Time
ltod – time	T_SUB LTOD / Time
tod + time	T_ADD TOD / Time
tod – time	T_SUB TOD / Time
tod + dint	T_ADD TOD / Time
tod – dint	T_SUB TOD / Time
dt + time	T_ADD DT / Time
dt – time	T_SUB DT / Time
ldt – ldt	T_DIFF LDT
dtl – dtl	T_DIFF DTL
dt – dt	T_DIFF DT
date – date	T_DIFF DATE
ltod – ltod	T_DIFF LTOD
date + ltod	T_COMBINE DATE / LTOD
date + tod	T_COMBINE DATE / TOD

3.10.11 Niewłaściwe stosowanie poleceń IF

Programiści często wykorzystują polecenia IF-THEN-ELSE co często prowadzi to do niepotrzebnie rozbudowanych konstrukcji.

Przykład

```
IF (statOn1 = TRUE AND statOn2 = TRUE) THEN
  statMotor := TRUE;
ELSE
  statMotor := FALSE;
END_IF
```

Zalecenia

Pamiętaj, że w przypadku żądań Boolean, bezpośrednie przypisanie jest często bardziej wydajne. Cały konstrukt można zaprogramować za pomocą jednego wiersza.

Przykład

```
statMotor := statOn1 AND statOn2;
```

4 Programowanie niezależne od sprzętu

Jeżeli chcesz wykorzystać dany blok w różnych sterownikach bez dodatkowych modyfikacji to pamiętaj, aby unikać rozwiązań dedykowanych wyłącznie dla danego sprzętu.

4.1 Typy danych obsługiwane przez sterowniki S7-300/400 oraz S7-1200/1500

Poniższa tabela zawiera listę podstawowych typów oraz grup danych.

Zalecenia

- Używaj wyłącznie typów danych obsługiwanych przez dany sterownik

Tabela 4-1: Typy danych zgodne z normą EN 61131-3

	Opis	S7-300/400	S7-1200	S7-1500
Dane bitowe	<ul style="list-style-type: none"> • BOOL • BYTE • WORD • DWORD 	Tak	Tak	Tak
	<ul style="list-style-type: none"> • LWORD 	Nie	Nie	Tak
Znaki	<ul style="list-style-type: none"> • CHAR (8 bit) 	Tak	Tak	Tak
Dane numeryczne	<ul style="list-style-type: none"> • INT (16 bit) • DINT (32 bit) • REAL (32 bit) 	Tak	Tak	Tak
	<ul style="list-style-type: none"> • SINT (8 bit) • USINT (8 bit) • UINT (16 bit) • UDINT (32 bit) • LREAL (64 bit) 	Nie	Tak	Tak
	<ul style="list-style-type: none"> • LINT (64 bit) • ULINT (64 bit) 	Nie	Nie	Tak
Dane czasowe	<ul style="list-style-type: none"> • TIME • DATE • TIME_OF_DAY 	Tak	Tak	Tak
	<ul style="list-style-type: none"> • S5TIME 	Tak	Nie	Tak
	<ul style="list-style-type: none"> • LTIME • L_TIME_OF_DAY 	Nie	Nie	Tak

4.1 Typy danych obsługiwane przez sterowniki S7-300/400 oraz S7-1200/1500

Tabela 4-2: Grupy danych składające się z różnych typów

	Opis	S7-300/400	S7-1200	S7-1500
Dane czasowe	• DT (DATE_AND_TIME)	Tak	Nie	Tak
	• DTL	Nie	Tak	Tak
	• LDT (L_DATE_AND_TIME)	Nie	Nie	Tak
Symbole	• STRING	Tak	Tak	Tak
Pola	• ARRAY	Tak	Tak	Tak
Struktury	• STRUCT	Tak	Tak	Tak

Tabela 4-3 Typy parametrów formalnych, przenoszonych pomiędzy blokami

	Opis	S7-300/400	S7-1200	S7-1500	
Wskaźnik	• POINTER • ANY	Tak	Nie	Tak ¹⁾	
	• VARIANT	Nie	Tak	Tak	
	• TIMER • COUNTER	Tak	Tak ²⁾	Tak	
Bloki	• BLOCK_FB • BLOCK_FC	Tak	Nie	Tak	
	• BLOCK_DB • BLOCK_SDB	Tak	Nie	Nie	
	• VOID	Tak	Tak	Tak	
	Dane PLC	• PLC DATA TYPE	Tak	Tak	Tak

¹⁾ Dostęp zoptymalizowany możliwy tylko w przypadku adresowania symbolicznego

²⁾ Dla S7-1200/1500 dane typu TIMER oraz COUNTER są reprezentowane przez IEC_TIMER oraz IEC_Counter.

4.2 Brak pamięci bitowej / globalne bloki danych

Zalety

- Zoptymalizowane bloki danych są o wiele bardziej wydajne niż obszar adresowy pamięci bitowej (niezoptymalizowany ze względu na kompatybilność).

Zalecenia

- Pamięć bitowa (również bity systemowe oraz zegar pamięci) przysparza wielu problemów, ze względu na to, że każdy sterownik posiada obszar adresowy pamięci bitowej o innej wielkości. Dlatego lepszym rozwiązaniem są globalne bloki danych, które sprawiają, że program jest bardziej uniwersalny.

4.3 Programowanie „bitów zegarowych”

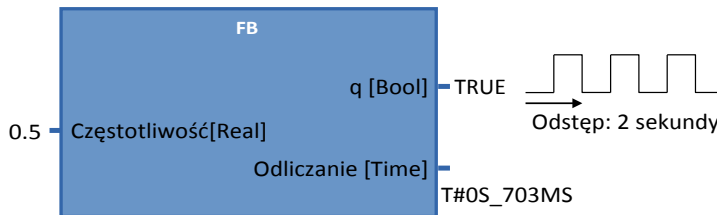
Zalecenia

Zaprogramowanie bitów zegarowych wymaga poprawnej konfiguracji sprzętowej.

Zaprogramowany blok może pełnić funkcję generatora zegarowego. Poniższy przykład przedstawia jak go zaprogramować w języku SCL.

Przykład

Blok posiada następujące funkcje: zadaną częstotliwość, wartość Boolean dla wyjścia „Q”, która zmienia się zgodnie z zadaną częstotliwością oraz wyjście „Odliczanie”, które wyświetla pozostały czas do zmiany wartości wyjścia „Q”. Jeżeli zadana częstotliwość jest mniejsza lub równa 0.0, wtenczas wyjście Q = FALSE a Odliczanie = 0.0.

Wskazówka

Kompletny przykład można znaleźć w poniższej dokumentacji:

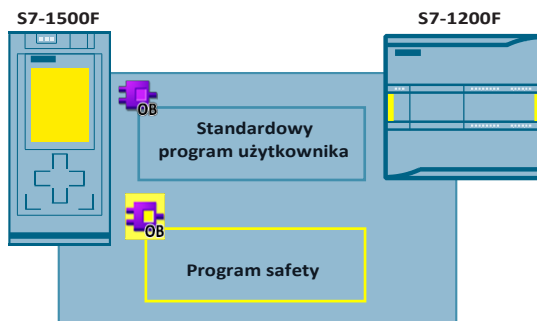
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/109479728>

5 STEP 7 Safety w TIA Portal

5.1 Wstęp

Sterowniki S7-1500F w wykonaniu failsafe obsługiwane są w środowisku projektowym TIA Portal, począwszy od wersji V13. Mogą one wykonywać zarówno standardowy program użytkownika, jak i program kładący szczególny nacisk na bezpieczeństwo – program safety. Program safety można zaprogramować za pomocą narzędzia projektowego SIMATIC STEP 7 Safety (TIA Portal)

Rysunek 5-1: Program standardowy oraz safety

Zalety

- Stworzenie jednolitego programu, zarówno standardowego jak i safety w środowisku projektowym TIA Portal.
- Możliwość programowania w językach LAD oraz FBD.
- Jednolite opcje diagnostyczne oraz funkcje online.

Wskazówka

Fail-safe nie oznacza, że program nie zawiera błędów. Programista jest nadal odpowiedzialny za napisanie logicznego programu.

Fail-safe oznacza jedynie, że sterownik poprawnie wykona program safety.

Wskazówka

Więcej informacji na temat bezpieczeństwa (np. zasady działania programów „safety”) można znaleźć w poniższych dokumentacjach:

TIA Portal – Przegląd najważniejszych dokumentów dotyczących bezpieczeństwa:
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/90939626>

Aplikacje & Narzędzia – Safety Integrated
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/ps/14675/ae>

STEP 7 Safety (TIA Portal) - Podręczniki
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/ps/14675/man>

5.2 Pojęcia

Poniższe pojęcia pojawiają się wielokrotnie w kontekście bezpieczeństwa.

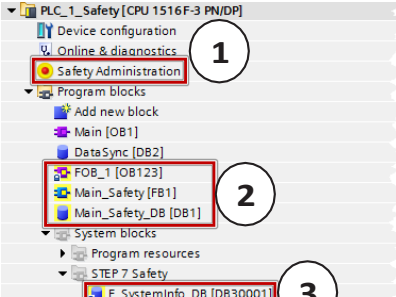
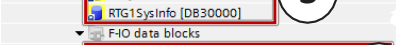

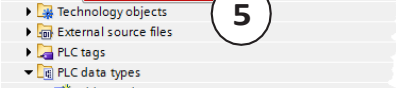
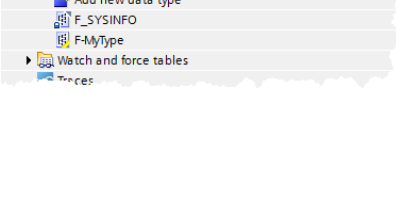
Tabela 5-1: Pojęcia związane z bezpieczeństwem

Pojęcie	Opis
Standardowy program użytkownika	Część programu użytkownika, która nie została zaprogramowana w trybie fail-safe (F).
Program „safety” F	Program „safety” to część programu użytkownika, która jest wykonywana niezależnie od głównego programu sterownika. Bloki oraz polecenia fail-safe są podświetlone na żółto, co ułatwia ich rozpoznanie (np. w oknie nawigacji projektu). Parametry (fail-safe) F-CPU oraz F-wej/wyj. oznaczone są w podobny sposób.

5.3 Elementy programu safety

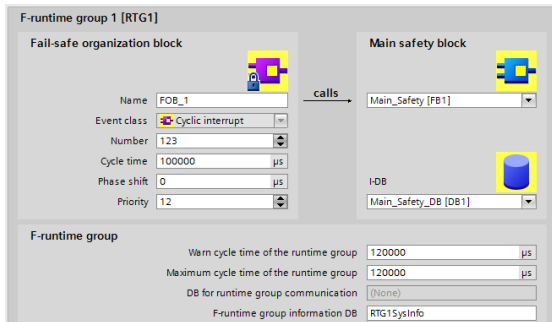
Program safety zawsze składa się z F-bloków (systemowych lub użytkownika), oraz edytora „Safety Administration”.

Tabela 5-2: Elementy programu safety

Opis	Ekran
<p>1. Edytor „Safety administration”</p> <ul style="list-style-type: none"> - Status programu safety - Zbiorowa sygnatura F - Stan operacji - Tworzenie/organizowanie grup F-runtime - Informacje o blokach F - Informacje o danych PLC zgodnych z F - Określanie/zmiana ochrony dostępu 	
<p>2. F bloki użytkownika</p>	
<p>3. F bloki runtime - systemowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zawierają informacje o stanie grupy F run-time. 	
<p>4. Bloki danych F-wej/wyj - systemowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zawierają zmienne określające moduły F 	
<p>5. „Blok kompilatora” - systemowe bloki weryfikacyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> - Działają w tle; odpowiadają za poprawne wykonanie programu safety. - Nie mogą być modyfikowane przez użytkownika 	

5.4 Grupa F-runtime

Program safety jest zawsze wykonywany w obrębie grupy F-runtime, o zdefiniowanym cyklu. Grupa F-runtime składa się z bloku organizacyjnego typu fail-safe (Fail-safe organization block), który wywołuje główny blok safety (Main safety block). Blok ten odpowiada za wywoływanie wszystkich funkcji bezpieczeństwa użytkownika. Rysunek 5-2: Grupa F-runtime w edytorze „Safety administration”

Zalety

- Wygodne tworzenie oraz konfiguracja grup runtime w edytorze „Safety Administration”.
- Automatyczne tworzenie F-bloków w obrębie grupy F-runtime.

Właściwości

- Można stworzyć maksymalnie dwie grupy F-runtime.

5.5 Sygnatura F

Każdy element typu fail-safe oznaczony jest specjalną sygnaturą F (np. F-bloki, F-wej/wyj itp.), która pomaga określić czy elementy te są zawsze zgodne z pierwotną konfiguracją.

Zalety

- Szybkie i wygodne porównanie bloków oraz konfiguracji urządzeń failsafe (F).

Właściwości

- Sygnatura parametrów F (bez adresów F-wej/wyj)
 - Może zostać zmieniona modyfikacją parametrów.
 - Pozostaje bez zmian podczas zmiany adresu PROFIsafe w przeciwieństwie do kolektywnej sygnatury F stacji.
- Sygnatura bloków F zmienia się wyłącznie w przypadku zmiany logiki tego bloku.
- Sygnatura bloku F pozostaje bez zmian w przypadku:
 - Zmiany numeracji bloku
 - Zmiany interfejsu bloku

5.5 Sygnatura F

– Zmiany wersji bloku.

Przykład

Rysunek 5-3: Przykłady sygnatur F

1

Description	Offline signature	Time stamp
Collective F-signature	675CB803	7/29/2014 4:20:41 PM (UTC +2:00)

2

Description	Used and compiled	Function in safety program	Offline signature	Time
Program blocks				
FOB_1 [OB123]	Yes	F-OB	0x84427972	7/29/14
FOB_2 [OB124]	Yes	F-OB	0xF6658D19	7/29/14
Main_Safety_1 [FB1]	Yes	F-FB	0x61F8DE42	7/29/14
Main_Safety_2 [FB0]	Yes	F-FB	0x65ED5CB2	7/29/14
Main_Safety_DB_1 [DB1]	Yes	I-DB for F-FB	0x27E959F6	7/29/14

3

Manual assignment of F-monitoring time

F-monitoring time: 150 ms

F-source address: 1

F-destination address: 65532

F-parameter signature (without addresses): 18133

Behavior after channel fault: Passivate channel

F/I/O DB manual number assignment

1. Wspólna sygnatura F danej stacji w edytorze „Safety administration”.
2. Sygnatury bloków F w edytorze „Safety administration” (widoczna również we właściwościach bloku).
3. Sygnatura parametrów F w widoku „Device view” w zakładce „Devices & Networks”.

Wskazówka Sygnatura F sterowników S7-1500F podawana jest bezpośrednio na wyświetlaczu lub zintegrowanym web serwerze.

5.6 Przypisywanie adresów PROFIsafe dla F-wej/wyj.

Każdy moduł F-wej/wyj posiada własny adres PROFIsafe do komunikowania się ze sterownikiem F. Adres ten można przypisać na dwa różne sposoby.

Tabela 5-3: Przypisywanie adresu F

ET 200M / ET 200S (PROFIsafe adres typ 1)	ET 200MP / ET 200SP (PROFIsafe adres typ 2)
Adres PROFIsafe można przypisać bezpośrednio na modułach za pomocą przełącznika DIL. Adres PROFIsafe ustawiony za pomocą przełącznika DIL musi być taki sam jak w oknie konfiguracji modułu w TIA Portal.	Adres PROFIsafe można przypisać wyłącznie za pośrednictwem TIA Portal. Skonfigurowany adres PROFIsafe zostaje wgrany do inteligentnego elementu kodującego danego modułu.

Zalety

- Wymiana modułu F nie wymaga ponownego przypisania adresu PROFIsafe dla ET 200MP oraz ET 200SP. Inteligentny element kodujący pozostaje częścią BaseUnit podczas wymiany modułu.
- Łatwa konfiguracja w TIA Portal, który informuje o niewłaściwym przypisaniu adresu PROFIsafe.
- Przypisanie adresu PROFIsafe wszystkim modułom F jednocześnie w obrębie tego samego systemu ET 200SP.

Wskazówka

Więcej informacji na temat przypisywania adresu PROFIsafe dla modułów F-wej/wyj można znaleźć w podręczniku:

SIMATIC Industrial Software SIMATIC Safety – Configuring and Programming
<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/54110126>

5.7 Status modułów F-wej/wyj

Informacje dot. statusu poszczególnych modułów F-wej/wyj. są zapisywane w F-blokach tych modułów. Informacje te można następnie wywołać, ocenić oraz przetworzyć w programie safety. Istnieją jednak różnice pomiędzy sterownikami S7-1500F a S7-300F/400F.

Tabela 5-4: Zmienne w blokach danych (DB) F-wej/wyj S7-300F/400F oraz S7-1500F

Tag in F-I/O DB or value status in PAE	F-I/O with S7-300/400F	F-I/O with S7-1200F/1500F
ACK_NEC	Tak	Tak
QBAD	Tak	Tak
PASS_OUT	Tak	Tak
QBAD_I_xx *	Tak	Nie
QBAD_O_xx *	Tak	Nie
Status wartości	Nie	Tak

5.8 Status wartości (S7-1500 F)

*Zmienne QBAD_I_xx oraz QBAD_O_xx informują o tym czy wartość kanału jest poprawna. W S7-300/400F posiadają wartość przeciwną niż zmienna „status wartości” sterowników t S7-1500F (więcej informacji znajduje się w kolejnym rozdziale).

5.8 Status wartości (S7-1500 F)

Oprócz komunikatów diagnostycznych oraz informacji o stanie urządzenia, moduł F informuje również czy wartość danego sygnału wejściowego i wyjściowego jest poprawna (status wartości). Status wartości zapisywany jest podobnie jak sygnał wejściowy – w obrazie procesu:

Status wartości:

- 11: wygenerowana została wartość prawidłowa dla kanału
- 0: wygenerowana została wartość zastępcza dla danego kanału

Tabela 5-5: Różnice pomiędzy Q_BAD (S7-300F/400F) a statusem wartości (S7-1500F)

Sytuacja	QBAD (S7-300F/400F)	Status wartości (S7-1200F/1500F)
Prawidłowe wartości dla F-wej/wyj	FAŁSZ	PRAWDA
Wystąpił błąd kanału	PRAWDA	FAŁSZ
Wym. potw. us. błędu (ACK_REQ)	PRAWDA	FAŁSZ
Potwierdzenie usunięcia błędu (ACK_REI)	FAŁSZ	PRAWDA

Właściwości

- Status wartości jest wprowadzany do obrazu procesu wejść oraz wyjść.
- Wartość kanału oraz stan wartości F wej/wyj. musi być wywoływany przez tę samą grupę F run-time.

Zalecenia

- Aby ułatwić odczyt, korzystaj z końcówki „_VS”, jako nazwy symbolicznej statusu wartości np. „Tag_In_1_VS”.

Przykład

Rozmieszczenie bitów statusu wartości w obrazie procesu, na przykładzie modułu F-DI 8x24VDC HF.

Tabela 5-6: Bity statusu wartości w obrazie procesu na przykładzie modułu F-DI 8x24VDC HF

Bajt w F-CPU	Bity przyporządkowane w F-CPU							
	7	6	5	4	3	2	1	0
x + 0	DI ₇	DI ₆	DI ₅	DI ₄	DI ₃	DI ₂	DI ₁	DI ₀
x + 1	Status wartości dla DI ₇	Status wartości dla DI ₆	Status wartości dla DI ₅	Status wartości dla DI ₄	Status wartości dla DI ₃	Status wartości dla DI ₂	Status wartości dla DI ₁	Status wartości dla DI ₀

x = adres startowy modułu

5.9 Typy danych

Wskazówka Więcej informacji na temat status wartości modułów ET 200 SP można znaleźć w poniższych dokumentacjach:

Dokumentacja dla CPU typu Failsafe:

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/ps/13719/man>

Dokumentacja dla Modułów wej/wyj typu Failsafe:

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/ps/14059/man>

5.9 Typy danych

5.9.1 Przegląd

Programy safety mogą korzystać z danych różnego typu.

Tabela: 5-7: Dane integer

Typ	Rozmiar	Zakres wartości
BOOL	1 Bit	0 .. 1
INT	16 Bitów	-32.768 .. 32.767
WORD	16 Bitów	-32.768 .. 65.535
DINT	32 Bity	-2.14 .. 2.14 Mio
TIME	32 Bity	T#-24d20h31m23s648ms do T#+24d20h31m23s647ms

5.9.2 Konwersja niejawna

W przypadku aplikacji związanych z bezpieczeństwem, funkcje matematyczne mogą wykorzystywać zmienne o różnym typie danych. Jednak bloki funkcyjne realizujące te obliczenia wymagają parametrów formalnych o zdefiniowanym formacie danych. Jeżeli operand nie jest zgodny z typem danych, należy najpierw dokonać konwersji danych.

Konwersja niejawna może również być stosowana w następujących przypadkach:

- Funkcja „IEC check” jest wyłączona
- Typy danych są tej samej długości

Następujące typy danych mogą być niejawnie przekształcane w programie bezpieczeństwa:

- WORD ↔ INT
- DINT ↔ TIME

Ze względów praktycznych można dodać dwie wartości czasowe, chociaż funkcja „Add” wymagana jest jako wejście „DInt”. Wynik jest zwracany jako zmienna typu „Time”.

5.9 Typy danych

Rysunek 5-4: Dodanie dwóch wartości czasowych

	Name	Data type	Default value
6	<Add new>		
7	Static		
8	statTimeValue1	Time	T#0ms
9	statTimeValue2	Time	T#0ms
10	statTimeSum	Time	T#0ms
11	<Add new>		

& >=1 [??] ← -o1 → [-=]

▼ **Block title:**
 Comment

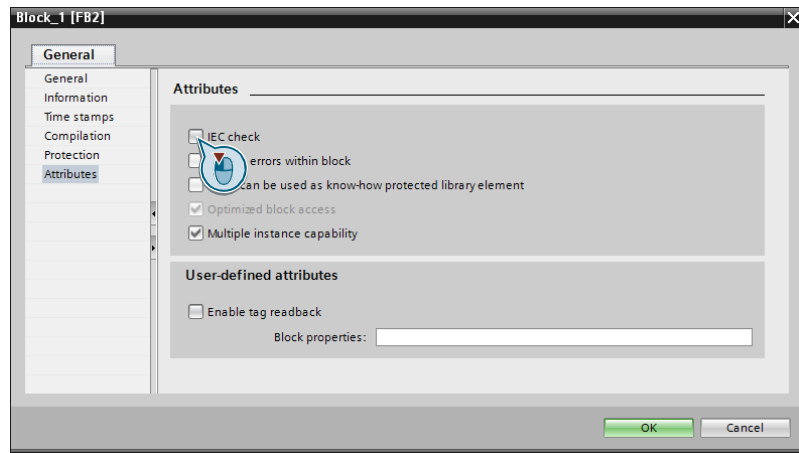
▼ **Network 1:**
 Comment

ADD Dint

... — EN
 #statTimeValue1 — IN1 OUT — #statTimeSum
 #statTimeValue2 — IN2 ENO —

Włącz lub wyłącz funkcję „IEC check” we właściwościach bloku funkcyjnego lub funkcji.

Rysunek 5-5: Wyłączenie funkcji „IEC check”

5.10 Dane PLC zgodne z sygnaturą F

Programy safety mogą również pracować z danymi PLC.

Zalety

- Modyfikacja danych PLC dotyczy wszystkich danych tego typu w obrębie programu użytkownika.

Właściwości

- Dane F-PLC deklaruje się i używa w ten sam sposób, co dane PLC.
- Dane F-PLC mogą pracować ze wszystkimi typami danych, dopuszczanymi przez program safety.
- Funkcja zagnieżdżenia danych F-PLC w obrębie innych danych F-PLC nie jest obsługiwana.
- Dane F-PLC umożliwiają wykonanie standardowego programu użytkownika w zarówno w trybie safety jak i w trybie standardowym.

5.10 Dane PLC zgodne z sygnaturą F

Zalecenia

- Możesz wykorzystać dane F-PLC, do uzyskania dostępu do obszarów wej/wyj. (sprawdź w rozdziale: 3.6.5 Dostęp do obszarów wej/wyj za pomocą danych PLC).
- Zwróć uwagę na następujące zasady:
 - Struktura zmiennych typu F- PLC musi być taka sama jak struktura kanału modułu F-wej/wyj.
 - Dane F- PLC dla 8- kanałowego modułu F-wej/wyj to np:
 - Zmienne 8 BOOL (wartość kanału)
 - Zmienne 16 BOOL (wartość kanału + status wartości)
 - Dostęp do modułów F-wej/wyj. jest wyłącznie przez kanały aktywne. Podczas konfiguracji 1oo2 (2v2) wyższy kanał jest zawsze wyłączony.

Przykład

Rysunek 5-6: Dostęp do obszarów wej/wyj za pomocą danych F-PLC

Dane F-PLC

Name	Data type
InputCh0	Bool
InputCh1	Bool
InputCh2	Bool
InputCh3	Bool
InputCh4	Bool
InputCh5	Bool
InputCh6	Bool
InputCh7	Bool
InputCh0VS	Bool
InputCh1VS	Bool
InputCh2VS	Bool
InputCh3VS	Bool
InputCh4VS	Bool
InputCh5VS	Bool
InputCh6VS	Bool
InputCh7VS	Bool

Zmienne PLC

Name	Address	Address
ID1	typeFDlx24VDC	

F-wej/wyj

F-DI 8x24VDC HF_1 [F-DI 8x24VDC HF]

General	IO tags	System constants	Texts
Name	Type	Address	Tag table
	Bool	%I4.0	ID1
	Bool	%I4.1	ID1.InputCh0
	Bool	%I4.2	ID1.InputCh1
	Bool	%I4.3	ID1.InputCh2
	Bool	%I4.4	ID1.InputCh3
	Bool	%I4.5	ID1.InputCh4
	Bool	%I4.6	ID1.InputCh5
	Bool	%I4.7	ID1.InputCh6
			ID1.InputCh7

5.11 PRAWDA/FAŁSZ (True/False)

Jeśli potrzebujesz użyć w programie Safety sygnału PRAWDA/FAŁSZ (True/False) możesz to zrobić na dwa sposoby:

- Jako parametry aktualne przy blokach
- Przypisując je konkretnym akcjom (np. do wejść funkcji sterujących wyjściami safety odpowiadającym konkretnym działaniom systemu bezpieczeństwa)

Parametry aktualne przy blokach

Sterowniki S7-1500F wykorzystują zmienne typu Boolean („FAŁSZ” dla 0 oraz „PRAWDA” dla 1), jako parametry aktualne dla parametrów formalnych podczas wywoływania bloków w programie safety.

Jako parametr aktualny podajemy słowo „True” (PRAWDA=1) lub „False” (FAŁSZ=0).

Rysunek 5-7: Sygnały „PRAWDA” oraz „FAŁSZ”, jako parametry aktualne

Przypisanie sygnałów „PRAWDA/FAŁSZ” do czynności safety

Aby przypisać sygnały „PRAWDA/FAŁSZ” do określonych czynności postępuj w następujący sposób:

1. Utwórz dwie zmienne statyczne (typu BOOL) „statTrue” i „statFalse”.
2. Zmiennej „statFalse” przypisz wartość domyślną „false” (fałsz).
3. Zmiennej „statTrue” przypisz wartość domyślną „true” (prawda).

Zmienne można wykorzystać jako sygnały „Prawda” i „Fałsz” w bloku funkcyjnym.

Rysunek 5-8: Sygnały „Prawda” i „Fałsz”

Name	Data type	Default value	Retain
▼ Static			
statTrue	Bool	true	Non-retain
statFalse	Bool	false	Non-retain

5.12 Optymalizacja oraz wykonanie programu

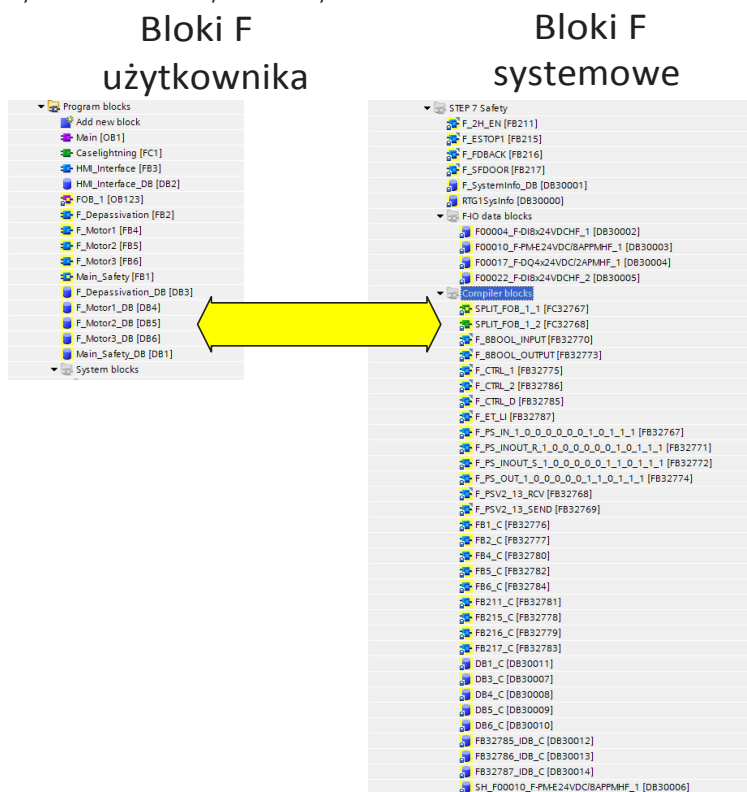
Istotną częścią programu bezpieczeństwa zabezpieczenie programu użytkownika, poprzez wykrycie uszkodzonych danych w programie bezpieczeństwa.

Program ochronny tworzony jest podczas kompilacji, przez co czas kompilacji może ulec wydłużeniu. Czas wykonania programu przez F-CPU również zostaje wydłużony, ponieważ procesor musi dodatkowo przetworzyć program ochronny i porównać wyniki z programem użytkownika.

Program ochronny generowany automatycznie i znajduje się w folderze bloku systemowego F-CPU.

Przykład

Rysunek 5-9: F-bloki: użytkownika i systemowe

W tym rozdziale przedstawiono różne opcje skracania kompilacji i wykonania programów.

W zależności od zastosowania nie zawsze będzie można korzystać ze wszystkich rekomendacji. Niemniej jednak dostarczają one informacji, dlaczego niektóre metody programowania powodują krótszą kompilację i wykonanie programu niż w przypadku programu nieoptymalizowanego.

5.12 Optymalizacja oraz wykonanie programu

5.12.1 Unikanie bloków funkcji czasowych: TP, TON, TOF

Każdy blok funkcji czasowych (TP, TON, TOF) wymaga dodatkowych bloków i korekty danych w kodzie programu ochronnego.

Zalecenia

W miarę możliwości staraj się nie używać bloków funkcji czasowych.

5.12.2 Unikanie głębokich hierarchii wywołań

Głębokie hierarchie wywołań wymagają większej ilości funkcji ochronnych oraz testów, co przekłada się na powiększenie kodu bloków F. TIA Portal wysyła ostrzeżenie podczas kompilacji w przypadku przekroczenia głębokości zagnieżdżenia 8.

Zalecenia

Staraj się projektować program w taki sposób, aby unikać stosowania głębokich hierarchii wywołań.

5.12.3 Unikanie struktur JMP / Label

Pominięcie wywołania bloku za pomocą JMP / LABEL wymaga dodatkowych zabezpieczeń w blokach F. Czas kompilacji może zostać wydłużony, gdyż konieczna jest realizacja kodu korygującego dla pominiętego wywołania.

Zalecenia

Staraj się unikać struktur JMP / Label aby ograniczyć ilość bloków F.

5.13 Wymiana danych pomiędzy programem standardowym a programem safety

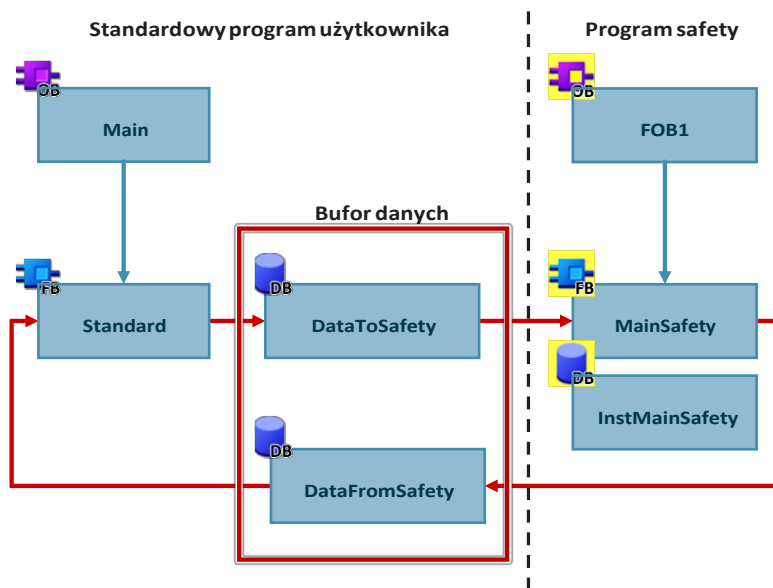
W niektórych przypadkach zachodzi konieczność wymiany danych pomiędzy standardowym programem użytkownika, a programem safety.

Zapoznaj się z poniższymi zaleceniami, aby dane obydwu programów zachowały spójność.

Zalecenia

- Nie używaj flag (znaczników „M”) do wymiany danych (sprawdź w rozdziale: 4.2 Brak pamięci bitowej / globalne bloki danych)
- Skorzystaj z dwóch standardowych bloków danych (DB) do wymiany danych pomiędzy standardowym programem użytkownika, a programem „safety”.

Rysunek 5-10: Wymiana danych między standardowym programem użytkownika a programem safety

5.14 Testowanie programu safety

Następujące dane programu safety można zmodyfikować, jeżeli tryb bezpieczny został dezaktywowany:

- Obraz procesu F-wej/wyj
- F-DB (z wyjątkiem bloków dedykowanych komunikacji w grupie F-run-time), bloki danych bloków funkcyjnych (F-FB).
- Bloki danych F-wej/wyj.

Właściwości

- Kontrolowanie F-wej/wyj. jest tylko możliwe w trybie F-CPU RUN.
- Można obsługiwać maksymalnie 5 wejść/wyjść z poziomu watch table w programie safety.
- Można korzystać z kilku watch table.
- Punkt wyzwalania (trigger point) musi być ustawiony jako stały (permanent) lub jednorazowy (once) - na początku cyklu (cycle start) lub na końcu cyklu (cycle end).
- Funkcje wymuszania (Force) nie są dostępne dla F-wej/wyj.
- Ustawienie punktów zatrzymania (breakpoint'ów) w standardowym programie użytkownika może prowadzić do następujących błędów w programie safety:
 - Upływanie czasu monitorowania cyklu F.
 - Błędy w komunikacji z modułem F-wej/wyj.

5.15 Przejście do trybu STOP w przypadku błędów F

Poniższe zdarzenia mogą spowodować przejście do trybu STOP dla F-CPU:

- Usunięcie, dodanie lub modyfikacja bloków w folderze „System blocks”.
- Próba dostępu do bloków danych instance bloków funkcyjnych F-FB poza programem safety.
- Przekroczenie czasu cyklu dla grupy F-run-time („Maximal cycle time of the F-run-time group”). Określ ile czasu może upłynąć pomiędzy dwoma wywołaniami grupy F-runtime (maksymalnie 20,000 ms).
- Przetwarzanie grupy F-run-time, której zmienne mają zostać odczytane (główny blok safety grupy F-run-time).
- Edytowanie wartości początkowych w blokach danych instance bloków funkcyjnych F-FB, zarówno online jak i offline.
- Parametry znajdujące się w bloku safety.
- Wyjścia F-FC, które nie zostały zainicjalizowane.

5.16 Migrowanie zmiennych (tagów)

Informacje na temat migracji programów safety można znaleźć w poniższej dokumentacji:

<https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/109475826>

5.17 Ogólne zalecenia dotyczące bezpieczeństwa

Poniższe zalecenia dotyczą obsługi oprogramowania STEP 7 Safety oraz modułów oznaczonych sygnaturą F.

- Użycie sterowników safety (oznaczonych sygnaturą F) ułatwi późniejsze rozszerzenie funkcji bezpieczeństwa i ich ew. modyfikację.
- Chronić program safety przed nieautoryzowanym dostępem ustawiając hasło w panelu „Safety administration”.

6 Najważniejsze zalecenia

- Korzystaj z bloków zoptymalizowanych
 - Rozdział 2.6 Bloki zoptymalizowane
- Korzystaj z bloków zoptymalizowanych
 - Rozdział 2.8.5 Dane typu VARIANT
- Pamiętaj o przejrzystej budowie programu
 - Rozdział 3.2 Bloki programowe
- Wstawiaj polecenia jako multi-instancje (TON, TOF ..)
 - Rozdział 3.2.5 Multi-instancje
- Ponowne programowanie bloków
 - Rozdział 3.2.9 Bloki wielokrotnego użytku
- Programowanie symboliczne
 - Rozdział 3.6 Adresowanie symboliczne
- Praca z tablicami
 - Rozdział 3.6.2 Dane typu ARRAY oraz pośrednie wywołanie obszaru
- Tworzenie danych typu PLC
 - Rozdział 3.6.5 Dostęp do obszarów wej/wyj za pomocą danych
- Wykorzystywanie bibliotek do przechowywania elementów programowych
 - Rozdział 3.7 Biblioteki
- Wykorzystywanie globalnych bloków danych zamiast pamięci bitowej
 - Rozdział 4.2 Brak pamięci bitowej / globalne bloki danych

7 Dokumentacja

Tabela 7-1

	Temat
\1\	Wsparcie online https://support.industry.siemens.com
\2\	Podręcznik programowania https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/81318674
\3\	Styleguide dla S7-1200 i S7-1500 https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/81318674
\4\	Biblioteka funkcji podstawowych (LGF) dla STEP 7 (TIA Portal) i S7-1200 / S7-1500 https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/109479728
\5\	Biblioteka danych PLC (LPD) dla STEP 7 (TIA Portal) i S7-1200 / S7-1500 https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/109482396
\6\	TIA Portal - Najważniejsze dokumentacje i linki https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/65601780
\7\	Podręczniki STEP 7 (TIA Portal) https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/ps/14673/man
\8\	Podręczniki S7-1200 (F) https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/ps/13683/man
\9\	Podręczniki S7-1500 (F) https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/ps/13716/man
\10\	Podręczniki ET 200SP CPU https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/ps/13888/man
\11\	Pierwsze kroki z S7-1200 https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/39644875
\12\	Pierwsze kroki z S7-1500 https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/78027451
\13\	Porównanie języków programowania dla SIMATIC S7-1200 / S7-1500 https://support.industry.siemens.com/cs/ww/en/view/86630375

8 Rejestr zmian

Tabela 8-1

Wersja	Data	Modyfikacje
V1.0	09/2013	Wersja oryginalna
V1.1	10/2013	Zmodyfikowano następujące rozdziały 2.6.3 Najlepsza forma zapisu danych w procesorze sterowników S7-1500 2.12 Stałe użytkownika 3.2.2 Funkcje (FC) 3.2.3 Bloki funkcyjne (FB) 3.4.3 Pamięć lokalna
V1.2	03/2014	Dodano nowe rozdziały: 2.6.4 Konwertowanie zmiennych 2.6.6 Wysyłanie i odbieranie danych zoptymalizowanych 2.9.1 Polecenia MOVE 2.9.2 Polecenia VARIANT 3.6.5 Dostęp do obszarów wej/wyj za pomocą danych Wprowadzono poprawki do następujących rozdziałów: 2.2 Główne pojęcia 2.3 Języki programowania 2.6 Bloki optymalizowane 2.10 Symbole i komentarze 3.2 Bloki programowe 3.5 Funkcja podtrzymywania 4.3 Programming of "Cycle bits" Wprowadzono pomniejsze poprawki do różnych rozdziałów.
V1.3	09/2014	Dodano nowe rozdziały: 2.8.4 Dane Unicode 2.10.2 Komentarze w watch table 2.12 Stałe użytkownika 3.2.10 Automatyczne numerowanie bloków 5 STEP 7 Safety w TIA Portal Wprowadzono poprawki do następujących rozdziałów: 2.7 Właściwości bloków 2.8 Nowe typy danych dla S7-1200/1500 2.9 Polecenia 2.10 Symbole i komentarze 3.6.4 Dane typu STRUKT oraz typy danych PLC 3.7 Biblioteki

Wersja	Data	Modyfikacje
V1.4	11/2015	Dodano nowe rozdziały: 2.6.5 Przesyłanie parametrów pomiędzy blokami zoptymalizowanymi a niezoptymalizowanymi 3.3.3 Transfer parametrów 3.10.5 Właściwe zastosowanie pętli FOR, REPEAT oraz WHILE
V1.5	03/2017	Dodano nowe rozdziały: 2.7.3 Ukrywanie parametrów bloku (V14 lub wyższa) 2.9.4 Porównanie zmiennych PLC (V14 lub wyższa) 2.9.5 Wielokrotne przypisanie (V14 lub wyższa) 3.2.6 Przegrywanie instancji jako parametry (V14) 3.6.3 Parametr formalny Array [*] (V14 lub wyższa) 3.6.7 Sieci SCL w LAD i FBD (V14 i wyższa) 3.10.4 Porządkowanie kodu za pomocą słowa kluczowego REGION (V14 lub wyższa) 3.10.11 Niewłaściwe zastosowanie poleceń IF Wprowadzono pomniejsze poprawki do różnych rozdziałów.

SZKOLENIA DLA PRZEMYSŁU SITRAIN 2019

STYCZEŃ							
	P	W	Ś	C	P	S	N
		1	2	3	4	5	6
	7	8	9	10	11	12	13
	14	15	16	17	18	19	20
TIA-PRO1	21	22	23	24	25	26	27
ST-PRO2	28	29	30	31			

LUTY							
	P	W	Ś	C	P	S	N
ST-PRO2					1	2	3
TIA-MICRO1	4	5	6	7	8	9	10
TIA-MICRO2 TIA-S7F MICRO	11	12	13	14	15	16	17
ST-PRO1	18	19	20	21	22	23	24
TIA-SYSUP	25	26	27	28			

MARZEĆ							
	P	W	Ś	C	P	S	N
					1	2	3
TIA-PRO1	4	5	6	7	8	9	10
TIA-MICRO1	11	12	13	14	15	16	17
TIA-S7F PRO	18	19	20	21	22	23	24
IK-PBSYS	25	26	27	28	29	30	31

KWIECIEŃ							
	P	W	Ś	C	P	S	N
ST-SERV1	1	2	3	4	5	6	7
ST-PRO1	8	9	10	11	12	13	14
TIA-MICRO1 IK-PNSYS	15	16	17	18	19	20	21
TIA-MICRO2	22	23	24	25	26	27	28
	29	30					

MAJ							
	P	W	Ś	C	P	S	N
			1	2	3	4	5
TIA-MICRO1 TIA-SYSUP	6	7	8	9	10	11	12
TIA-PRO1 ST-BWINCC	13	14	15	16	17	18	19
ST-PRO2	20	21	22	23	24	25	26
TIA-MICRO2 TIA-S7F PRO	27	28	29	30	31		

CZERWIEC							
	P	W	Ś	C	P	S	N
						1	2
TIA-S7F PRO ST-WINCC	3	4	5	6	7	8	9
ST-PRO1	10	11	12	13	14	15	16
TIA-MICRO1	17	18	19	20	21	22	23
TIA-PRO1	24	25	26	27	28	29	30

LPIEC							
	P	W	Ś	C	P	S	N
TIA-MICRO1	1	2	3	4	5	6	7
ST-PRO1	8	9	10	11	12	13	14
	15	16	17	18	19	20	21
	22	23	24	25	26	27	28
	29	30	31				

SIERPIEŃ							
	P	W	Ś	C	P	S	N
				1	2	3	4
TIA-MICRO1	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16	17	18
	19	20	21	22	23	24	25
	26	27	28	29	30	31	

WRZESIEŃ							
	P	W	Ś	C	P	S	N
							1
TIA-MICRO1 TIA-S7F PRO	2	3	4	5	6	7	8
TIA-MICRO2 IK-PNSYS	9	10	11	12	13	14	15
TIA-PRO1	16	17	18	19	20	21	22
ST-PRO1	23	24	25	26	27	28	29
ST-SERV1	30						

PAŹDZIERNIK							
	P	W	Ś	C	P	S	N
ST-SERV1		1	2	3	4	5	6
TIA-MICRO1 ST-WINCC TIA-S7F MICRO	7	8	9	10	11	12	13
ST-PRO2	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27
IK-PBSYS	28	29	30	31			

LISTOPAD							
	P	W	Ś	C	P	S	N
					1	2	3
TIA-MICRO1	4	5	6	7	8	9	10
TIA-MICRO2	11	12	13	14	15	16	17
TIA-PRO1 ST-BWINCC	18	19	20	21	22	23	24
ST-PRO1	25	26	27	28	29	30	

GRUDZIEŃ							
	P	W	Ś	C	P	S	N
							1
TIA-MICRO1 TIA-SYSUP	2	3	4	5	6	7	8
TIA-MICRO2	9	10	11	12	13	14	15
ST-PRO1	16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28	29
	30	31					

Miejsce szkoleń
Siemens Sp. z o.o.
ul. Wydawnicza 17
92-333 Łódź

Numer kontaktowy
+48 42 677 17 89

szkolenia.pl@siemens.com
siemens.pl/sitRAIN
siemens.pl/publikacje
siemens.pl/newsletter-dla-przemyslu

SIEMENS
Ingenuity for life

Zestaw startowy SIMATIC S7-1500

Dostępny u autoryzowanych dystrybutorów

- SIMATIC CPU 1511C-1 PN, Compact CPU ze zintegrowanymi wejściami/wyjściami oraz funkcjami technologicznymi
- SIMATIC karta pamięci, 4 MB
- Zasilacz PM 70 W, 120/230 V AC to 24V DC
- STEP 7 Professional V15, 365-dniowa licencja¹⁾
- Szyna montażowa 160 mm, listwa przyłączeniowa z zaciskami sprężynowymi
- Standard Ethernet CAT 5 kabel

Nowość

- SIMATIC ProDiag S7-1500, licencja dla 250 alarmów typu supervisions
- SIMATIC OPC UA, licencja typu small przeznaczona do wytworzenia bezpiecznej, niezależnej od platformy projektowej oraz producenta komunikacji przemysłowej

Numer zamówieniowy zestawu startowego : 6ES7511-1CK02-4YB5

¹⁾ Pełna funkcjonalność oprogramowania STEP 7 dostępna przez 365 dni. Po upływie tego czasu istnieje możliwość aktualizacji tej licencji do pełnej nieograniczonej czasowo wersji. W tym celu wymagane jest jednoczesne zamówienie Powerpack (numer zamówieniowy: 6ES7822-1BE05-0YC5) oraz SUS (numer zamówieniowy: 6ES7822-1BE05-0YC5)

siemens.pl/s7-1500

Biura sprzedaży:

Siemens Sp. z o.o.
Factory Automation
03-821 Warszawa
ul. Żupnicza 11
tel.: 22 870 8200
fax: 22 870 9149

Regionalne biura sprzedaży:

80-309 Gdańsk
Al. Grunwaldzka 472
tel.: 22 870 8200
fax: 58 764 6099

40-527 Katowice
ul. Gawronów 22
tel.: 22 870 8200
fax: 32 208 4139

30-443 Kraków
ul. Stefana
Korbońskiego 14C
tel.: 22 870 8200
fax: 12 363 8229

92-333 Łódź
ul. Wydawnicza 17
tel.: 22 870 8200
fax: 42 677 1799

60-164 Poznań
ul. Ziębicka 35
tel.: 22 870 8200
fax: 61 664 9864

87-100 Toruń
ul. Gdańska 4A
tel.: 22 870 8200
fax: 56 656 4229

53-611 Wrocław
ul. Strzegomska 52
tel.: 22 870 8200
fax: 71 777 5011

www.siemens.pl/s7-1500

email: simatic.pl@siemens.com

SIEMENS

SIMATIC S7-1500

Opis systemu – wydanie 3/2019